

T.C.

TOKAT GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

TEMEL EĞİTİM ANA BİLİM DALI

SINIF EĞİTİMİ BİLİM DALI YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

**GÜZEL SANATLAR LİSESİ MÜZİK BÖLÜMLERİ ÇALGI
EĞİTİMİNE YÖNELİK ÖĞRETMEN VE ÖĞRENCİ
GÖRÜŞLERİNİN ÇEŞİTLİ BOYUTLARIYLA İNCELENMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Elif ÖZMUMCU

TOKAT

Mayıs, 2019

T.C.

TOKAT GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

TEMEL EĞİTİM ANA BİLİM DALI

SINIF EĞİTİMİ BİLİM DALI YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

**GÜZEL SANATLAR LİSESİ MÜZİK BÖLÜMLERİ ÇALGI
EĞİTİMİNE YÖNELİK ÖĞRETMEN VE ÖĞRENCİ
GÖRÜŞLERİNİN ÇEŞİTLİ BOYUTLARIYLA İNCELENMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Elif ÖZMUMCU

Danışman: Doç. Dr. Mehmet Serkan UMUZDAŞ

TOKAT

Mayıs, 2019

ETİK SÖZLEŞME

Bu belge ile bu tezdeki bütün bilgi toplama ve raporlaştırma sürecinin Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliğine, Eğitim Bilimleri Enstitüsü Tez Yazım Kılavuzuna, genel akademik kurallara ve etik ilkelere uygun olarak gerçekleştirildiğini; bu tez çalışmasını “intihali engelleme” programı ile taradığımı; bana ait olmayan tüm bilgi, düşünce ve bulgulara atıf yaptığımı ve kaynağını gösterdiğimi beyan eder, sorumlunun tarafıma ait olduğunu kabul ederim.

Tarih: 17/05/2019

Elif ÖZMUMCU

JÜRİ İMZA SAYFASI

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğüne,

Elif ÖZMUMCU'nun "Güzel Sanatlar Lisesi Müzik Bölümleri Çalgı Eğitimine Yönelik Öğretmen ve Öğrenci Görüşlerinin Çeşitli Boyutlarıyla İncelenmesi" adlı çalışması 30/05/2019 tarihinde jürimiz tarafından Temel Eğitim Ana Bilim / Ana Sanat Dalı'nda yüksek lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Adı Soyadı

İmza

Başkan: Dr. Öğretim Üyesi Emre PINARBAŞI.....

Üye (Tez Danışmanı): Doc. Dr. Mehmet Serkan UMUZDAS.....

Üye : Dr. Öğretim Üyesi Zafer KİRAZ.....

Onay

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

.../.../201..

.....
Enstitü Müdürü

ÖN SÖZ

Öğrencinin sağlıklı bir çalışma süreci geçirmesini etkileyebilecek en önemli faktörlerin başında fiziksel şartlar gelmektedir. Nitekim bunun sağlanması için iyi aydınlatılmış, temiz, ses yalıtımının bulunduğu; sıcaklığı mevsim şartlarına uygun olduğu; çalışma için gerekli olan nota sehpası, ayna, sandalye vb. araçların bulunduğu bir ortam gerekmektedir.

Güzel Sanatlar Liselerinde (GSL) çalgı eğitiminin uygulamadaki var olan durum; fiziki durum, öğretim programı, öğretmen - öğrenci boyutlarına ve öğretmen - öğrenci görüşlerine göre incelenmiştir. Elde edilen sonuçlar çerçevesinde ise uygulamaya dönük öneriler getirilmiştir.

TEŞEKKÜR

Araştırmanın her aşamasında yardımlarını sunan, fikirleriyle bana yol gösteren değerli danışmanım Sayın Doç. Dr. Mehmet Serkan UMUZDAŞ'a; Sayın Doç. Dr. Serpil UMUZDAŞ'a Őükranlarımı sunarım. Anket sorularını içtenlikle yanıtlayan GSL öğrencilerine ve öğretmen arkadaşlarıma teşekkür ederim. Ayrıca yaşamım boyunca beni her zaman destekleyen anne ve babama, her konuda yanımda olan sevgili eőime, varlıkları ile bana güç veren kızlarım Duru ve Damla'ya sonsuz teőekkürlerimi sunarım.

Elif ÖZMUMCU

ÖZET

GÜZEL SANATLAR LİSESİ MÜZİK BÖLÜMLERİ ÇALGI EĞİTİMİNE YÖNELİK ÖĞRETMEN VE ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİNİN ÇEŞİTLİ BOYUTLARIYLA İNCELENMESİ

ÖZMUMCU, Elif

Yüksek Lisans, Sınıf Eğitimi Bilim Dalı

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Mehmet Serkan UMUZDAŞ

Mayıs 2019, xvi + 72 sayfa

Bu çalışma; GSL’de çalgı eğitiminin uygulamadaki var olan durumunun fiziki durum, öğretim programı, öğretmen - öğrenci boyutlarına ve öğretmen - öğrenci görüşlerine göre tespit edilmesine yönelik tarama modelinde gerçekleştirilmiş bir araştırmadır.

Araştırma; 2015-2016 eğitim-öğretim yılında Çorum, Tokat, Ankara, Eskişehir, Balıkesir, Kırklareli, Mersin, Kahramanmaraş, Van, Iğdır, Diyarbakır, Şanlıurfa, Denizli, Kütahya GSL’nin müzik bölümü öğrenci ve öğretmenlerinin, çalgı derslerine ilişkin görüşlerini içerir. Çalışmanın evrenini 1998 öğretmen ve 13.206 öğrenci oluşturmaktadır; örneklemini ise Türkiye’nin her bir bölgesinden ikişer olmak üzere 14 adet GSL’de görev yapan 99 öğretmen ve her sınıf düzeyi dâhil edilmiş 798 öğrenci oluşturmaktadır.

Veri toplama aracı olarak; Özay (2013) tarafından geliştirilen “Çalgı Eğitimi Sorunları Anket Formu”, GSL’deki öğretmen ve öğrencilerin, okullarındaki çalgı eğitimi uygulamaları hakkındaki görüşlerini belirlemek amacıyla geçerlik ve güvenilirliği bu çalışma için test edilerek uyarlanmış ve uygulanmıştır.

Tüm istatistiksel analizler SPSS 23 yazılımında gerçekleştirilmiştir. Katılımcıların anket maddelerine verdikleri cevaplara ilişkin frekans ve yüzdelerle ortalama ve standart sapma değerleri hesaplanmıştır. Katılımcıların her bir anket maddesine ve fiziki durum, öğretim programı, öğretmen ve öğrenci toplam puanlarına ilişkin, öğretmen ve öğrenci değerlendirmeleri arasındaki farklılıklar, bağımsız örneklem için t-testi aracılığıyla incelenmiştir.

Araştırma sonuçlarına göre fiziki durum yönünden oda sayısının yeterli bulunmadığı; öğrencilerin, okuldaki çalgı odalarını dersin hedef ve kazanımlarına uygun kullanmadıkları; öğrenci ve öğretmenlerin, çalgı bakım-onarım yönünden okuldaki imkânları yetersiz buldukları; okul kütüphanelerindeki nota kitaplarının yetersiz oluşu tespit edilmiştir. “Program” yönünden, öğretmenlerin ders saatini yetersiz bulduğu; dersin not ortalamasına etkisinin yetersiz olduğu; ders saatinin en az iki öğrenci ile yapılmasına hiç katılmadıkları; öğretmen ve öğrencilerin, dersin programının bireysel farklılıklara kısmen cevap verdiği tespit edilmiştir.

Öğretmenlerden elde edilen verilere göre; öğrencilerin derste işlenen konuları kısmen algılamasıyla birlikte öğrencilerin sahip olduğu çalgıların kısıtlı ve ders için gerekli olan müziksel işitme kazanımlarının yetersiz olduğu tespit edilmiştir.

Öğrencilerden elde edilen verilere göre ise; öğretmenlerin derste işlenen konular için gerekli bilgi birikimine kısmen sahip oldukları, dersi diğer kuramsal müzik derslerinde öğrendikleri bilgileri kısmen ilişkilendirebildikleri, dersin hedefleri konusunda bilgiye kısmen sahip oldukları, programın öngördüğü gelişmeleri kısmen gösterdikleri, ders için kısmen planlı ve programlı çalıştıkları, tatillerde çalışmalarını kısmen aksattıkları, çalgısını ders dışı etkinliklerde kısmen kullandıkları tespit edilmiştir.

Bu tespitlerin tümü göz önüne alındığında, “Fiziki Durum” sonuçlarına göre, GSL’nin ortak bir proje ile öğretmen ve öğrenci ihtiyacını karşılayacak sayıya, ısıya ve yalıtıma sahip odaların; toplu dersler için planlanmış geniş sınıfların; çalgı-bakım dersinin verimli geçmesini sağlayacak bir atölyenin bulunduğu binalar sağlanmalıdır. Kütüphanelerdeki kaynak eksiklikleri, bir proje ile ya da okullara verilen ödeneklerden her sene bir miktar ayrılarak tamamlanmalıdır. “Program” sonuçlarına göre, çalgı eğitimi için ayrılan ders saatinin 9, 10, 11, 12. sınıflarda 2 saate yükseltilmeli; çalgı derslerini en az iki öğrenci ile yapma zorunluluğu kaldırılmalı; programların gözden geçirilerek, bireysel farklılıkları gözeten yeni bir program yapılmalıdır. “Öğretmen”, öğrencilerin eksik olduğunu düşündüğü bilgileri tamamlamak için ders dışı kurs ve egzersiz yapmalı; müziksel işitme dersi öğretmeniyle iletişime geçmeli ve ortak bir plan geliştirerek ders içindeki eksiklikleri gidermeye çalışmalıdır. Maddi yetersizlik yaşayan öğrenciler için, okullarda zimmetli çalgılar bulunmalı ve sene başlarında yaşanan zaman kaybı önlenerek eğitim öğretimin aksamasının önüne geçilmeli; ayrıca, destekleme projeleriyle ihtiyaç sahibi öğrenciler için kaynak sağlanmalıdır. Dönem sonu

tatillerinde, okullardaki çalışma olanakları çoğaltılarak evinde çalgı çalışma ortamı ve çalgısı olmayan öğrencinin, yeni eğitim-öğretime kaldıkları yerden devam etmesi sağlanmalıdır. Öğretmenler, etkinlikleri çoğaltmalı, etkinliklere aktif katılım göstererek öğrencilerine örnek olabilmelidir.

Bu konuda yeni araştırmaların gerçekleştirilebilmesi için araştırmacılardan, bu görüşlerden hareketle yapılan analizler ve sentezler doğrultusunda yaratıcı ve gerçekçi çözüm önerileri ve katkılar sunmaları beklenmektedir. Bunun yanı sıra yönetici, öğretmen, öğrenci ve velilerden ise, bu önerilerin uygulamalara konulabilmesi adına işbirliği beklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Müzik eğitimi, çalgı eğitimi, öğretmen ve öğrenci görüşleri

ABSTRACT

INVESTIGATION OF THE VARIOUS DIMENSIONS OF TEACHERS AND STUDENTS' VIEWS INTENDED FOR INSTRUMENT EDUCATION IN MUSIC DEPARTMENTS OF FINE ARTS HIGH SCHOOL

Özmumcu, Elif

Master's Thesis, Department of Primary Education

Supervisor: Assoc. Prof. Dr. Mehmet Serkan Umuzdaş

May 2019, xvi + 72 pages

This work is a research in scanning model to find out the condition of instrument training in Fine Art High Schools in practice in aspects of physical condition, curriculum, teacher and student according to teachers' and students' view.

The research includes the views of students and teachers of Fine Art High Schools' music departments from Çorum, Tokat, Ankara, Eskişehir, Balıkesir, Kırklareli, Mersin, Kahramanmaraş, Van, Iğdır, Diyarbakır, Şanlıurfa, Denizli and Kütahya on the subject of instrument classes in 2015-2016 educational year. Research universe consists of 1998 teachers and 13.206 students. Its sample is formed by 99 teachers working in Fine Art High Schools, picked from all the regions of Turkey, two schools from each making 14 schools, and 798 students included from each grade level.

As a data gathering tool, "license teacher and student instrument training survey form" is adapted and applied-testing its reliability and validity- in order to determine the views of students and teachers in Fine Art High Schools on instrument training applications.

All of these statistical analyses have been performed on SPSS 23 program. Average and standard deviation values have been calculated in the same time from the frequency and percentages of the answers given by participants to the survey items. Differences among teachers' and students' evaluations related to participants' each survey items and total scores of physical, program, teachers and students has been analyzed via t-test for independent samples.

According to the research results, the number of rooms is not sufficient, the students do not use these instrument rooms in schools appropriately, teachers and students think facilities of instrument maintenance are inadequate and music books in

school libraries are the insufficiencies encountered. It's been expressed that teachers think the number of classes are not enough in aspect of the program, the effect of the lesson to the total grade average is deficient, they do not agree having classes with 2 students, teachers and students think lesson program can partly respond to personal differences.

According to the data obtained from teachers, students partly comprehend what they are taught during class, the number of instruments students have is limited; musical hearing outcomes for the lesson are inadequate.

As to students, teachers partly have sufficient knowledge for the subjects that are taught in class, they can partly relate the lessons with the theoretical music lessons that they have taken, they partly have the knowledge about aims of the lesson, they partly could perform the development which program anticipate, they partly study in a scheduled and planned way for the lesson, they partly hinder practicing during holidays, they partly play the instrument out of the class.

According to "physical condition" results, with the help of a partnering project, Fine Art High Schools should be provided with buildings that have a workshop which can make instrument maintenance classes efficient, enough number of large classes planned for collective lessons, rooms with isolation and heating that can meet teachers' and students' needs.

Lack of source books in the libraries should be completed by means of a project or reserving an amount of allowance that has been given to the schools.

According to "program" results, the class time that's been devoted to instrument classes should be increased to 2 class hours in 9th,10th,11th and 12th grades, the obligation of having instrument classes with at least 2 students should be canceled, after revising the program, a new program that regards personal differences should be prepared. "The teacher" should do out-of-class courses and exercises to compensate students' weaknesses, contact with musical hearing teacher and try to build up a common lesson plan to eliminate weaknesses. Schools should provide instruments for students with financial difficulties and so, the loss of time in the beginning of the semester and disruption of education can be prevented furthermore, financial resources should be provided via contacting benefactor people and institutions. For summer holidays, facilities to exercise at school should be increased for the students who do not

have instrument training ambient at home hereby; they can maintain their own training until new semester. Teachers should increase the number of activities and serve as a model with participating activities vigorously.

According to the analysis and synthesis that's been made from these views, it has been expected from the researchers, for new researches, to serve creative and realistic resolution advisory; and cooperation of principals, teachers, students and parents to implement these proposals.

Keywords: Music education, instrument training, teachers' and students' view

İÇİNDEKİLER

Sayfa

ETİK SÖZLEŞME.....	i
JÜRİ İMZA SAYFASI	ii
ÖN SÖZ	iii
TEŞEKKÜR.....	iv
ÖZET	v
ABSTRACT.....	viii
İÇİNDEKİLER	xi
TABLolar LİSTESİ.....	xiii
KISALTMALAR LİSTESİ.....	xvi
BÖLÜM I.....	1
GİRİŞ	1
Problem Durumu.....	1
Araştırmanın Alt Problemleri.....	4
Araştırmanın Amacı.....	5
Araştırmanın Önemi.....	5
Sayıtlılar	5
Sınırlılıklar	6
Tanımlar	7
BÖLÜM II.....	8
KAVRAMSAL ÇERÇEVE	8
Güzel Sanatlar Liseleri.....	8
Fiziki Durum.....	9
Güzel Sanatlar Lisesi Programı.....	10
Piyano	11
Çalgı Eğitimi	12
Öğretmen.....	14
Öğrenci.....	16
BÖLÜM III	17
YÖNTEM.....	17
Araştırma Deseni.....	17
Evren ve Örneklem	17
Veri Toplama Araçları	18

Veri Toplama Süreci	19
Verilerin Çözümlemesi	19
BÖLÜM IV	20
BULGULAR	20
BÖLÜM V	46
TARTIŞMA	46
BÖLÜM VI.....	57
SONUÇ ve ÖNERİLER.....	57
KAYNAKÇA.....	59
EKLER.....	65

TABLULAR LİSTESİ

Sayfa

Tablo 1. Fiziksel Durum Birinci Maddesine İlişkin Öğrenci ve Öğretmen Frekans ve Yüzdeleri.....	20
Tablo 2. Fiziksel Durum İkinci Maddesine İlişkin Öğrenci ve Öğretmen Frekans ve Yüzdeleri.....	20
Tablo 3. Fiziksel Durum Üçüncü Maddesine İlişkin Öğrenci ve Öğretmen Frekans ve Yüzdeleri.....	21
Tablo 4. Fiziksel Durum Dördüncü Maddesine İlişkin Öğrenci ve Öğretmen Frekans ve Yüzdeleri.....	21
Tablo 5. Fiziksel Durum Beşinci Maddesine İlişkin Öğrenci ve Öğretmen Frekans ve Yüzdeleri.....	22
Tablo 6. Fiziksel Durum Altıncı Maddesine İlişkin Öğrenci ve Öğretmen Frekans ve Yüzdeleri.....	22
Tablo 7. Fiziksel Durum Yedinci Maddesine İlişkin Öğrenci ve Öğretmen Frekans ve Yüzdeleri.....	23
Tablo 8. Fiziksel Durum Sekizinci Maddesine İlişkin Öğrenci ve Öğretmen Frekans ve Yüzdeleri.....	24
Tablo 9. Fiziksel Durum Dokuzuncu Maddesine İlişkin Öğrenci ve Öğretmen Frekans ve Yüzdeleri.....	24
Tablo 10. Fiziksel Durum Onuncu Maddesine İlişkin Öğrenci ve Öğretmen Frekans ve Yüzdeleri.....	25
Tablo 11. Program Birinci Maddesine İlişkin Öğrenci ve Öğretmen Frekans ve Yüzdeleri.....	25
Tablo 12. Program İkinci Maddesine İlişkin Öğrenci ve Öğretmen Frekans ve Yüzdeleri.....	26
Tablo 13. Program Üçüncü Maddesine İlişkin Öğrenci ve Öğretmen Frekans ve Yüzdeleri.....	26
Tablo 14. Program Dördüncü Maddesine İlişkin Öğrenci ve Öğretmen Frekans ve Yüzdeleri.....	27
Tablo 15. Program Beşinci Maddesine İlişkin Öğrenci ve Öğretmen Frekans ve Yüzdeleri.....	27
Tablo 16. Program Altıncı Maddesine İlişkin Öğrenci ve Öğretmen Frekans ve Yüzdeleri.....	28
Tablo 17. Öğretmen Birinci Maddesine İlişkin Öğrenci ve Öğretmen Frekans ve Yüzdeleri.....	29
Tablo 18. Öğretmen İkinci Maddesine İlişkin Öğrenci ve Öğretmen Frekans ve Yüzdeleri.....	29
Tablo 19. Öğretmen Üçüncü Maddesine İlişkin Öğrenci ve Öğretmen Frekans ve Yüzdeleri.....	29
Tablo 20. Öğretmen Dördüncü Maddesine İlişkin Öğrenci ve Öğretmen Frekans ve Yüzdeleri.....	30
Tablo 21. Öğretmen Beşinci Maddesine İlişkin Öğrenci ve Öğretmen Frekans ve Yüzdeleri.....	30

Tablo 22. Öğretmen Altıncı Maddesine İlişkin Öğrenci ve Öğretmen Frekans ve Yüzdeleri.....	31
Tablo 23. Öğretmen Yedinci Maddesine İlişkin Öğrenci ve Öğretmen Frekans ve Yüzdeleri.....	31
Tablo 24. Öğretmen Sekizinci Maddesine İlişkin Öğrenci ve Öğretmen Frekans ve Yüzdeleri.....	31
Tablo 25. Öğretmen Dokuzuncu Maddesine İlişkin Öğrenci ve Öğretmen Frekans ve Yüzdeleri.....	32
Tablo 26. Öğretmen Onuncu Maddesine İlişkin Öğrenci ve Öğretmen Frekans ve Yüzdeleri.....	32
Tablo 27. Öğretmen On Birinci Maddesine İlişkin Öğrenci ve Öğretmen Frekans ve Yüzdeleri.....	33
Tablo 28. Öğretmen On İkinci Maddesine İlişkin Öğrenci ve Öğretmen Frekans ve Yüzdeleri.....	33
Tablo 29. Öğretmen On Üçüncü Maddesine İlişkin Öğrenci ve Öğretmen Frekans ve Yüzdeleri.....	33
Tablo 30. Öğretmen On Dördüncü Maddesine İlişkin Öğrenci ve Öğretmen Frekans ve Yüzdeleri.....	34
Tablo 31. Öğretmen On Beşinci Maddesine İlişkin Öğrenci ve Öğretmen Frekans ve Yüzdeleri.....	34
Tablo 32. Öğretmen On Altıncı Maddesine İlişkin Öğrenci ve Öğretmen Frekans ve Yüzdeleri.....	35
Tablo 33. Öğretmen On Yedinci Maddesine İlişkin Öğrenci ve Öğretmen Frekans ve Yüzdeleri.....	35
Tablo 34. Öğrenci Birinci Maddesine İlişkin Öğrenci ve Öğretmen Frekans ve Yüzdeleri.....	35
Tablo 35. Öğrenci İkinci Maddesine İlişkin Öğrenci ve Öğretmen Frekans ve Yüzdeleri	36
Tablo 36. Öğrenci Üçüncü Maddesine İlişkin Öğrenci ve Öğretmen Frekans ve Yüzdeleri.....	36
Tablo 37. Öğrenci Dördüncü Maddesine İlişkin Öğrenci ve Öğretmen Frekans ve Yüzdeleri.....	37
Tablo 38. Öğrenci Beşinci Maddesine İlişkin Öğrenci ve Öğretmen Frekans ve Yüzdeleri.....	37
Tablo 39. Öğrenci Altıncı Maddesine İlişkin Öğrenci ve Öğretmen Frekans ve Yüzdeleri.....	37
Tablo 40. Öğrenci Yedinci Maddesine İlişkin Öğrenci ve Öğretmen Frekans ve Yüzdeleri.....	38
Tablo 41. Öğrenci Sekizinci Maddesine İlişkin Öğrenci ve Öğretmen Frekans ve Yüzdeleri.....	38
Tablo 42. Öğrenci Dokuzuncu Maddesine İlişkin Öğrenci ve Öğretmen Frekans ve Yüzdeleri.....	39
Tablo 43. Öğrenci Onuncu Maddesine İlişkin Öğrenci ve Öğretmen Frekans ve Yüzdeleri.....	39

Tablo 44. Öğrenci On Birinci Maddesine İlişkin Öğrenci ve Öğretmen Frekans ve Yüzdeleri.....	39
Tablo 45. Öğrenci On İkinci Maddesine İlişkin Öğrenci ve Öğretmen Frekans ve Yüzdeleri.....	40
Tablo 46. Öğrenci On Üçüncü Maddesine İlişkin Öğrenci ve Öğretmen Frekans ve Yüzdeleri.....	40
Tablo 47. Fiziksel Durum Maddelerine ve Toplam Puanlarına İlişkin Bağımsız Örneklem için-t testi Sonuçları.....	41
Tablo 48. Program Maddelerine ve Toplam Puanlarına İlişkin Bağımsız Örneklem için-t testi Sonuçları.....	42
Tablo 49. Öğretmen Maddelerine ve Toplam Puanlarına İlişkin Bağımsız Örneklem için-t testi Sonuçları.....	44
Tablo 50. Öğrenci Maddelerine ve Toplam Puanlarına İlişkin Bağımsız Örneklem için-t testi Sonuçları.....	45

KISALTMALAR LİSTESİ

GSL : Güzel Sanatlar Lisesi

MEB : Milli Eğitim Bakanlığı

BÖLÜM I

GİRİŞ

Bu bölümde; araştırmanın problemine, alt problemlere, amacına, önemine, sayıltılarına, sınırlılıklarına ve tanımlarına yer verilmiştir.

Problem Durumu

Bireyin, uzman denetiminde pozitif değişim-gelişimi sağlama etkinliklerinin tümü “eğitim” olarak adlandırılabilir. Literatürde eğitim kavramının özelliklerini betimleyen çeşitli tanımlar bulunmaktadır.

Ertürk (1972) eğitimi; bireyin davranışında, yaşamında var olan olay ve olgular yoluyla istenen değişimi sağlamaya ilişkin bir süreç olarak tanımlamıştır. Çelikkaya (2009), önceden belirlenmiş amaçlar doğrultusunda nesilleri yönlendirme ve yetiştirme çalışması; bu yönlendirme ve yetiştirmenin ilmini, tekniğini, taktiğini öğreten bir bilim şeklinde tanımlamıştır. Özyörük (2006); bireylerin kendi kültürüne sahip bir toplumda yaşadıklarını ifade ederek eğitimin; insanları, yaşadıkları topluma ait bir kültüre etki etme ve etki görmesi olarak betimlemiştir.

Töreyn (2008) ise eğitimi; doğumdan ölüme kadar devam eden, kimi zaman planlı ve programlı, kimi zaman bulunan çevredeki etkileşim sonucu oluşan kültürlemlerle kazanılan yeni davranışların tümünü kapsayan süre olarak tanımlanmıştır. Bu süre zarfının sonucunda bir ürün beklentisinin varlığını vurgulamıştır.

Özgün (2006)'e göre eğitim: bireylerin davranışlarını ve yaşamlarını ve buna bağlı olarak toplumların davranışlarını, yapılarını şekillendiren bir olgudur. Bu bağlamda eğitim; insanı, içinde yaşadığı toplumun yönlendiricisi yapar. Eğitim, bir gelişim sürecidir ve istenilen yönde bu değişimi sağlamak için hedeflerin iyi belirlenmesi gerekmektedir. Bedenlier (2010)'in de belirttiği gibi; güncel eğitim anlayışına göre, toplumun gelişimine uyum sağlayabilen ve bu gelişime katkı sağlayabilecek bireyler yetiştirilebilmesi hedeflenmektedir. Eğitimde, önceden belirlenmiş hedefler ve buna yönelik işlevsel uygulamaların varlığı, amaçlara ulaşmada önemlidir.

Bireyler, doğup büyüdükleri sosyal ortamda, toplum için belirlenmiş hedefler doğrultusunda davranış değişiklikleri gösterme eğiliminde olabilirler. Sönmez (2005)'in

de belirttiği gibi; birey, eğitimle yeteneklerini geliştirerek davranışlarını toplumun çeşitli ihtiyaçları ve çıkarlarına göre geliştirebilir. Bu nedenle bireyleri, dolayısıyla toplumları biçimlendirme, yönlendirme, değiştirme, geliştirme ve yetkinleştirmede en etkili süreçlerin başında eğitim gelir.

Çağa uygun eğitimde; bilim, sanat ve tekniğin bütünlüğünü barındıran düzenlemelerle çok boyutlu olarak hareket etmek gerekir. Müzik eğitimi ise bir boyut olarak, nitelikli bir sanat eğitiminin en önemli parçalarındandır (Uçan, 2005). Müzik eğitimi, kapsamı dâhilinde bulunan öğretim ve eğitim etkinlikleri ile çok boyutludur ve alan olarak eğitim sistemi içerisinde yer almaktadır (Konakçı, 2010).

“Müzik eğitimi, temelde bir müziksel davranış kazandırma, bir müziksel davranış değiştirme ve geliştirme sürecidir. Bu süreçte, daha çok eğitim gören bireyin kendi müziksel yaşantısı temel alınır; bu temelden yola çıkılarak belirli amaçlar doğrultusunda planlı, düzenli ve yöntemli bir yol izlenir ve bu yolla belirli hedeflere erişilir” (Uçan, 2005). Uçan’ın müzik eğitimini “genel müzik eğitimi”, “özengen müzik eğitimi” ve “mesleki müzik eğitimi” olarak kategorize etmesi, araştırmalar için faydalı bir temel oluşturmaktadır. Müzik eğitimi çalışmaları bu sınırlar çerçevesinde yapıldığında sonuçları bakımından daha anlamlı olmaktadır. Örneğin müzik eğitimi alan bir öğrenci, hangi kategori kapsamında eğitim almaktaysa hedefleri, programı ve süreci ona göre değerlendirilmelidir (Umuzdaş, 2013). Bu bağlamda, bu araştırmanın kapsamı nedeniyle, mesleki müzik eğitimi ile ilgilenilmekte olduğunu belirtmekte yarar vardır.

Mesleki müzik eğitimi; müziği, mesleki bir alan olarak kariyerine dâhil etmeye karar vermiş, belli düzeyde yetenekli kişilere yöneliktir (Uçan, 2001). Mesleki müzik eğitimi almaya yönelmek, müziğin bileşenlerine ilgili ve hevesli olmanın yanı sıra müzikle ilgili bilgi beceri ve tutumunu işlevsel olarak kullanabilecek, müziği meslek edinebilecek ölçüde geliştirme davranışının sürdürülmesini gerektirir.

Müzik, sanat ve eğitim aracı olarak aynı düzlemde buluşmasıyla farklı işler görebilir (Özgür ve Aydoğan, 1999). Birey, çalgı eğitimi yoluyla müziği, müzikle birlikte müziksel yaşamı ve sanatsal bakışı daha iyi algılayıp yorumlayabilir (Topalak, 2008). Birey, bu algı ile bulunduğu müziksel çevrede daha aktif rol alabilir. Çalgı eğitiminde hem öğrenci hem de öğretmen, süreci belirli plan ve program çerçevesinde yürütülme bağlamında paydaş olur. Uygulamalı bir etkinlik olarak çalgı eğitimi, bu paydaşların yüksek düzeyde etkinliğini gerekli kılar. Öğretmen ve öğrencilerin çalgı

eğitimindeki etkinliği, karşılık olarak çalgı eğitimini etkili yapar. Diğer bir deyişle; öğretmen ve öğrenci en yüksek potansiyeli ile çalgı eğitimi sürecine katılım sağlarsa, eğitimin ürünü doyurucu düzeyde edinilir. Çalgı eğitiminde çalgı, bir araç olarak bireye kendini tanıma imkânı verir. Bu bağlamda duygularının ve ilgili becerilerinin farkına varabilen kişi, gelişime yönelik sistemli pratiklerle, özellikle duyuşsal ve psikomotor bakımdan eğitimin kazanımlarını edinebilir (Umuzdaş, 2013).

Çalgı eğitimi alan öğrenciler, farklı dönemlere ait müzikleri ve müzik türlerini tanıma eğilimi gösterebilirler. Çalgı çalma; çalışma becerisini sağlamakla birlikte çeşitli müzik topluluklarında işbirliğiyle müzik yapma ile sosyal gelişimi destekler (Özay, 2013).

Çalgı eğitimini veren öğretmen, öğrenci ve çalgı eğitimi için kullanılan öğretim programı, sürecin niteliğini belirleyen unsurlardandır. Çalgı çalışmayı planlamaktan performans göstermeye kadar olan tüm süreçleri yönlendirecek öğretmenin iyi bir çalıcı olmasının yanı sıra eğitim formasyonuna sahip olması da önemlidir (Çilden, 2006).

Öğretmenin çalgı çalmada virtiyözite seviyesinde olmasının zorunluluğu olmamakla birlikte öğrencinin öğrenme türü ve kapasitesi konusundaki farkındalığı, öğrenciye göre geliştireceği öğretim yöntemleri üretme yeteneği de büyük önem taşımaktadır (Çilden, 2003). Her öğrencinin yeteneğine ve kapasitesine göre uygulanacak farklı öğretim yöntemleri kullanmanın yanında çalgı çalma ve çalışmaya karşı öğrenciyi güdülemek, çeşitli etkinlik ve faaliyetlerle öğrenciyi motive etmekte başarıyı artırarak öğrencinin derse olan bakış açısını olumlu yönde değiştirebilir.

Hedef kazanımlara ulaşmada, başarılı bir çalgı eğitiminin gerçekleşebilmesi ve öğrencilerin işlevli tutum ve alışkanlıkları edinebilmesinde etkili olabilmesi için Soğukçam (2007), öğretmenin yardım etmeyi sevmesi ve çalgıyı sevdirebilmesi, enstrümanı kullanabilmesi, icrada karşılaşılan güçlükleri bilmesi ve çözüm önerileri getirebilmesinin önemini vurgulamıştır. Büyükkayıkçı (2004); öğretmen, özellikle başlangıç düzeyindeki öğrencilerine verdiği ödevleri çalarak tanıtmalı, ilerleyen aşamalarda öğrenciye keşfetme olanağı vermeli ve yaratıcılığını geliştirmesine fırsat tanıması gerektiğini ileri sürmektedir. Yıldırım Orhan (2006); çalgı eğitiminde öğrencinin çalgıya ilişkin olumlu tutumunun ve çalgı becerisi gelişiminin sağlanması için birlikte ve sistemli çalışmanın önemini belirtmektedir. Sistemli çalışmak için gereken yüksek motivasyonu sağlamak büyük ölçüde öğretmene düşmektedir. Duruer

(2017) ise; öğretmenin derste bireysel farklılıkları dikkate alması, dersin planlamasını öğrencilerin yetenek ve düzeylerine göre hazırlamasının, öğrencilerin derse ve çalgılarına olumlu etkiler yapabildiğini ifade etmektedir. Çalgı eğitimi veren öğretmen, teknik ve müzikal açıdan çalgısına hâkim olmalı, farklı öğretim yöntemlerini kullanarak öğrenmeyi daha etkili hâle getirmeli, zamanı verimli kullanarak nasıl çalışması gerektiğini öğrenciye doğru aktarmalı, gelecek hedefleri konusunda rehberlik yapmalı, müzikal faaliyetler de kendisi de aktif görev alarak öğrenciye örnek olmalıdır.

Çalgı eğitiminin, belirlenmiş hedefler ve program doğrultusunda düzenli ilerlemesine dikkat etmek gereklidir. Eğitim, alanında yeterli ve bu yeterliliği bir sınav ile ölçülerek belirlenmiş, belirli bir disiplin anlayışına göre yetiştirilmiş uzman kişilerce ve programlı biçimde yürütülmelidir. Çalgı Eğitimi; ülkemizde GSL, Devlet Konservatuvarları, Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı, Güzel Sanatlar Fakülteleri Müzik Bilimleri Bölümleri, Müzik Öğretmenliği gibi programlar ve kuruluşlarca sürdürülmektedir. Türkiye’de ortaöğretim kademesinde mesleki sanat eğitimi veren kuruluşlardan biri GSL’dir.

GSL’de öğrenim göreceğ öğrencilerin yetenekleri, kriterleri önceden belirlenmiş yetenek testleri ile ölçülerek belirlenmesi gerekmektedir (Tarman, 2006). Temel müzik eğitimi, ses eğitimi, çalgı eğitimi ve kültür derslerinin beraber yürütüldüğü bu kurumlarda öğrencilerin mesleğe yönelik gelişimini sağlayacak bir program izlenmektedir.

İlk uygulamasına 1989’da İstanbul’da başlanan Anadolu GSL’nin “yurt genelinde sayılarının giderek arttırılması olumlu olmakla birlikte, nitelik açısından incelendiğinde, çalgı eğitimi konusunda gerek öğretmen kadrosu, gerekse izlenen öğretim programları bakımından dikkati çekecek şekilde sorunlar yaşandığını” göstermektedir (Çilden ve Ercan, 2004). Hem güncel bölgesel sorunların belirlenmesi hem de genel durumun ortaya konulması açısından önemsenen bu araştırmanın problem cümlesi, “Güzel sanatlar lisesi müzik bölümü öğrenci ve öğretmenlerinin çalgı eğitimine ilişkin görüşleri nelerdir?” olarak belirlenmiştir. Bu görüşler, veri toplama aracında var olan fiziki durum, program, öğretmen, öğrenci boyutlarıyla sorgulanmıştır.

Araştırmanın Alt Problemleri

Araştırma problemine yönelik alt problemler şunlardır:

1- Öğretmen ve öğrenci görüşlerine göre; GSL’de çalgı eğitimi uygulamaları, fiziki durum bakımından nasıldır?

2- Öğretmen ve öğrenci görüşlerine göre; GSL’de çalgı eğitimi uygulamaları, program bakımından nasıldır?

3- Öğretmen ve öğrenci görüşlerine göre; GSL’de çalgı eğitimi uygulamaları, öğretmen bakımından nasıldır?

4- Öğretmen ve öğrenci görüşlerine göre; GSL’de çalgı eğitimi uygulamaları, öğrenci bakımından nasıldır?

5- GSL’de görev yapmakta olan öğretmen ve öğrencilerin, fiziksel durum değerlendirmeleri anlamlı bir şekilde farklılaşmakta mıdır?

6- GSL’de görev yapmakta olan öğretmen ve öğrencilerin, program değerlendirmeleri anlamlı bir şekilde farklılaşmakta mıdır?

7- GSL’de görev yapmakta olan öğretmen ve öğrencilerin, öğretmen değerlendirmeleri anlamlı bir şekilde farklılaşmakta mıdır?

8- GSL’de görev yapmakta olan öğretmen ve öğrencilerin, öğrenci değerlendirmeleri anlamlı bir şekilde farklılaşmakta mıdır?

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmada; GSL müzik bölümlerinde uygulanan çalgı eğitimine yönelik öğretmen ve öğrenci görüşlerini çeşitli boyutlarıyla incelemek, görüş ve önerilerle çalgı eğitiminin geliştirilmesine katkıda bulunmak amaçlanmıştır.

Araştırmanın Önemi

Bu araştırma GSL’de uygulanan çalgı eğitiminin, coğrafi bölge değişkeninin çalışmaya etkisinin bertaraf edilmiş olması nedeniyle önemlidir. Çalışmanın, elde edilen bulgular ile sonraki araştırmalara kaynaklık etmesi beklenmektedir. Ayrıca araştırma, önerilerini karşılayabilecek işlevsel uygulamalar geliştirme sürecine katkı sağlaması bakımından da önem arz etmektedir.

Sayıtlar

Katılımcıların anketlere samimi ve gerçek yanıtlar verdiği varsayılmaktadır.

Sınırlılıklar

Bu araştırma; 2015-2016 eğitim-öğretim yılında Çorum, Tokat, Ankara, Eskişehir, Balıkesir, Kırklareli, Mersin, Kahramanmaraş, Van, Iğdır, Diyarbakır, Şanlıurfa, Denizli, Kütahya GSL'nin müzik bölümü öğrenci ve öğretmenlerinin çalgı derslerine ilişkin görüşleriyle sınırlıdır.

Araştırma kapsamında ölçülen GSL müzik bölümleri çalgı eğitimine yönelik öğretmen ve öğrenci görüşlerini değerlendirmek için uygulanan anket fiziki durum, öğretim programı, öğretmen ve öğrenci boyutlarıyla sınırlıdır.

Tanımlar

Öğretmen: 2015-2016 eğitim-öğretim yılında GSL’de çalgı eğitimi veren öğretmenler.

Öğrenci: 2015-2016 eğitim-öğretim yılında GSL’de çalgı eğitimi alan öğrenciler.

Çalgı: GSL’de eğitimi verilen keman, viyola, viyolonsel, yan flüt, gitar, bağlama, ud, klarnet, piyano, kanun, kabak kemane çalgıları.

BÖLÜM II

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

Bu bölümde araştırmada yer alan değişkenlere ilişkin kavramsal çerçeve verilmeye çalışılmıştır.

Güzel Sanatlar Liseleri

Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri, 16.12.2006 tarihli 26378 sayılı Resmi Gazete Madde 5'te yayımlandığı gibi; ilköğretim üzerine dört yıl öğretim yapılan yatılı, gündüzlü ve karma okullardır. Bu okullar, öncelikle güzel sanatlarla ilgili yükseköğretim kurumlarının bulunduğu yerlerde açılır (Resmi Gazete, 2006: 26378).

Yönetmeliğin 6. maddesinde de belirtildiği gibi, okulun amacı, öğrencilerin;

a) Güzel sanatlar alanında ilgi ve yetenekleri doğrultusunda eğitim öğretim görmelerini,

b) Özel yetenek gerektiren yükseköğretim programlarına hazırlanmalarını,

c) Türk sanat ve kültürüne katkıda bulunan ve başarıyla temsil eden bireyler olarak yetişmelerini,

ç) Alanlarında araştırmacılığa yönelmelerini, yetenekleri doğrultusunda yorum ve uygulamalar yapabilen, yaratıcı ve üretken kişiler olarak yetişmelerini,

d) Milli ve milletler arası sanat eserlerini tanımalarını ve yorumlamalarını sağlamaktır (Resmi Gazete, 2009: 27260).

İlk olarak 1989–1990 öğretim yılında İstanbul'da açılan GSL, günümüzde 82 ilde bulunmaktadır. Öğretim süreleri bir yılı hazırlık olmak üzere dört yıl iken, "Orta Öğretimin Yeniden Yapılandırılması" kapsamında; Talim ve Terbiye Kurulu'nun 07.06.2005 tarih ve 184 sayılı kararıyla, 2005-2006 öğretim yılından itibaren hazırlık sınıfları kaldırılarak öğretim süresi 4 yıla göre yeniden düzenlenmiştir (Resmi Gazete, 2006: 26378).

Onuncu Kalkınma Planının "Öncelikli Dönüşüm Programları" çalışmaları kapsamında, GSL müzik bölümleri 2016 yılında yapılan değişiklik ile üçe ayrılmış ve GSL Türk Halk Müziği, Türk Sanat Müziği ve Müzik bölümü olarak adlandırılmıştır. Bu program Talim ve Terbiye Kurulu'nun ilgili kararları doğrultusunda, 2016-2017 öğretim yılında 9. sınıflardan başlamak ve kademeli olarak uygulanmak üzere kabul edilerek Ağustos 2016 tarihli 2707 sayılı Tebliğler Dergisi'nde yayımlanmıştır (<http://www.egitimveegitim.com>). Bu programa

göre; çalgı eğitimi dersi 9. ve 10. sınıflarda 1 saat, 11. ve 12. sınıflar da ise 2 saat olarak değişmiştir. Piyano dersi müzik bölümleri için 9. 10. 11. sınıflarda 1 saat, Türk Halk Müziği ve Türk Sanat Müziği bölümlerinde 9. sınıflarda 1 saat olarak belirlenmiştir. 12. sınıflarda ise bütün bölümlerde piyano dersi seçmeli ders olarak 1 saat olarak belirlenmiştir.

GSL, Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı mesleki sanat eğitimi veren kuruluşlardır.

“Mesleki sanat eğitiminde sanatı bizzat yaşamanın ötesinde, onu bilgili, bilinçli, düzenli-planlı-yöntemli, kurallı ve profesyonel anlamda yeterli olarak yaratan yorumlayan, kuramlayan, araştıran, uygulayan ve öğreten sanatçı, bilimci, eğitimci, teknoloji yetiştirmeye dönük bir strateji uygulanır. Bu uygulamalarda, bireyin ilgisi-isteği yatkınlığı-yeteneği doğrultusunda ölçüsünde gelişip doyum sağlaması değil onun ötesinde, kolun, dalın, işin ya da mesleğin gerektirdiği biçim, kapsam ve düzeyde hazırlanması, biçimlenmesi, uzmanlaşması, gelişmesi ve yetkinleşmesi esastır.” (Uçan, 2005). Bu esasa göre GSL’de öğrencilerin bir üst kuruma donanımlı devam etmesini sağlayacak ders planları ve öğretim programları uygulanmaktadır.

Fiziki Durum

Öğrencinin sağlıklı bir çalışma süreci geçirmesini etkileyebilecek en önemli faktörlerden bir tanesi de fiziksel şartlardır. Nitekim bunun sağlanması için iyi aydınlatılmış, temiz, ses yalıtımının bulunduğu, sıcaklığı mevsim şartlarına uygun, çalışma için gerekli olan nota sehpası, ayna, sandalye vb. araçların bulunduğu bir ortam gerekmektedir. Yiğit (2014), fiziki ortamın uygun olmadığını belirten öğretmenler aynı zamanda okulların binalarının GSL olması amacı ile yapılmadığını ve kendi binaları olmamasından dolayı geçici binalarda ders yapmakta olduklarını ifade etmiştir. Çimen’in 2004 yılında yaptığı araştırma da benzer durumlara dikkat çekmiştir. Araştırmanın sonucuna göre piyano ve çalışma odalarının ve diğer fiziki koşulların yetersiz olduğu tespit edilmiştir. Okuldaki çalışma odalarının bir kısmının öğretmen odası bir kısmının piyano odası bir kısmının çalgı çalışma odası olarak kullanılması, binaların amacına uygun yapılmaması bu yetersizliği ortaya çıkarmaktadır. Ayrıca GSL ilk açıldığında öğrenci kontenjanı 24 iken sayı 30’a yükseltilmiştir. Bu kontenjan artışı da oda yetersizliğine yol açan sebeplerden bir tanesi olduğu düşünülmektedir.

Jelen (2013) piyano eğitiminde karşılaşılan sorunlar ile ilgili araştırmasında; piyano bakım ve onarımlarının düzenli ve sürekliliği sağlanamaması, piyano çalışma odalarının temizliği konusunda titiz olunamaması, odaların ışık düzeninin nota okumaya uygun olmaması, ayarlanabilir piyano taburelerinin her piyano için konumlandırılmaması, ses

yalıtımının işlevsizliği gibi fiziksel ortamlarla ilgili sorunlar olduğunu belirtmiştir. Apaydınlı ve Çiçek (2016) yaptığı araştırmada benzer sonuçlara ulaşmıştır. Okulda bulunan piyano sayısının yeterli olmamasından dolayı öğrencilerin çalışma imkânlarının sınırlı olduğu sonucuna ulaşmıştır. Bu da piyano ders başarısını etkileyebilecek bir durumdur. Piyano dersleri ve uygulamalı diğer dersler de öğrenci başarılarının artması için çalışma odalarının sayısının artırılması gerektiği düşünülmektedir. Baştepe (2009), göre eğitim-öğretimde ortam; etkili öğrenmenin sağlanmasını destekler nitelikte olmalıdır. Çünkü öğrencinin pozitif yöndeki değişimini sağlayacak olan etkili eğitim-öğretim süreci ortamlarla ilişkili olabildiğini; etkin eğitim-öğretim süreci ve ortamları öğrencilerin akademik başarılarını uygun olmayan ortamlar öğrencilerin bilgi, beceri düzeylerini düşürdüğünü ileri sürmektedir. Kubanç (2014) ise; araç-gereç eksikliği öğrencilerin duyuşsal, bilişsel ve psiko-motor bakımdan gelişmesini engellebildiğini belirtmektedir.

Öğrencilerin öğrenme ve araştırma isteklerini karşılaması nedeniyle okullardaki kütüphanelerin donanımının yeterli olması gerekliliğini ortaya çıkarmaktadır. Apaydınlı ve Çiçek (2016), araştırmalarında GSL'deki kütüphanelerin yetersizliğini ortaya koymaktadır. Ayrıca, öğrencilerin fırsat buldukça çaldıkları çalgılar ve çalacakları eserler hakkında araştırma yaparak bilgi sahibi olmaları, kütüphanelere kurulacak bilgisayarlarda çalacakları eserlerle ilgili farklı yorumları dinlemelerinin faydalı olacağı düşünülmektedir.

Güzel Sanatlar Lisesi Programı

GSL Müzik Bölümünde okutulan kültür dersleri Türk Dili ve Edebiyatı, Coğrafya, Beden Eğitimi ve Spor/Görsel Sanatlar, Felsefe, Tarih, T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük, Yabancı Dil, Matematik, Biyoloji, Fizik, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi, Kimya, Sağlık Bilgisi ve Trafik Kültürünün yanı sıra; Batı Müziği Teori ve Uygulaması, Türk Halk Müziği Teori ve Uygulaması, Türk Sanat Müziği Teori ve Uygulaması, Türk Sanat Müziği Teori ve Uygulaması, Piyano Bağlama, Çalgı Eğitimi, Çok Sesli Koro, Türk Halk Müziği Koro, Türk Sanat Müziği Koro, Çalgı Toplulukları, Bilişim Destekli Müzik, Türk ve Batı Müziği Tarihi, Bireysel Ses Eğitimi, Drama, Müzik Kültürü, Türk İslam Müziği, Türk Dünyası Müzikleri, Halk Dansları ve Müzikleri olmak üzere, ayrıca bakanlığın belirlediği öğrencilerin içerisinde seçtikleri seçmeli derslerde eğitim verilmektedir.

Çalgı dersi 9. sınıflarda 1 saat; 10, 11 ve 12'lerde 2 saattir. Soğukçam (2007)'ın da belirttiği gibi çalgı derslerinin en az iki öğrenci ile yapılması zorunluluğu varken, piyano öğrenci sayısı oranına göre bu sayı çok daha fazla olmaktadır. Bu durum öğrenci başına düşen sürenin 10, 20 dakika gibi çok kısa bir süreye sıkışmasına neden olmaktadır. Bu kadar kısa bir

süre içerisinde dersin gerekliliklerini yerine yetirmenin pek de mümkün olmadığı düşünülmektedir.

Piyano

Türkiye’de orta öğretim düzeyinde mesleki sanat eğitimi veren GSL müzik bölümlerinde piyano zorunlu çalgıdır. Gerek geniş ses alanı gerekse GSL’de verilen sanat eğitimine katkı sağlaması bakımından işlevsel bir çalgıdır. Bu nedenlerden dolayı piyano bütün öğrencilerin zorunlu dersi olarak okutulmaktadır.

GSL’de piyano eğitimi 4 yıl verilmektedir. 9. sınıfta 1’er saat; 10, 11, 12. sınıflarda 2’şer saat yapılmaktadır. Her ders saati en az iki öğrenciyle sürdürülmektedir. Soğukçam (2007)’a göre bazı okullarda öğretmenler, çalgı eğitimi dersinde 1-5 öğrenciyle ders yaparken bazı okullarda öğrenci sayısının 11-15’e ulaştığı tespit edilmiştir. Bu durum, öğretmenler tarafından fark edilirken öğrencinin tam tersi yönde cevap vermesi, öğrenci beklentilerinin veya yeteneğinin sınırlı olduğunu ve çalışmasıyla orantılı olarak sürenin kendisine yeterli geldiğini düşündürmektedir.

Jelen (2013), piyano eğitiminde karşılaşılan sorunlar konulu araştırmasında; müzik öğretmenliği lisans programı ders içeriklerinin içerisinde öğretim elemanlarının piyano dersiyle ilgili görüşleri alınmıştır. Alınan görüşlere göre programın, dersin öğretim süreci açısından kendilerine yardımcı olduğu; diğer taraftan piyano ders programının içeriğinin değişmesi gerektiği belirtilmiştir. Ayrıca, piyano öğretim programında müzik öğretmenliğine yönelik işlevsel bilgi ve becerileri kazandırmaya yönelik içeriğe yeterince ağırlık verilmediği sonucuna da varılmıştır. Eşlik ve doğaçlama yapma ile okul şarkılarını ve marşları çalma becerilerinin kazandırılması beklentisi belirtilmiştir (Jelen, 2013).

Yıldırım Orhan (2006), çalgı eğitimi motivasyonu ile ilgili çalışmasında; çalgı-piyano dersi öğretmenlerinin, derslerinde çalgılarını aktif olarak kullanmalarının ve konser etkinliklerinde bulunmalarının öğrenci motivasyonunu artırdığı istatistiksel olarak ortaya konmuştur.

Yeni programda(2016) piyano dersi müzik bölümleri için 9. 10. 11. sınıflarda 1 saat, yeni eklenen Türk Halk Müziği ve Türk Sanat Müziği bölümlerinde 9. sınıflarda 1 saat olarak belirlenmiştir. 12. sınıflarda ise bütün bölümlerde piyano dersi seçmeli ders olarak 1 saat olarak belirlenmiştir. Temel olarak görülen piyano eğitimi yeni programda azaltılma yoluna gidildiği görülmektedir.

Çalgı Eğitimi

GSL’de çalgı dersi, 9. sınıfta 1’er saat; 10, 11 ve 12. sınıflarda 2’şer saat yapılmaktadır. Her ders saati en az iki öğrenciyle sürdürülmektedir. GSL, Türkiye’de çalgı eğitiminin yaygınlaştırılmasında oldukça etkin kuruluşlar olarak görülmektedir. Kaliteyi yükseltmek amacıyla 2016 yılında yürürlüğe konulan programa göre; çalgı eğitimi dersi 9. ve 10. sınıflarda 1 saat, 11. ve 12. sınıflarda ise 2 saat olarak belirlenmiştir. Sadece 10. sınıflarda 2 saatlik olan çalgı dersi 1 saate düşürülerek değişikliğe gidilmiştir. Hazırlanacak programların yanı sıra GSL’lerin kaliteli olabilmesi için belirli koşulların sağlanması gereklidir.

Bu koşullar, eğitimle doğrudan ya da dolaylı olarak ilişkilidir. Bu koşullar: donanımlı öğretmen temini, çalgı eğitimi programlarının özenli bir şekilde belirlenmesi, araç-gereç temini, fiziki şartların yeterliliği olarak özetlenebilir. Yöneticilerin tutumu, öğrenci seçme sınavının geçerliliği ve güvenilirliği, öğrencilerin sosyoekonomik ve kültürel düzeylerinin eğitimlerine yansımaları gibi durumlar da oldukça önemlidir (Uçan, 1996).

Konakçı (2010)’nın bireysel çalgı eğitimi dersine yönelik tutumları ile ilgili çalışmasının sonucunda, öğrencilerin bireysel çalgı eğitimi dersine yönelik tutumlarının büyük ölçüde olumlu olduğu; öğrencilerin bu dersi oldukça gerekli ve önemli bir ders olarak gördükleri; tüm sınıf düzeylerindeki öğrenciler için bireysel çalgı eğitimi dersinin öğrenim açısından kendilerini geliştirici, mesleki anlamda yönlendirici ve eğitimi tamamlayıcı bir ders olduğu; öğretim elemanlarının dersi yeterli ve etkili işlediği; akademik statüsü fazla olan öğretim elemanlarının, diğer statüdeki öğretim elemanlarına göre öğrencilerde bireysel çalgı eğitimi dersine yönelik olumlu tutumlar geliştirdiği; çalgı çalışma süresi fazla olan öğrencilerin, derse ve çalgısına yönelik olumlu tutumlar geliştirdiği saptanmıştır.

Çalgı eğitiminde öğrenmenin gerçekleşebilmesi için öğrencinin öğrenme yöntemlerini iyi kullanması, öğretmenin öğrencilerini dikkate alması, bireysel çalışma sürecini etkili ve verimli bir biçimde kullanması gerekir (Büyükkayıkçı, 2004).

Soytok (2012)’un flüt eğitiminin öğrenci ve öğretmen görüşlerine göre değerlendirildiği araştırmasının sonucunda, flüt öğretmenlerinin çalışma odalarını, ders saatlerini, okuldaki demirbaş flütleri yetersiz bulduğu; flüt öğretim programına bütünüyle uymadığı; derslerinde klasik batı müziğine yer verdiği fakat Türk Müziği dizilerine çok az yer verdiği; flüt eğitimine yönelik en büyük sorunun derslerin birebir yürütülemediği; öğrencilerin performanslarını sergileyebilecekleri etkinliklerin az olduğu saptanmıştır. Flüt

öğrencilerinin ise ders saatlerini yetersiz bulduğu, ders saatleri dışında okulda çalışma imkânı bulamadığı, diğer derslerinin yoğun olduğu, derslerinin birebir olmadığı saptamıştır.

Özyörük (2006), gitar öğretim programlarına ilişkin öğretim elemanlarının görüşleri ile ilgili çalışmasının sonucunda, kurumlarda kullanılan program, kaynaklar, dağarcık, ölçme-değerlendirme şekilleri gibi temel konularda ortak uygulamaların var olmadığı ve kurumlardaki öğretim elemanlarının birbirleriyle iletişim hâlinde olmadığı; ortak çalışmalar yürütülmediği; programlarda kullanılan yapıtların/eser-etütlerin müzik öğretmenliği mesleği için gerekli dağarcığın oluşturulmasında belli bir ölçüde yeterli olduğunu tespit etmiştir.

Yarıyıllık ve/veya yıllık ortak parçaların belirlenmediği, sınavların birbirinden farklı uygulamalarla yapıldığı görülmüş; değerlendirmelerde öğretim elemanlarının, öğrencilerin bireysel gelişme düzeyini de ölçüt olarak almaları gerektiği, programın esnek ve bireysel farklılıklara uygun olması gerektiği, ders saati ve kredisinin arttırılması gerekliliği konusunda fikir birliği olduğu saptanmıştır.

Özgün (2006)'ün viyolonsel eğitimine yönelik öğretmen ve öğrenci görüşleri ile ilgili araştırmasının sonucuna göre, öğretmenlerin çoğunluğu viyolonsel ders saatinin yetersiz, diğer ders saatlerinin yoğun olduğu; öğrencilerin çalgı çalışma odalarının materyal yönünden zayıf olduğu; fiziki şartların yeterli olmadığı saptanmıştır.

Özay (2013), çalgı eğitiminin sorunları ile ilgili araştırmasında, lisans programlarının yeniden ele alınarak genel müzik öğretmenliği, çalgı öğretmenliği, müzik kuramları öğretmenliği vb. düzenlenerek öğrencilerin lisansüstü eğitimlerinde yönelimlerinin ve iş bulma konusundaki karmaşanın giderilebilmesi; çalışma odalarının ses ve ısı yalıtımlarının ideal hâle getirilmesi; binaların mesai saatleri dışında da açık kalma sürelerinin artırılması; derslerde eşlikli çalışmaların yürütülebilmesi için öğretim görevlilerinin odalarında piyano bulunması ve yeterli sayıda piyano eşlikçisi görevlendirilmesi; çalgı gruplarına yönelik lütiye bulundurulması; ders saati ve kredilerinin yükseltilmesi; derslerin kodunun ve adının çalgı türleri öğrenci seviyeleri açısından ayırt edici olması için yeniden düzenlenerek dünyada yaygın olarak kullanılan kur sistemine geçilmesi; ara sınav ve final sınavları için ortak ölçütlerin belirlenmesi ve bütün öğretim elemanlarının sınav kurulunda yer alması önerilmiştir.

Parasız (2001), keman eğitiminde karşılaşılan sorunlar ile ilgili araştırmasında; keman derslerinin haftada bir saat olmasının yetersiz olduğu, öğretim elemanlarının ana çalgı keman dersleri için sayıca yetersiz olduğu, çalışma odalarının sayıca ve kullanım açısından yetersiz

olduğu, öğrencilerin kemana başlama yaşının ve fiziksel uygunluğunun yetersiz olduğu, keman dersleri paralelinde yapılan oda müziği çalışmalarının yetersiz olduğu, öğrencilerin, istenen yay ve çalma tekniklerinde yetersiz olduğu, öğrencilerin haftalık çalgı çalışmaya ayırdıkları sürenin yetersiz olduğu gibi sonuçlara ulaşılmıştır.

Mumcu (2002), piyano eğitimini program, öğretmen, öğrenci ve çalışma ortamı bakımından inceleyen çalışmasında; öğretmen sayısı yetersizliği ve öğretmenlerin sayıca fazla ve farklı derslere girmelerinin gerekli olduğu ve zaman sınırlılığından programdaki konuların zamanında işlenemediği, piyano sayısının ve çalışma odalarının yetersiz olduğu, piyano ders saatinin yetersiz olduğu, başlangıç seviyelerinde eğitim programının planlı olarak yürütülebildiği ancak sınıflar ilerledikçe farklı düzeylerde gelişen öğrenciler için programın yetersiz kaldığı sonuçlarını ortaya koymuştur.

Yiğit (2014)'in bireysel ses eğitimi dersi öğretim programı uygulamasında karşılaşılan sorunları inceleyen çalışmasında; öğretmenlerin yönetmelik gereği dersin 2 öğrenci ile işlendiğini, öğretmen sayısının yetersiz olduğunu, zaman ve mekân yetersizlikleri nedeniyle yine derslerin 3, 4, 5 kişilik gruplarla işlendiği için sadece ses egzersizleri yapabildiklerini, ders saatinin sadece haftada 1 saat olması nedeniyle dersin yetersiz kaldığını ve verimli olmadığını ifade etmişlerdir.

Baş (2007), kemana başlangıç yöntemlerini karşılaştırdığı çalışmasında; Tokat, Sivas ve Ankara Anadolu GSL keman eğitimcilerinin öğrencilerin etüt ve eserlerine uygun gördükleri oranda eşlik ettiklerini tespit etmiştir. Bu konuda Ankara örneklemini, piyanoyla çalgı eşliği konusunda nispeten aktif görünmektedir.

Özmenteş (2004), çalgı çalışma süreciyle ilgili çalışmasında, öğrencilerin çalgı çalışma sürecinde en çok odaklanma sorunu yaşayabildiklerini belirtmiştir. Öğrencilerin çalgı çalışma sürecinde karşılaştıkları sorunlarının; yaş, sınıf düzeyi, çalgı ve ana dal çalgı öğretmenlerinin cinsiyetine göre önemli farklılıklar gösterdiği görülmüştür.

Öğretmen

Çalgı dersleri, bireysel eğitim ortamında gerçekleştirildiğinden çalgı öğretmenleri ve öğrencileri yoğun bir iletişim içerisinde bulunmaktadır. Bu nedenle, çalgı eğitimi sürecindeki iletişim; eğitimde program, öğretim metodu, çalgı tekniği vb. gibi diğer temel öğeler kadar önemli yer tutan bir olgudur. Bu olgu, ders sürecinde ya da sonrasında mesleki anlamda başarılı olma/olmama durumunu derinden etkileyebilecek faktörlerden birisidir (Turhal, 2010).

Öğretmenlerin bir başka görevi ise öğrencileri için en etkin eğitim programını oluşturmaktır. Eğitimde program; öğretimsel içeriğin, nasıl ve hangi sıra ile öğretileceği ile alakalıdır. Öğrencinin seviyesine uygun bir repertuar seçimi daha etkili bir öğrenmeyi sağlayacak bir başka etken olarak sayılabilir. Öğrencinin başarılı bir performans sağlayabilmesi için öğretmen ve öğrenci arasında sağlıklı bir iletişim kurulması ve uygun bir program seçimi, her zaman performans başarısı için yeterli olmayabilmektedir. Öğretmenin ders esnasında uygun öğretim yöntemlerini kullanması, öğrencinin performans başarısını yükseltmesine katkı sağlayacaktır. Çalgı dersleri, öğretmen ve öğrenci arasında öğretimsel bir döngü çerçevesinde gerçekleşmektedir. Bu öğretimsel döngü, öncelikle öğretmenin öğrenciye verdiği eseri seslendirmesi ya da açıklaması, sonrasında öğrencinin verilen görevi uygulaması ile gerçekleşen tepkisine göre öğretmenin öğrenciye belirli bir dönüt vermesidir. Öğretmenlerin sağlıklı değerlendirmeleri ve yerinde verdikleri dönütler sonucunda öğrenciler, öğretmenlerinin müziksel performanslarına ve kendilerinin performanslarını değerlendirmelerine güvenmektedir (Özmenteş, 2013).

Dersler esnasında öğrenci öğretmenini birçok yönü ile incelemekte ve kendisine rol model alabilmektedir. Bu da öğretmenin her yönüyle örnek tavırlar sergilemesi ve yenilikleri takip ederek sürekli kendisini yenilemesi gerekliliğini ortaya çıkarmaktadır. Öğretmen güvenini kazandığı öğrenciye hedefe ulaşabilmesi için ihtiyacı olan özgüveni ve iç motivasyonu sağlamaktadır. Bu da ancak öğretmenin çalgısının da yetkin, ileri düzeyde teknik bilgiye sahip, formasyon eğitiminin gerekliliklerini bilen, toparlayıcı, yüreklendirici, öğrenciyi destekleyici ve yönlendirici misyonu özümsemesiyle mümkün olabilmektedir.

Jelen (2013), piyano öğretim elemanlarının genellikle eşlik görevlerinde yer almadığı ya da bireysel konserlerle aktif rol oynamadığına dikkat çekmiştir.

Sümbüllü (2013), GSL öğretim sürecini incelediği araştırmasında, kadrolu öğretmen sayısının yetersiz olduğunu; bu yetersizlikten dolayı açık kadroların görevlendirmeli öğretmenlerle tamamlanmaya çalışıldığını ve mezun öğrencilerin almış oldukları mesleki müzik eğitimi kazanımlarının ileriki yaşamlarında önemli katkılar sağladığını göstermektedir.

Müezzinoğlu (2008), müzik öğretmeni adaylarını mesleki yeterlilik açısından incelediği araştırmasının sonuçlarına göre, müzik öğretmeni adaylarının bireysel ses eğitimi, piyano ve bireysel çalgı eğitimi öğretim elemanlarını; alan yeterlilikleri, kendilerini geliştirmeye istekli olmaları, öğrencilere örnek olmaları, çeşitli öğretim yöntemlerini kullanmaları, öğrencileri dersin içeriği hakkında bilgilendirmeleri, derse giriş seviyesini belirlemeleri, ders zamanını değerlendirmeleri, dersi değerlendirmeleri, öğrencileri ders dışı

etkinliklere yönlendirmeleri, öğrencilerin bireysel farklılıklarını dikkate almaları açılarından değerlendirmeleri genel olarak olumlu olmuştur.

Öğrenci

GSL, özel yetenek sınavı ile öğrenci alan bir kurumdur. Her yıl müzik bölümüne 30 kontenjan ayrılır. Özel yetenek sınavı ile seçilen öğrenciler, burada 4 sene boyunca kültür dersleri ve kuramsal müzik dersleri, çalgı, piyano, koro, orkestra dersi vb. alan dersleri almaktadır.

Mezun olduklarında Eğitim Fakültesi bölümlerinin müzik öğretmenliği programlarına, Güzel Sanatlar Fakültelerine, Devlet Konservatuvarlarına yerleşmektedirler. GSL müzik bölümleri, yükseköğretim kurumlarının öğrenci altyapılarının oluşturulmasında önemli bir role sahiptir. 4 yıl süresince aldıkları çalgı ve piyano dersleri yeni öğrenmeler için alt yapı oluşturmaktadır.

Çalgı eğitimi, uzun süreli olan; yoğun ve sürekli emeğe, disipline ve uygun fiziki şartlara ihtiyaç duyulan bir süreçtir. Verimli çalışmaya hazırlanan öğrenci, en elverişli ortamı kendisine sağlayıp dikkatini dağıtacak bütün etkenlerden uzak bir ortam oluşturmalıdır. Ortamın uygunluğunun yanı sıra öğrencinin; sağlıklı bir bedene sahip olması, çalışmaya karşı istekli oluşu, çalgısını sevmesi, öğretmeniyle kurmuş olduğu iletişimi, çalgısına ait doğru teknik bilgiye sahip oluşu ve motivasyonu, çalışmaya ayırdığı zamanı daha etkili ve verimli kullanmasını sağlar.

BÖLÜM III

YÖNTEM

Bu bölümde araştırmada kullanılan araştırma deseni, evren ve örneklem, veri toplama araçları, veri toplama süreci ve verilerin analizi ile ilgili bilgiler verilmiştir.

Araştırma Deseni

Bu araştırma; GSL’de çalgı eğitiminin uygulamada var olan durumuna yönelik fiziki durum, öğretim programı, öğretmen - öğrenci boyutlarının ve öğretmen - öğrenci görüşlerinin incelendiği kesitsel bir araştırmadır. Kesitsel araştırmalar, araştırma gerçekleştirilen bireylere herhangi bir müdahalede bulunulmadan belirli bir zaman dilimi içerisinde belirli bir örneklemdaki benzerlik ve farklılıkların incelendiği bir araştırma desendir (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2017).

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini, 2015-2016 eğitim-öğretim yılında Türkiye’de bulunan 74 GSL’deki öğretmenler ve öğrenciler oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise uygun örnekleme yöntemiyle seçilen Türkiye’nin yedi ayrı bölgesinde 14 farklı GSL’de görev yapmakta olan öğretmenler ve bu okullarda öğrenim görmekte olan öğrenciler oluşturmaktadır. Uygun örnekleme yönteminde; araştırmacının maliyet, zaman, ulaşılmak istenilen evrene kolay ulaşılabilirlik gibi faktörleri dikkate alarak araştırma örneklemini belirlediği, olasılığa dayalı olmayan bir örnekleme türüdür (Büyüköztürk ve diğerleri, 2017). Araştırma örneklemini 99 öğretmen ve 998 öğrenci oluşturmuştur. Öğretmenler ve öğrenciler; Ankara, Tokat, Mersin, Iğdır, Kahramanmaraş, Kırklareli, Şanlıurfa, Diyarbakır, Eskişehir, Denizli, Van, Çorum, Kırşehir illerindeki GSL’den seçilmiştir. Örneklemini oluşturan öğretmenlerin çoğunluğu Ankara (n=13, %13.1) ilinden, öğrencilerin çoğunluğu ise Denizli (n=108, %13.5) ilindeki GSL’den uygun örnekleme yöntemine göre seçilmiştir. Öğretmenler çoğunlukla piyano eğitimcisiyken (n=32, %32.3) bu öğretmenleri keman (n=26, %26.3), yan flüt (n=14, %14.1), bağlama (n=9, %9.1), viyolonsel (n=7, %7.1), gitar (n=5, %5.1), viyola (n=3, %3), ud (n=2, %2), ve kanun (n=1, %1) eğitimcisi öğretmenler takip etmektedir.

Öğretmenlerin mesleki hizmet süreleri açısından çoğunlukla 11-15 yıl aralığındaki hizmet süresine sahip öğretmenler oluştururken (n=27, %27.3) bu öğretmenleri 6-10 yıl (n=25, %25.3), 16-20 yıl (n=22, %22.2), 21 yıl ve üzeri (n=13, %13.1) ve 1-5 yıl (n=12, %12.1) hizmet süresine sahip öğretmenler takip etmektedir. Öğrencilerin ana dal çalgıları ise

keman (n= 308, %38.6), bağlama (n=109, %13.7), viyolonsel (n=95, %11.9), yan flüt (n= 92, %11.5), gitar (n=75, %9.4), viyola (n=71, %8.9), kontrbas (n=16, %2), ud (n=15, %1.9), kanun (n=10, %1.3), piyano (n=5, %0.6) ve kabak kemanedir (n=1, %0.1). Öğrenciler, sınıf düzeyine göre ise çoğunlukla dokuzuncu sınıf öğrencileri (n=233, %29.2) bu öğrencileri 10. sınıf (n=229, %28.7), 11. sınıf (n=171, %21.4) ve 12. sınıf (n=164, %20.6) öğrencileri takip etmektedir.

Veri Toplama Araçları

Kişisel Bilgi Formu: Öğretmenlerin ve öğrencilerin sosyo-demografik özelliklerini belirleyebilmek amacıyla araştırmacı tarafından hazırlanan bu form kullanılmıştır. Bu formda; öğretmenlerin görev yaptığı il, hizmet süresi, eğitimcisi oldukları çalgılara ilişkin bilgilere ulaşılması amaçlanırken öğrencilerin ise sınıf düzeyi, ana dal çalgısı, hangi ilde eğitim gördüklerine ilişkin bilgilere ulaşılması amaçlanmıştır.

Öğrenci ve Öğretmen Görüşleri Anketi: Bu çalışmada, Özay (2013) tarafından müzik öğretmenliği anabilim dalı bireysel çalgı ve piyano öğretim elemanları ile lisans öğrencilerinin bireysel çalgı eğitimi ve piyano derslerinin uygulamadaki sorunlarına katılma durumlarını belirlemek amacıyla hazırlanmış olan “Çalgı Eğitimi Sorunları Anket Formu” kullanılmıştır. Anket; programa ilişkin fiziki durum, program, öğretim elemanı ve öğrenci boyutlarını ölçen maddelerden meydana gelmektedir. 5’li Likert tipinde puanlanan maddelerden oluşan bu anketin maddeler için kullanılan ifadeleri; Hiç Katılmıyorum (1), Az Katılıyorum (2), Kısmen Katılıyorum (3), Çok Katılıyorum (4) ve Tamamen Katılıyorum (5) şeklinde isimlendirilmiştir. Orijinal anket; fiziki durum, program, öğretim elemanı ve öğrenci olmak üzere toplam dört boyuttan oluşmaktadır. Anketin güvenilirliği incelendiğinde faktör bazında aldığı değerler; fiziki durum için $\alpha=0.74$, program için $\alpha=0.72$, öğretim elemanı için $\alpha=0.95$ ve öğrenci için $\alpha=0.92$ ’dir.

Anketin, GSL’de kullanılmasına yönelik kapsam geçerliğine ilişkin beş öğretim üyesine anket ve uzman görüş formu gönderilmiş ve uzmanlardan alınan görüşler doğrultusunda anket yeniden düzenlenmiştir. Buna göre toplam 53 maddeden oluşan anket, 46 madde olarak yeniden düzenlenmiştir. Ardından anket, pilot uygulama için Amasya GSL öğretmen ve öğrencilerine uygulanmıştır. Pilot çalışmaya gönüllü olarak 84 öğrenci ve 8 öğretmen katılmış ve uygulamalar sırasında bir probleme rastlanmamıştır. Anket alt boyutlarının bu çalışma için hesaplanan Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayıları fiziksel durum için öğretmenlerde .86 ve öğrencilerde .84, program maddeleri için öğretmenlerde .79 ve öğrencilerde .73; öğretim elemanı maddeleri için öğretmenlerde .85 ve öğrencilerde .94;

öğrenci maddeleri için öğretmenlerde .93 ve öğrencilerde .91 olarak hesaplanmıştır. Bu bulgular, anket maddelerinin iç tutarlılığının yüksek düzeyde olduğunu göstermektedir (Yockey, 2011).

Veri Toplama Süreci

Veriler, Türkiye'nin 7 bölgesinde bulunan toplamda 14 ildeki GSL'den toplanmıştır. Anketler, katılımcılara sosyal medya ve telefon aracılığıyla iletişime geçilerek posta yoluyla ulaştırılmıştır. Veri toplama sürecinde 99 öğretmen ve 798 öğrenciye ulaşılmıştır. Yapılacak araştırma hakkında katılımcılara ön bilgi verilmiş, araştırmanın etik, gönüllülük ve gizlilik ilkeleri açıklanmıştır. Araştırmanın veri toplama süreci, 2015 yılı Kasım-Aralık aylarında 2 ay süresince gerçekleştirilmiş olup araştırmaya, öğretmen ve öğrencilerin tamamı gönüllü olarak katılmıştır.

Verilerin Çözümlemesi

Tüm istatistiksel analizler SPSS 23 programı kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Katılımcıların anket maddelerine verdikleri cevaplar hakkında bilgi vermek amacıyla frekans ve yüzdelerden, aynı zamanda ortalama ve standart sapma değerlerinden yararlanılmıştır. Katılımcıların her bir anket maddesine ve fiziksel, program, öğretmen ve öğrenci toplam puanlarına ilişkin öğretmen ve öğrenci değerlendirmeleri arasındaki farklılıklar, bağımsız örneklem için t-testi aracılığıyla incelenmiştir. Bağımsız örneklem için t-testinin normallik ve varyansların homojenliği varsayımları bulunmaktadır (Hinton, McMurray ve Brownlow, 2014). Normallik varsayımı, örneklem büyüklüğü dikkate alınarak değişkenlerin çarpıklık ve basıklık değerleri incelenerek test edilmiş ve değişkenlerin çarpıklık ve basıklık değerlerin -2 ila +2 arasında olduğu görülmüştür (George ve Mallery, 2016). Bu bulgular, değişkenlerin normale yakın bir dağılım gösterdiğine işaret etmektedir (George ve Mallery, 2016). Varyansların homojenliği varsayımı, Levene testiyle kontrol edildiğinde bazı analizlerde ihlal edildiği görüldüğünden bu analizlerde Welch düzeltmesi yapılarak sonuçlar rapor edilmiştir (Hinton ve diğerleri, 2014). Tüm istatistiksel analizler, Tip I hata oranını etkili bir şekilde kontrol edebilmek amacıyla anlamlılık düzeyi $p < .01$ olarak kabul edilmiştir.

BÖLÜM IV

BULGULAR

Bu bölümde, ilk olarak öğrencilerin ve öğretmenlerin anketin fiziksel durum, program, öğretim elemanı, öğrenci boyutundaki maddelere verdikleri cevapların frekans dağılımları ve yüzdeleri verilmiş ve sonrasında her bir madde ve boyutta öğretmen ve öğrenci görüşlerinin farklılıklarına ilişkin bağımsız örneklem için-t testi sonuçlarına yer verilmiştir.

Araştırmanın 1. alt problemi “Öğretmen ve öğrenci görüşlerine göre GSL’deki çalgı eğitimi uygulamaları fiziki durum bakımından nasıldır?” şeklindedir. Bu bağlamda, katılımcılara yöneltilen soruya verilen cevaplar içerik analizi ile analiz edilmiş, bulgular Tablo 1-10’da betimlenmiştir.

Tablo 1. Fiziksel Durum Birinci Maddesine İlişkin Öğrenci ve Öğretmen Frekans ve Yüzdeleri

		Öğrenci		Öğretmen	
		n	%	n	%
1. Derslikler ders yapmaya uygundur.	Hiç Katılmıyorum	78	9.8	19	19.2
	Az Katılıyorum	53	6.6	13	13.1
	Kısmen Katılıyorum	131	16.4	18	18.2
	Çok Katılıyorum	167	20.9	19	19.2
	Tamamen Katılıyorum	369	46.3	30	30.3

Tablo 1 incelendiğinde; öğrencilerin %46.3’ü ($n=369$) dersliklerin ders yapmaya tamamen uygun olduğunu ifade ederken %20.9’u ($n=167$) dersliklerin ders yapmaya oldukça uygun olduğunu, %16.4’ü ($n=131$) dersliklerin ders yapmaya kısmen uygun olduğunu, %6.6’sı ($n=53$) dersliklerin ders yapmaya uygun olmadığını, %9.8’i ($n=78$) dersliklerin ders yapmaya hiç uygun olmadığını ifade etmektedir. Öğretmenlerin ise %30.3’ü ($n=30$) dersliklerin ders yapmaya tamamen uygun olduğunu ifade ederken %19.2’si ($n=19$) dersliklerin ders yapmaya oldukça uygun olduğunu, %18.2’si ($n=18$) dersliklerin ders yapmaya kısmen uygun olduğunu, %13.1’i ($n=13$) dersliklerin ders yapmaya uygun olmadığını, %19.2’si ($n=78$) dersliklerin ders yapmaya hiç uygun olmadığını ifade etmektedir.

Tablo 2. Fiziksel Durum İkinci Maddesine İlişkin Öğrenci ve Öğretmen Frekans ve Yüzdeleri

		Öğrenci		Öğretmen	
		n	%	n	%
2. Çalışma odaları çalgı çalışmaya uygundur.	Hiç Katılmıyorum	106	13.3	21	21.2
	Az Katılıyorum	81	10.2	18	18.2
	Kısmen Katılıyorum	146	18.3	16	16.2
	Çok Katılıyorum	139	17.4	19	19.2
	Tamamen Katılıyorum	326	40.9	25	25.2

Tablo 2 incelendiğinde; öğrencilerin %40.9'u ($n=326$) çalışma odalarının çalgı çalışmaya tamamen uygun olduğunu ifade ederken %17.4'ü ($n=139$) çalışma odalarının çalgı çalışmaya oldukça uygun olduğunu, %18.3'ü ($n=146$) çalışma odalarının çalgı çalışmaya kısmen uygun olduğunu, %10.2'si ($n=81$) çalışma odalarının çalgı çalışmaya uygun olmadığını, %13.3'ü ($n=78$) çalışma odalarının çalgı çalışmaya hiç uygun olmadığını ifade etmektedir. Öğretmenlerin ise %25.2'si ($n=25$) çalışma odalarının çalgı çalışmaya tamamen uygun olduğunu ifade ederken %19.2'si ($n=19$) çalışma odalarının çalgı çalışmaya oldukça uygun olduğunu, %16.2'si ($n=16$) çalışma odalarının çalgı çalışmaya kısmen uygun olduğunu, %18.2'si ($n=18$) çalışma odalarının çalgı çalışmaya uygun olmadığını, %21.2'si ($n=21$) çalışma odalarının çalgı çalışmaya hiç uygun olmadığını ifade etmektedir.

Tablo 3. Fiziksel Durum Üçüncü Maddesine İlişkin Öğrenci ve Öğretmen Frekans ve Yüzdeleri

		Öğrenci		Öğretmen	
		<i>n</i>	%	<i>n</i>	%
3. Okuldaki çalışma odası sayısı yeterlidir.	Hiç Katılmıyorum	194	24.3	28	28.3
	Az Katılıyorum	148	18.5	16	16.2
	Kısmen Katılıyorum	153	19.2	24	24.2
	Çok Katılıyorum	106	13.3	8	8.1
	Tamamen Katılıyorum	197	24.7	23	23.2

Tablo 3 incelendiğinde; öğrencilerin %24.7'si ($n=197$) okuldaki çalışma oda sayısının tamamen yeterli olduğunu, %13.3'ü ($n=106$) çalışma oda sayısının yeterli olduğunu, %19.2'si ($n=153$) kısmen yeterli olduğunu, %18.5'si ($n=148$) çalışma oda sayısının yeterli olmadığını, %24.3'ü ise ($n=194$) çalışma oda sayısının tamamen yetersiz olduğunu ifade etmiştir. Öğretmenlerin %23.2'si ($n=23$) okuldaki çalışma oda sayısının tamamen yeterli olduğunu, %8.1'i ($n=8$) çalışma oda sayısının yeterli olduğunu, %24.2'si ($n=124$) çalışma oda sayısının kısmen yeterli olduğunu, %16.2'si ($n=16$) çalışma oda sayısının yeterli olmadığını, %28.3'ü ise ($n=28$) çalışma odalarını tamamen yetersiz olduğunu ifade etmiştir.

Tablo 4. Fiziksel Durum Dördüncü Maddesine İlişkin Öğrenci ve Öğretmen Frekans ve Yüzdeleri

		Öğrenci		Öğretmen	
		<i>n</i>	%	<i>n</i>	%
4. Okuldaki çalgı odaları akademik amacına uygun kullanılmaktadır	Hiç Katılmıyorum	115	14.4	13	13.1
	Az Katılıyorum	124	15.5	20	20.2
	Kısmen Katılıyorum	206	25.8	22	22.2
	Çok Katılıyorum	167	20.9	23	23.2
	Tamamen Katılıyorum	186	23.3	21	21.2

Tablo 4 incelendiğinde; öğrencilerin %23.3'ü ($n=186$) okuldaki çalgı odalarının akademik amaca tamamen uygun kullanıldığını, %20.9'u ($n=167$) okuldaki çalgı odalarının

akademik amacına uygun kullanıldığını, %25.8'u ($n=206$) okuldaki çalgı odalarının akademik amacına kısmen uygun kullanıldığını, %15.5'i ($n=124$) okuldaki çalgı odalarının akademik amacına uygun kullanılmadığını, %14.4'ü ($n=115$) okuldaki çalgı odalarının akademik amacına hiç uygun kullanılmadığını ifade etmiştir. Öğretmenlerin ise %21.2'si ($n=21$) okuldaki çalgı odalarının akademik amacına tamamen uygun kullanıldığını, %23.2'si ($n=23$) okuldaki çalgı odalarının akademik amacına uygun kullanıldığını, %22.2'si ($n=22$) okuldaki çalgı odalarının akademik amacına kısmen uygun kullanıldığını, %20.2'si ($n=20$) okuldaki çalgı odalarının akademik amacına uygun kullanılmadığını, %13.1'i ($n=13$) okuldaki çalgı odalarının akademik amacına hiç uygun kullanılmadığını ifade etmiştir.

Tablo 5. Fiziksel Durum Beşinci Maddesine İlişkin Öğrenci ve Öğretmen Frekans ve Yüzdeleri

		Öğrenci		Öğretmen	
		<i>n</i>	%	<i>n</i>	%
5. Derslerde eşlikli çalışma olanağı vardır.	Hiç Katılmıyorum	107	13.4	13	13.1
	Az Katılıyorum	69	8.6	21	21.2
	Kısmen Katılıyorum	159	19.9	25	25.3
	Çok Katılıyorum	193	24.2	20	20.2
	Tamamen Katılıyorum	270	33.8	20	20.2

Tablo 5 incelendiğinde; öğrencilerin %33.8'inin ($n=270$) “Derslerde eşlikli çalışma olanağı vardır.” ifadesine tamamen katıldığını, %24.2'sinin ($n=193$) “Derslerde eşlikli çalışma olanağı vardır.” ifadesine katıldığını, %19.9'unun ($n=159$) “Derslerde eşlikli çalışma olanağı vardır.” ifadesine kısmen katıldığını, %8.6'sının ($n=69$) “Derslerde eşlikli çalışma olanağı vardır.” ifadesine az katıldığını, %13.4'ünün ($n=107$) “Derslerde eşlikli çalışma olanağı vardır.” ifadesine hiç katılmadığı görülmektedir. Öğretmenlerin ise %20.2'sinin ($n=20$) “Derslerde eşlikli çalışma olanağı vardır.” ifadesine tamamen katıldığını, %20.2'sinin ($n=20$) “Derslerde eşlikli çalışma olanağı vardır.” ifadesine katıldığını, %25.3'ünün ($n=25$) “Derslerde eşlikli çalışma olanağı vardır.” ifadesine kısmen katıldığını, %21.2'sinin ($n=21$) “Derslerde eşlikli çalışma olanağı vardır.” ifadesine az katıldığını, %13.1'inin ($n=13$) “Derslerde eşlikli çalışma olanağı vardır.” ifadesine hiç katılmadığını ifade ettiği görülmektedir.

Tablo 6. Fiziksel Durum Altıncı Maddesine İlişkin Öğrenci ve Öğretmen Frekans ve Yüzdeleri

		Öğrenci		Öğretmen	
		<i>n</i>	%	<i>n</i>	%
6. Hafta sonu tatillerinde okulda çalışma olanağı vardır	Hiç Katılmıyorum	104	13.0	11	11.1
	Az Katılıyorum	52	6.5	12	12.1
	Kısmen Katılıyorum	94	11.8	28	28.3
	Çok Katılıyorum	140	17.5	17	17.2
	Tamamen Katılıyorum	408	51.1	31	31.3

Tablo 6 incelendiğinde; öğrencilerin %51.1'inin ($n=408$) "Hafta sonu tatillerinde okulda çalışma olanağı vardır." ifadesine tamamen katıldığı, %17.5'inin ($n=140$) "Hafta sonu tatillerinde okulda çalışma olanağı vardır." ifadesine katıldığı, %11.8'inin ($n=94$) "Hafta sonu tatillerinde okulda çalışma olanağı vardır." ifadesine kısmen katıldığı, %6.5'inin ($n=94$) "Hafta sonu tatillerinde okulda çalışma olanağı vardır." ifadesine kısmen katıldığı, %13'ünün ($n=104$) "Hafta sonu tatillerinde okulda çalışma olanağı vardır." ifadesine hiç katılmadığı görülmektedir. Öğretmenlerin ise %31.3'ünün ($n=31$) "Hafta sonu tatillerinde okulda çalışma olanağı vardır." ifadesine tamamen katıldığı, %17.2'sinin ($n=17$) "Hafta sonu tatillerinde okulda çalışma olanağı vardır." ifadesine katıldığı, %28.3'ünün ($n=28$) "Hafta sonu tatillerinde okulda çalışma olanağı vardır." ifadesine kısmen katıldığı, %12.1'inin ($n=12$) "Hafta sonu tatillerinde okulda çalışma olanağı vardır." ifadesine kısmen katıldığı, %11.1'inin ($n=11$) "Hafta sonu tatillerinde okulda çalışma olanağı vardır." ifadesine hiç katılmadığı görülmektedir.

Tablo 7. Fiziksel Durum Yedinci Maddesine İlişkin Öğrenci ve Öğretmen Frekans ve Yüzdeleri

		Öğrenci		Öğretmen	
		<i>n</i>	%	<i>n</i>	%
7. Dönem sonu tatillerde okulda çalışma olanağı vardır.	Hiç Katılmıyorum	154	19.3	15	15.2
	Az Katılıyorum	61	7.6	12	12.1
	Kısmen Katılıyorum	137	17.2	20	20.2
	Çok Katılıyorum	136	17.0	19	19.2
	Tamamen Katılıyorum	310	38.8	33	33.3

Tablo 7 incelendiğinde; öğrencilerin %38.8'inin ($n=310$) "Dönem sonu tatillerde okulda çalışma olanağı vardır." ifadesine tamamen katıldığı, %17'sinin ($n=136$) "Dönem sonu tatillerde okulda çalışma olanağı vardır." ifadesine katıldığı, %17.2'sinin ($n=137$) "Dönem sonu tatillerde okulda çalışma olanağı vardır." ifadesine kısmen katıldığı, %7.6'sının ($n=61$) "Dönem sonu tatillerde okulda çalışma olanağı vardır." ifadesine az katıldığı, %19.3'ünün ($n=154$) "Dönem sonu tatillerde okulda çalışma olanağı vardır." ifadesine hiç katılmadığı görülmektedir. Öğretmenlerin ise %33.3'ünün ($n=33$) "Dönem sonu tatillerde okulda çalışma olanağı vardır." ifadesine tamamen katıldığı, %19.2'sinin ($n=19$) "Dönem sonu tatillerde okulda çalışma olanağı vardır." ifadesine katıldığı, %20.2'sinin ($n=20$) "Dönem sonu tatillerde okulda çalışma olanağı vardır." ifadesine kısmen katıldığı %12.1'inin ($n=12$) "Dönem sonu tatillerde okulda çalışma olanağı vardır." ifadesine az katıldığı, %15.2'sinin ($n=15$) "Dönem sonu tatillerde okulda çalışma olanağı vardır." ifadesine hiç katılmadığı görülmektedir.

Tablo 8. Fiziksel Durum Sekizinci Maddesine İlişkin Öğrenci ve Öğretmen Frekans ve Yüzdeleri

		Öğrenci		Öğretmen	
		<i>n</i>	%	<i>n</i>	%
8. Mesai saatleri dışında okulda çalışma olanağı vardır.	Hiç Katılmıyorum	103	12.9	15	15.2
	Az Katılıyorum	77	9.6	14	14.1
	Kısmen Katılıyorum	122	15.3	16	16.2
	Çok Katılıyorum	131	16.4	21	21.2
	Tamamen Katılıyorum	365	45.7	33	33.3

Tablo 8 incelendiğinde; öğrencilerin %45.7'sinin ($n=365$) “Mesai saatleri dışında okulda çalışma olanağı vardır.” ifadesine tamamen katıldığı, %16.4'ünün ($n=131$) “Mesai saatleri dışında okulda çalışma olanağı vardır.” ifadesine katıldığı, %15.3'ünün ($n=122$) “Mesai saatleri dışında okulda çalışma olanağı vardır.” ifadesine kısmen katıldığı %9.6'sının ($n=77$) “Mesai saatleri dışında okulda çalışma olanağı vardır.” ifadesine az katıldığı, %12.9'unun ($n=103$) “Mesai saatleri dışında okulda çalışma olanağı vardır.” ifadesine hiç katılmadığı görülmektedir. Öğretmenlerin ise %33.3'ünün ($n=33$) “Mesai saatleri dışında okulda çalışma olanağı vardır.” ifadesine tamamen katıldığı, %21.2'sinin ($n=21$) “Mesai saatleri dışında okulda çalışma olanağı vardır.” ifadesine katıldığı, %16.2'sinin ($n=16$) “Mesai saatleri dışında okulda çalışma olanağı vardır.” ifadesine kısmen katıldığı, %14.1'inin ($n=14$) “Mesai saatleri dışında okulda çalışma olanağı vardır.” ifadesine az katıldığı, %15.2'sinin ($n=15$) “Mesai saatleri dışında okulda çalışma olanağı vardır.” ifadesine hiç katılmadığı görülmektedir.

Tablo 9. Fiziksel Durum Dokuzuncu Maddesine İlişkin Öğrenci ve Öğretmen Frekans ve Yüzdeleri

		Öğrenci		Öğretmen	
		<i>n</i>	%	<i>n</i>	%
9. Çalgı bakım-onarım yönünden okulda olanaklar vardır.	Hiç Katılmıyorum	277	34.7	42	42.4
	Az Katılıyorum	136	17.0	26	26.3
	Kısmen Katılıyorum	134	16.8	18	18.2
	Çok Katılıyorum	104	13.0	6	6.1
	Tamamen Katılıyorum	147	18.4	7	7.1

Tablo 9 incelendiğinde; öğrencilerin %18.4'ü ($n=147$) okulda çalgı bakım onarım olanaklarının var olduğuna tamamen katıldığını ifade ederken %13'ü ($n=104$) okulda çalgı bakım onarım olanaklarının var olduğuna katıldığını, %16.8'i ($n=134$) okulda çalgı bakım onarım olanaklarının kısmen var olduğunu, %17'si ($n=136$) okulda çalgı bakım onarım olanaklarının az olduğunu, %34.7'si ($n=277$) okulda çalgı bakım onarım olanaklarının hiç olmadığını ifade etmiştir. Öğretmenlerin ise %7.1'i ($n=7$) okulda çalgı bakım onarım olanaklarının var olduğuna tamamen katıldığını ifade ederken %6.1'i ($n=6$) okulda çalgı bakım onarım olanaklarının var olduğuna katıldığını, %18.2'si ($n=18$) okulda çalgı bakım

onarım olanaklarının kısmen var olduğunu, %26.3'ü ($n=26$) okulda çalgı bakım onarım olanaklarının az olduğunu, %42.4'ü ($n=42$) okulda çalgı bakım onarım olanaklarının hiç olmadığını ifade etmiştir.

Tablo 10. Fiziksel Durum Onuncu Maddesine İlişkin Öğrenci ve Öğretmen Frekans ve Yüzdeleri

		Öğrenci		Öğretmen	
		<i>n</i>	%	<i>n</i>	%
10. Okuldaki kütüphanede nota kitapları vardır.	Hiç Katılmıyorum	248	31.1	36	36.4
	Az Katılıyorum	119	14.9	28	28.3
	Kısmen Katılıyorum	154	19.3	19	19.2
	Çok Katılıyorum	131	16.4	9	9.1
	Tamamen Katılıyorum	146	18.3	7	7.1

Tablo 10 incelediğinde; öğrencilerin %18.3'ü ($n=146$) “Okul kütüphanesinde nota kitapları vardır.” ifadesine tamamen katıldığını belirtirken %16.4'ü ($n=131$) “Okul kütüphanesinde nota kitapları vardır.” ifadesine katıldığını, %19.3'ü ($n=154$) “Okul kütüphanesinde nota kitapları vardır.” ifadesine kısmen katıldığını, %14.9'u ($n=119$) “Okul kütüphanesinde nota kitapları vardır.” ifadesine az katıldığını, %31.1'i ($n=248$) ise “Okul kütüphanesinde nota kitapları vardır.” ifadesine hiç katılmadığını ifade etmiştir. Öğretmenlerin %7.1'i ($n=7$) “Okul kütüphanesinde nota kitapları vardır.” ifadesine tamamen katıldığını belirtirken %9.1'i ($n=9$) “Okul kütüphanesinde nota kitapları vardır.” ifadesine katıldığını, %19.2'si ($n=19$) “Okul kütüphanesinde nota kitapları vardır.” ifadesine kısmen katıldığını, %28.3'ü ($n=28$) “Okul kütüphanesinde nota kitapları vardır.” ifadesine az katıldığını, %36.4'ü ($n=36$) ise “Okul kütüphanesinde nota kitapları vardır.” ifadesine hiç katılmadığını ifade etmiştir.

Araştırmanın 2. alt problemi, “Öğretmen ve öğrenci görüşlerine göre GSL'deki çalgı eğitimi uygulamaları program bakımından nasıldır?” şeklindedir. Bu bağlamda, katılımcılara yöneltilen soruya verilen cevaplar içerik analizi ile analiz edilerek sonuçlar Tablo 11-16'da verilmiştir.

Tablo 11. Program Birinci Maddesine İlişkin Öğrenci ve Öğretmen Frekans ve Yüzdeleri

		Öğrenci		Öğretmen	
		<i>n</i>	%	<i>n</i>	%
11. Haftalık ders saati süre olarak çalışmaları sunmaya uygundur.	Hiç Katılmıyorum	184	23.1	50	50.5
	Az Katılıyorum	106	13.3	20	20.2
	Kısmen Katılıyorum	175	21.9	12	12.1
	Çok Katılıyorum	118	14.8	11	11.1
	Tamamen Katılıyorum	215	26.9	6	6.1

Tablo 11 incelendiğinde; öğrencilerin %26.9'u ($n=215$), çalışmaları sunmak için ders süresinin çalışmayı sunmak için tamamen uygun olduğunu ifade etmiştir. %14.8'i ($n=118$) çalışmaları sunmak için ders süresinin çalışmayı sunmak için uygun olduğunu, %21.9'u

($n=175$) çalışmalarını sunmak için ders süresinin çalışmayı sunmak için kısmen uygun olduğunu, %13.3'ü ($n=106$) çalışmalarını sunmak için ders süresinin çalışmayı sunmak için az uygun olduğunu, %23.1'i ($n=184$) çalışmalarını sunmak için ders süresinin çalışmayı sunmak için hiç uygun olmadığını ifade etmiştir. Öğretmenlerin ise %6.1'i ($n=6$) çalışmalarını sunmak için ders süresinin çalışmayı sunmak için tamamen uygun olduğunu ifade etmiştir. %11.1 ($n=11$) çalışmalarını sunmak için ders süresinin çalışmayı sunmak için uygun olduğunu, %12.1'i ($n=12$) çalışmalarını sunmak için ders süresinin çalışmayı sunmak için kısmen uygun olduğunu, %20.2'si ($n=20$) çalışmalarını sunmak için ders süresinin çalışmayı sunmak için az uygun olduğunu, %50.5'i ($n=50$) çalışmalarını sunmak için ders süresinin çalışmayı sunmak için hiç uygun olmadığını ifade etmiştir.

Tablo 12. Program İkinci Maddesine İlişkin Öğrenci ve Öğretmen Frekans ve Yüzdeleri

		Öğrenci		Öğretmen	
		<i>n</i>	%	<i>n</i>	%
12. Dersin not ortalamasına etkisi, dersin gerektirdiği emeğe uygundur	Hiç Katılmıyorum	94	11.8	27	27.3
	Az Katılıyorum	96	12.0	28	28.3
	Kısmen Katılıyorum	188	23.6	24	24.2
	Çok Katılıyorum	166	20.8	14	14.1
	Tamamen Katılıyorum	254	31.8	6	6.1

Tablo 12 incelendiğinde; öğrencilerin %31.8'i ($n=254$), dersin not ortalamasına etkisinin dersin gerektirdiği emeğe tamamen uygun olduğunu ifade ederken %20.8'i ($n=166$) dersin not ortalamasına etkisinin dersin gerektirdiği emeğe uygun olduğunu, %23.6'sı ($n=188$) dersin not ortalamasına etkisinin dersin gerektirdiği emeğe kısmen uygun olduğunu, %12'si ($n=96$) dersin not ortalamasına etkisinin dersin gerektirdiği emeğe az uygun olduğunu, %11.8'i ($n=94$) dersin not ortalamasına etkisinin dersin gerektirdiği emeğe hiç uygun olmadığını ifade etmiştir. Öğretmenlerin ise %6.1'i ($n=6$) dersin not ortalamasına etkisinin dersin gerektirdiği emeğe tamamen uygun olduğunu ifade ederken %14.1'i ($n=14$) dersin not ortalamasına etkisinin dersin gerektirdiği emeğe uygun olduğunu, %24.2'si ($n=24$) dersin not ortalamasına etkisinin dersin gerektirdiği emeğe kısmen uygun olduğunu, %28.3'ü ($n=28$) dersin not ortalamasına etkisinin dersin gerektirdiği emeğe az uygun olduğunu, %27.3'ü ($n=27$) dersin not ortalamasına etkisinin dersin gerektirdiği emeğe hiç uygun olmadığını ifade etmiştir.

Tablo 13. Program Üçüncü Maddesine İlişkin Öğrenci ve Öğretmen Frekans ve Yüzdeleri

		Öğrenci		Öğretmen	
		<i>n</i>	%	<i>n</i>	%
13. Ders saatinin en az iki öğrenci ile yapılması zorunluluğu benim fikrime uygundur.	Hiç Katılmıyorum	227	28.4	57	57.6
	Az Katılıyorum	75	9.4	12	12.1
	Kısmen Katılıyorum	114	14.3	8	8.1
	Çok Katılıyorum	124	15.5	11	11.1
	Tamamen Katılıyorum	256	32.1	11	11.1

Tablo 13'te; öğrencilerin %32.1'i ($n=256$), dersin en az iki öğrenciyle yapılması zorunluluğuna tamamen katıldığını ifade ederken %15.5'i ($n=124$) dersin en az iki öğrenciyle yapılması zorunluluğuna katıldığını, %14.3'ü ($n=114$) dersin en az iki öğrenciyle yapılması zorunluluğuna kısmen katıldığını, %9.4'ü ($n=75$) dersin en az iki öğrenciyle yapılması zorunluluğuna az katıldığını, %28.4'ü ($n=227$) dersin en az iki öğrenciyle yapılması zorunluluğuna hiç katılmadığını ifade etmiştir. Öğretmenler ise %11.1'i ($n=11$), dersin en az iki öğrenciyle yapılması zorunluluğuna tamamen katıldığını ifade ederken %11.1'i ($n=11$) dersin en az iki öğrenciyle yapılması zorunluluğuna katıldığını, %8.1'i ($n=8$) dersin en az iki öğrenciyle yapılması zorunluluğuna kısmen katıldığını, %12.1'i ($n=12$) dersin en az iki öğrenciyle yapılması zorunluluğuna az katıldığını, %57.6'sı ($n=57$) dersin en az iki öğrenciyle yapılması zorunluluğuna hiç katılmadığını ifade etmiştir.

Tablo 14. Program Dördüncü Maddesine İlişkin Öğrenci ve Öğretmen Frekans ve Yüzdeleri

		Öğrenci		Öğretmen	
		<i>n</i>	%	<i>n</i>	%
14. Gerekli görüldüğünde öğrenci, öğretmen değişikliği yapabilmektedir	Hiç Katılmıyorum	165	20.7	7	7.1
	Az Katılıyorum	100	12.5	24	24.2
	Kısmen Katılıyorum	134	16.8	35	35.4
	Çok Katılıyorum	163	20.4	21	21.2
	Tamamen Katılıyorum	236	29.6	12	12.1

Tablo 14'te görüldüğü üzere öğrencilerin %29.6'sı ($n=236$), gerektiğinde öğrencinin, öğretmen değiştirebilmesine tamamen katıldığını ifade ederken %20.4'ü ($n=163$) gerektiğinde öğrencinin, öğretmen değiştirebilmesine katıldığını, %16.8'i ($n=134$) gerektiğinde öğrencinin, öğretmen değiştirebilmesine kısmen katıldığını, %12.5'i ($n=100$) gerektiğinde öğrencinin, öğretmen değiştirebilmesine az katıldığını, %20.7'si ($n=165$) ise gerektiğinde öğrencinin, öğretmen değiştirebilmesine hiç katılmadığını ifade etmiştir. Öğretmenlerin %12.1'i ($n=12$) gerektiğinde öğrencinin, öğretmen değiştirebilmesine tamamen katıldığını ifade ederken, %21.2'si ($n=21$) gerektiğinde öğrencinin, öğretmen değiştirebilmesine katıldığını, %35.4'ü ($n=35$) gerektiğinde öğrencinin, öğretmen değiştirebilmesine kısmen katıldığını, %24.2'si ($n=24$) gerektiğinde öğrencinin, öğretmen değiştirebilmesine az katıldığını, %7.1'i ($n=7$) ise gerektiğinde öğrencinin, öğretmen değiştirebilmesine hiç katılmadığını ifade etmiştir.

Tablo 15. Program Beşinci Maddesine İlişkin Öğrenci ve Öğretmen Frekans ve Yüzdeleri

		Öğrenci		Öğretmen	
		<i>n</i>	%	<i>n</i>	%
15. Dersin programı bireysel farklılıklara cevap verecek şekilde esnekler.	Hiç Katılmıyorum	100	12.5	13	13.1
	Az Katılıyorum	112	14.0	23	23.2
	Kısmen Katılıyorum	232	29.1	32	32.3
	Çok Katılıyorum	166	20.8	20	20.2
	Tamamen Katılıyorum	188	23.6	11	11.1

Tablo 15’te; öğrencilerin %23.6’sı ($n=188$), “dersin programı bireysel farklılıklara cevap verecek şekilde esnektir” ifadesine tamamen katıldığı görülmekteyken %20.8’inin ($n=166$) “dersin programı bireysel farklılıklara cevap verecek şekilde esnektir” ifadesine katıldığı, %29.1’inin ($n=232$) “dersin programı bireysel farklılıklara cevap verecek şekilde esnektir” ifadesine kısmen katıldığı, %14’ünün ($n=112$) “dersin programı bireysel farklılıklara cevap verecek şekilde esnektir” ifadesine az katıldığı, %12.5’inin ise ($n=100$) “dersin programı bireysel farklılıklara cevap verecek şekilde esnektir” ifadesine hiç katılmadığı görülmektedir. Öğretmenlerin ise %11.1’inin ($n=11$) “dersin programı bireysel farklılıklara cevap verecek şekilde esnektir” ifadesine tamamen katıldığı görülmekteyken %20.2’sinin ($n=20$) “dersin programı bireysel farklılıklara cevap verecek şekilde esnektir” ifadesine katıldığı, %32.3’ünün ($n=32$) “dersin programı bireysel farklılıklara cevap verecek şekilde esnektir” ifadesine kısmen katıldığı, %23.2’sinin ($n=23$) “dersin programı bireysel farklılıklara cevap verecek şekilde esnektir” ifadesine az katıldığı, %13.1’inin ise ($n=13$) “dersin programı bireysel farklılıklara cevap verecek şekilde esnektir” ifadesine hiç katılmadığı görülmektedir.

Tablo 16. Program Altıncı Maddesine İlişkin Öğrenci ve Öğretmen Frekans ve Yüzdeleri

		Öğrenci		Öğretmen	
		<i>n</i>	%	<i>n</i>	%
16. Dönem sonu	Hiç Katılmıyorum	134	16.8	7	7.1
değerlendirme	Az Katılıyorum	77	9.6	6	6.1
sınavı komisyonla	Kısmen Katılıyorum	134	16.8	12	12.1
yapılması fikrime	Çok Katılıyorum	160	20.1	24	24.2
uygundur.	Tamamen Katılıyorum	293	36.7	49	49.5

Tablo 16’da görüldüğü üzere; öğrencilerin %36.7’si ($n=293$), dönem sonu değerlendirmesinin komisyonla yapılmasını tamamen uygun bulurken %20.1’i ($n=160$) dönem sonu değerlendirmesinin komisyonla yapılmasını uygun bulmuş, %16.8’i ($n=134$) dönem sonu değerlendirmesinin komisyonla yapılmasını kısmen uygun bulmuş, %9.6’sı ($n=77$) dönem sonu değerlendirmesinin komisyonla yapılmasını az uygun bulmuş, %16.8’i ise ($n=134$) dönem sonu değerlendirmesinin komisyonla yapılmasını hiç uygun bulmamıştır. Öğretmenlerin ise %49.5’i ($n=49$), dönem sonu değerlendirmesinin komisyonla yapılmasını tamamen uygun bulurken %24.2’si ($n=24$) dönem sonu değerlendirmesinin komisyonla yapılmasını uygun bulmuş, %12.1’i ($n=12$) dönem sonu değerlendirmesinin komisyonla yapılmasını kısmen uygun bulmuş, %6.1’i ($n=6$) dönem sonu değerlendirmesinin komisyonla yapılmasını az uygun bulmuş, %7.1’i ise ($n=7$) dönem sonu değerlendirmesinin komisyonla yapılmasını hiç uygun bulmamıştır.

Araştırmanın 3. alt problemi “Öğretmen ve öğrenci görüşlerine göre GSL’deki çalgı eğitimi uygulamaları öğretmen bakımından nasıldır?” şeklindedir. Bu bağlamda, katılımcılara yöneltilen soruya verilen cevaplar içerik analizi ile incelenmiş sonuçlar Tablo 17-33’te sunulmuştur.

Tablo 17. Öğretmen Birinci Maddesine İlişkin Öğrenci ve Öğretmen Frekans ve Yüzdeleri

		Öğrenci		Öğretmen	
		<i>N</i>	%	<i>n</i>	%
17. Derse zamanında başlarım	Hiç Katılmıyorum	41	5.1	-	-
	Az Katılıyorum	59	7.4	-	-
	Kısmen Katılıyorum	116	14.5	-	-
	Çok Katılıyorum	155	19.4	26	26.3
	Tamamen Katılıyorum	427	53.5	73	73.7

Tablo 17’de görüldüğü gibi; “Derse zamanında başlarım.” ifadesine öğrencilerin %53.5’i ($n=427$) tamamen katılıyorum, %19.4’ü ($n=155$) katılıyorum, %14.5’i ($n=116$) kısmen katılıyorum, %7.4’ü ($n=59$) az katılıyorum cevabını verirken %5.1’i ($n=41$) derse hiç zamanında başlayamadığını ifade etmiştir. Öğretmenlerin ise %73.7’si ($n=73$), derse tam zamanında başladığını ifade ederken %26.3’ü ($n=26$) derse çoğu kez zamanında başladığını ifade etmiştir.

Tablo 18. Öğretmen İkinci Maddesine İlişkin Öğrenci ve Öğretmen Frekans ve Yüzdeleri

		Öğrenci		Öğretmen	
		<i>N</i>	%	<i>n</i>	%
18. Dersi zamanında bitiririm	Hiç Katılmıyorum	34	4.3	3	3.0
	Az Katılıyorum	42	5.3	1	1.0
	Kısmen Katılıyorum	95	11.9	26	26.3
	Çok Katılıyorum	152	19.0	69	69.7
	Tamamen Katılıyorum	475	59.5	3	3.0

Tablo 18’de görüldüğü üzere; “Dersi zamanında bitiririm.” ifadesine öğrencilerin %59.5’i ($n=475$) tamamen katılıyorum, %19’u ($n=152$) çok katılıyorum, %11.9’u ($n=95$) kısmen katılıyorum, %5.3’ü ($n=42$) az katılıyorum cevabını verirken %4.3’ü ise ($n=34$) dersi hiç zamanında bitiremediği cevabını vermiştir. Öğretmenlerin ise %3’ü ($n=3$) “Dersi zamanında bitiririm.” ifadesine tamamen katılıyorum, %69.7’si ($n=69$) çok katılıyorum, %26.3’ü ($n=26$) kısmen katılıyorum, %1’i ($n=1$) az katılıyorum cevabını verirken %3’ü ise ($n=3$) dersi hiç zamanında bitiremediği cevabını vermiştir.

Tablo 19. Öğretmen Üçüncü Maddesine İlişkin Öğrenci ve Öğretmen Frekans ve Yüzdeleri

		Öğrenci		Öğretmen	
		<i>N</i>	%	<i>n</i>	%
19. Derse hazırlıklı gelirim	Hiç Katılmıyorum	35	4.4	-	-
	Az Katılıyorum	49	6.1	-	-
	Kısmen Katılıyorum	90	11.3	2	2.0
	Çok Katılıyorum	135	16.9	26	26.3
	Tamamen Katılıyorum	489	61.3	71	71.7

Tablo 19’da görüldüğü gibi; öğrencilerin %61.3’ü ($n=489$), derse tamamen hazırlıklı geldiğini ifade ederken %16.6’u ($n=135$) derse çok hazırlıklı geldiğini, %11.3’ü ($n=90$) derse kısmen hazırlıklı geldiğini, %6.1’i ($n=49$) derse az hazırlıklı geldiğini, %4.4’ü ise ($n=35$) derse hiç hazırlık yapmadan geldiğini ifade etmiştir. Öğretmenlerin %71.7’si, ($n=71$) derse tamamen hazırlıklı geldiğini ifade ederken %26.3’ü ($n=26$) derse çok hazırlıklı geldiğini, %2’si ise ($n=2$) derse kısmen hazırlıklı geldiğini ifade etmiştir.

Tablo 20. Öğretmen Dördüncü Maddesine İlişkin Öğrenci ve Öğretmen Frekans ve Yüzdeleri

		Öğrenci		Öğretmen	
		<i>N</i>	%	<i>n</i>	%
20. Ders süresini öğrencilere eşit paylaştırım.	Hiç Katılmıyorum	65	8.1	-	-
	Az Katılıyorum	58	7.3	-	-
	Kısmen Katılıyorum	105	13.2	22	22.2
	Çok Katılıyorum	138	17.3	17	17.2
	Tamamen Katılıyorum	432	54.1	60	60.6

Tablo 20’de görüldüğü gibi; öğrencilerin %54.1’i ($n=432$), ders süresinin öğrencilere tamamen eşit paylaştırıldığını ifade ederken %17.3’ü ($n=138$) ders süresinin öğrencilere eşit paylaştırıldığını, %13.2’si ($n=105$) ders süresinin öğrencilere kısmen eşit paylaştırıldığını, %7.3’ü ($n=58$) ders süresinin öğrencilere az miktarda eşit paylaştırıldığını, %8.1’i ise ($n=65$) ders süresinin öğrencilere hiç eşit paylaştırılmadığını ifade etmiştir. Öğretmenlerin %60.6’sı ($n=60$) ders süresinin öğrencilere tamamen eşit paylaştırıldığını, %17.2’si ($n=17$) ders süresinin öğrencilere eşit paylaştırıldığını, %22’si ise ($n=22$) ders süresinin öğrencilere kısmen eşit paylaştırıldığını belirtmişlerdir.

Tablo 21. Öğretmen Beşinci Maddesine İlişkin Öğrenci ve Öğretmen Frekans ve Yüzdeleri

		Öğrenci		Öğretmen	
		<i>N</i>	%	<i>n</i>	%
21. Ders zamanını verimli kullanırım.	Hiç Katılmıyorum	42	5.3	-	-
	Az Katılıyorum	62	7.8	-	-
	Kısmen Katılıyorum	112	14.0	1	1.0
	Çok Katılıyorum	142	17.8	32	32.3
	Tamamen Katılıyorum	440	55.1	66	66.7

Tablo 21’de görüldüğü üzere; öğrencilerin %55.1’i, ($n=440$) ders zamanının tamamen verimli kullandığını ifade ederken %17.8’i ($n=142$) ders zamanının çok verimli kullandığını, %14’ü ($n=112$) ders zamanının kısmen verimli kullandığını, %7.8’i ($n=62$) ders zamanının az verimli kullandığını, %5.3’ü ise ($n=42$) ders zamanının verimsiz kullandığını ifade etmiştir. Öğretmenlerin %66.7’si ($n=66$) ders zamanının tamamen verimli kullandığını, %32.3’ü ($n=32$) ders zamanının çok verimli kullandığını, %1’i ise ($n=1$) ders zamanının kısmen verimli kullandığını ifade etmiştir.

Tablo 22. Öğretmen Altıncı Maddesine İlişkin Öğrenci ve Öğretmen Frekans ve Yüzdeleri

		Öğrenci		Öğretmen	
		<i>N</i>	%	<i>n</i>	%
22. Çeşitli öğretim yöntemlerini etkili olarak kullanırım	Hiç Katılmıyorum	70	8.8	-	-
	Az Katılıyorum	72	9.0	-	-
	Kısmen Katılıyorum	115	14.4	5	5.1
	Çok Katılıyorum	157	19.7	36	36.4
	Tamamen Katılıyorum	384	48.1	58	58.6

Tablo 22’de görüldüğü üzere; öğretmenin “Çeşitli öğretim yöntemlerini etkili kullanırım.” ifadesine öğrencilerin %48.1’i ($n=384$) tamamen katılıyorum, %19.7’si ($n=157$) çok katılıyorum, %14.4’ü ($n=115$) kısmen katılıyorum, %9’u ($n=72$) az katılıyorum cevabını verirken %8.8’i ise ($n=70$) hiç katılmadığını belirtmiştir. Öğretmenlerin ise %58.6’sı ($n=58$) tamamen katılıyorum, %36.4’ü ($n=36$) çok katılıyorum, %5.1’i ($n=5$) kısmen katılıyorum cevabını vermiştir.

Tablo 23. Öğretmen Yedinci Maddesine İlişkin Öğrenci ve Öğretmen Frekans ve Yüzdeleri

		Öğrenci		Öğretmen	
		<i>n</i>	%	<i>n</i>	%
23. Çalgıyla ilgili temel teknikleri öğrencilere aktarabilirim.	Hiç Katılmıyorum	31	3.9	-	-
	Az Katılıyorum	36	4.5	-	-
	Kısmen Katılıyorum	81	10.2	2	2.0
	Çok Katılıyorum	144	18.0	13	13.1
	Tamamen Katılıyorum	506	63.4	84	84.8

Tablo 23’te görüldüğü üzere; öğretmenin “Çalgıyla ilgili temel teknikleri öğrencilere aktarabilirim.” ifadesine öğrencilerin %63.4’ü ($n=504$) tamamen katılıyorum, %18’i ($n=144$) çok katılıyorum, %10.2’si ($n=81$) kısmen katılıyorum, %4.5’i ($n=36$) az katılıyorum cevabını verirken %3.9’u ise ($n=31$) hiç katılmadığını belirtmiştir. Öğretmenlerin ise %84.8’i ($n=58$), çalgısıyla ilgili temel teknikleri öğrencilerine tamamen aktarabileceğini, %13.1’i ($n=13$) çok katıldığını, %2’si ($n=2$) kısmen katıldığını ifade etmiştir.

Tablo 24. Öğretmen Sekizinci Maddesine İlişkin Öğrenci ve Öğretmen Frekans ve Yüzdeleri

		Öğrenci		Öğretmen	
		<i>n</i>	%	<i>n</i>	%
24. Çalgıyla ilgili zengin kuramsal bilgiye sahibim	Hiç Katılmıyorum	29	3.6	-	-
	Az Katılıyorum	41	5.1	-	-
	Kısmen Katılıyorum	92	11.5	4	4.0
	Çok Katılıyorum	161	20.2	39	39.4
	Tamamen Katılıyorum	474	59.4	56	56.6

Tablo 24’te görüldüğü üzere; “Çalgıyla ilgili zengin kuramsal bilgiye sahibim.” ifadesine öğrencilerin %59.4’ü ($n=474$) tamamen katılıyorum, %20.2’si ($n=161$) çok katılıyorum, %11.5’i ($n=92$) kısmen katılıyorum, %5.1’i ($n=41$) az katılıyorum cevabını verirken %3.6’sı ise ($n=29$) hiç katılmadığını belirtmiştir. Öğretmenlerin ise %56.6’sı ($n=56$), çalgısıyla ilgili zengin kuramsal bilgiye tamamen sahip olduğunu ifade ederken %39.4’ü

($n=39$) zengin kuramsal bilgiye sahip olduğunu, %4'ü ($n=4$) ise çalgısıyla ilgili zengin kuramsal bilgiye tamamen sahip olduğunu ifade etmiştir.

Tablo 25. Öğretmen Dokuzuncu Maddesine İlişkin Öğrenci ve Öğretmen Frekans ve Yüzdeleri

		Öğrenci		Öğretmen	
		<i>n</i>	%	<i>n</i>	%
25. Çalgıyla ilgili gelişmeleri derslerime yansıtırım	Hiç Katılmıyorum	40	5.0	-	-
	Az Katılıyorum	58	7.3	-	-
	Kısmen Katılıyorum	107	13.4	3	3.0
	Çok Katılıyorum	165	20.7	32	32.3
	Tamamen Katılıyorum	426	53.4	64	64.6

Tablo 25'te görüldüğü üzere; “Çalgıyla ilgili gelişmeleri derslerime yansıtırım.” ifadesine öğrencilerin %53.4'ü ($n=426$) tamamen katıldığını, %20.7'si ($n=165$) çok katıldığını, %13.4'ü ($n=107$) kısmen katıldığını, %7.3'ü ($n=58$) az katıldığını, %5'i ise ($n=40$) çalgısıyla ilgili gelişmeleri derslerine hiç yansıtmadığını ifade etmiştir. Öğretmenlerin ise %64.6'sı ($n=64$), çalgısıyla ilgili gelişmeleri tamamen derslerine yansıttığını ifade ederken %32.3'ü ($n=32$) çalgısıyla ilgili gelişmeleri çoğu derslerine yansıttığını, %3'ü ($n=3$) ise çalgısıyla ilgili gelişmeleri derslerine kısmen yansıttığını ifade etmiştir.

Tablo 26. Öğretmen Onuncu Maddesine İlişkin Öğrenci ve Öğretmen Frekans ve Yüzdeleri

		Öğrenci		Öğretmen	
		<i>n</i>	%	<i>n</i>	%
26. Öğrencilerin seviyesine uygun etüt ve eser seçimi yaparım.	Hiç Katılmıyorum	37	4.6	-	-
	Az Katılıyorum	47	5.9	-	-
	Kısmen Katılıyorum	81	10.2	-	-
	Çok Katılıyorum	121	15.2	19	19.2
	Tamamen Katılıyorum	512	64.2	80	80.8

Tablo 26'te görüldüğü üzere; öğrencilerin %64.2'si ($n=512$), etüt ve eser seçiminin öğrencilerin seviyesine tamamen uygun olduğunu ifade ederken %15.2'si ($n=121$) etüt ve eser seçiminin öğrencilerin seviyesine çok uygun olduğunu, %10.2'si ($n=81$) etüt ve eser seçiminin öğrencilerin seviyesine kısmen uygun olduğunu, %5.9'u ($n=47$) etüt ve eser seçiminin öğrencilerin seviyesine tamamen uygun olduğunu, %4.6'sı ise ($n=37$) etüt ve eser seçiminin öğrencilerin seviyesine hiç uygun olmadığını ifade etmiştir. Öğretmenlerin ise %80.8'i ($n=80$), etüt ve eser seçiminin öğrencilerin seviyesine tamamen uygun olduğunu ifade ederken %19.2'si ($n=19$) etüt ve eser seçiminin öğrencilerin seviyesine çok uygun olduğunu ifade etmiştir.

Tablo 27. Öğretmen On Birinci Maddesine İlişkin Öğrenci ve Öğretmen Frekans ve Yüzdeleri

		Öğrenci		Öğretmen	
		<i>n</i>	%	<i>n</i>	%
27. Öğrencilerin ders saati dışında çalışmalarını denetlerim	Hiç Katılmıyorum	83	10.4	1	1.0
	Az Katılıyorum	64	8.0	-	-
	Kısmen Katılıyorum	161	20.2	13	13.1
	Çok Katılıyorum	131	16.4	33	33.3
	Tamamen Katılıyorum	359	45.0	52	52.5

Tablo 27’de görüldüğü üzere; “Öğrencilerin ders saati dışında çalışmalarını denetlerim.” ifadesine öğrencilerin %45’i ($n=359$) tamamen katılıyorum görüşünü, %16.4’ü ($n=131$) çok katılıyorum görüşünü, %20.2’si ($n=161$) kısmen katılıyorum görüşünü, %8’i ($n=64$) az katılıyorum, %10.4’ü ise ($n=83$) hiç katılmıyorum görüşünü ifade etmiştir. Öğretmenlerin ise %52.5’i ($n=52$), öğrencilerin ders saati dışında çalışmalarını denetlerim ifadesine tamamen katıldığını ifade ederken %33.3’ü ($n=33$) katıldığını, %13.1’i ($n=13$) kısmen katıldığını, %1’i ise ($n=1$) hiç katılmadığını ifade etmiştir.

Tablo 28. Öğretmen On İkinci Maddesine İlişkin Öğrenci ve Öğretmen Frekans ve Yüzdeleri

		Öğrenci		Öğretmen	
		<i>n</i>	%	<i>n</i>	%
28. Dersi kuramsal müzik dersleri ile ilişkilendiririm.	Hiç Katılmıyorum	50	6.3	1	1.0
	Az Katılıyorum	75	9.4	1	1.0
	Kısmen Katılıyorum	138	17.3	4	4.0
	Çok Katılıyorum	181	22.7	41	41.4
	Tamamen Katılıyorum	354	44.4	52	52.5

Tablo 28’de görüldüğü üzere; “Dersi kuramsal müzik dersleri ile ilişkilendiririm.” ifadesine öğrencilerin %44.4’ü ($n=354$) tamamen katıldığını, %22.7’si ($n=181$) çok katıldığını, %17.3’ü ($n=138$) kısmen katıldığını, %9.4’ü ($n=75$) az katıldığını, %6.3’ü ise ($n=50$) hiç katılmadığını ifade etmiştir. Öğretmenlerin ise %52.5’i ($n=52$), “dersi kuramsal müzik dersleri ile ilişkilendiririm” ifadesine tamamen katıldığını belirtirken %41.4’ü ($n=41$) katıldığını, %4’ü ($n=4$) kısmen katıldığını, %1’i ($n=1$) az katıldığını, %1’i ise ($n=1$) hiç katılmadığını ifade etmiştir.

Tablo 29. Öğretmen On Üçüncü Maddesine İlişkin Öğrenci ve Öğretmen Frekans ve Yüzdeleri

		Öğrenci		Öğretmen	
		<i>n</i>	%	<i>n</i>	%
29. Öğretmen, festival ve yarışmalara katılmaları için cesaretlendirir.	Hiç Katılmıyorum	114	14.3	-	-
	Az Katılıyorum	64	8.0	1	1.0
	Kısmen Katılıyorum	121	15.2	12	12.1
	Çok Katılıyorum	126	15.8	35	35.4
	Tamamen Katılıyorum	373	46.7	51	51.5

Tablo 29’da görüldüğü üzere; “Öğretmen, festival ve yarışmalara katılmaları için cesaretlendirir.” ifadesine öğrencilerin %46.7’si ($n=373$) tamamen katıldığını, %15.8’i ($n=126$)

çok katıldığını, %15.2'si ($n=121$) kısmen katıldığını, %8'i ($n=64$) az katıldığını, %14.3'ü ise ($n=114$) hiç katılmadığını ifade etmiştir. Öğretmenlerin ise %51.5'i ($n=51$), “Öğretmen, festival ve yarışmalara katılmaları için cesaretlendirir.” ifadesine tamamen katıldığını belirtirken %35.4'ü ($n=35$) katıldığını, %12.1'i ($n=12$) kısmen katıldığını, %1'i ($n=1$) ise az katıldığını ifade etmiştir.

Tablo 30. Öğretmen On Dördüncü Maddesine İlişkin Öğrenci ve Öğretmen Frekans ve Yüzdeleri

		Öğrenci		Öğretmen	
		<i>n</i>	%	<i>n</i>	%
30. Öğrencilere aldıkları eğitimi destekleyecek nitelikte müzikler dinlemelerini öneririm	Hiç Katılmıyorum	86	10.8	-	-
	Az Katılıyorum	74	9.3	-	-
	Kısmen Katılıyorum	122	15.3	1	1.0
	Çok Katılıyorum	157	19.7	30	30.3
	Tamamen Katılıyorum	358	44.9	68	68.7

Tablo 30'da görüldüğü üzere; “Öğrencilere aldıkları eğitimi destekleyecek nitelikte müzikler dinlemelerini öneririm.” ifadesine öğrencilerin %44.9'u ($n=358$) tamamen katıldığını, %19.7'si ($n=157$) çok katıldığını, %15.3'ü ($n=122$) kısmen katıldığını, %9.3'ü ($n=74$) az katıldığını, %10.8'i ise ($n=86$) hiç katılmadığını ifade etmiştir. Öğretmenlerin ise %68.7'si ($n=68$), “Öğrencilere aldıkları eğitimi destekleyecek nitelikte müzikler dinlemelerini öneririm.” ifadesine tamamen katıldığını belirtirken %30.3'ü ($n=30$) katıldığını, %1'i ($n=1$) ise kısmen katıldığını ifade etmiştir.

Tablo 31. Öğretmen On Beşinci Maddesine İlişkin Öğrenci ve Öğretmen Frekans ve Yüzdeleri

		Öğrenci		Öğretmen	
		<i>n</i>	%	<i>n</i>	%
31. Konser vb. etkinlikler yapmak konusunda öğrencileri cesaretlendiririm	Hiç Katılmıyorum	88	11.0	-	-
	Az Katılıyorum	60	7.5	-	-
	Kısmen Katılıyorum	111	13.9	1	1.0
	Çok Katılıyorum	126	15.8	31	31.3
	Tamamen Katılıyorum	413	51.8	67	67.7

Tablo 31'de görüldüğü üzere; “Konser vb. etkinlikler yapmak konusunda öğrencileri cesaretlendiririm.” ifadesine öğrencilerin %51.8'i ($n=413$) tamamen katıldığını, %15.8'i ($n=126$) çok katıldığını, %13.9'u ($n=111$) kısmen katıldığını, %7.5'i ($n=60$) az katıldığını, %11'i ise ($n=88$) hiç katılmadığını ifade etmiştir. Öğretmenlerin ise %67.7'si ($n=67$), “Konser vb. etkinlikler yapmak konusunda öğrencileri cesaretlendiririm.” ifadesine tamamen katıldığını belirtirken %31.3'ü ($n=30$) katıldığını, %1'i ($n=1$) ise kısmen katıldığını, ifade etmiştir.

Tablo 32. Öğretmen On Altıncı Maddesine İlişkin Öğrenci ve Öğretmen Frekans ve Yüzdeleri

		Öğrenci		Öğretmen	
		<i>n</i>	%	<i>n</i>	%
32. Ders dışındaki müzikal etkinliklerim ile örnek olurum.	Hiç Katılmıyorum	85	10.7	2	2.0
	Az Katılıyorum	80	10.0	2	2.0
	Kısmen Katılıyorum	112	14.0	11	11.1
	Çok Katılıyorum	146	18.3	34	34.3
	Tamamen Katılıyorum	375	47.0	50	50.5

Tablo 32’de görüldüğü üzere; “Ders dışındaki müzikal etkinliklerim ile örnek olurum.” ifadesine öğrencilerin %47’si ($n=375$) tamamen katıldığını, %18.3’ü ($n=146$) çok katıldığını, %14’ü ($n=112$) kısmen katıldığını, %10’u ($n=80$) az katıldığını, %10.7’si ise ($n=85$) hiç katılmadığını ifade etmiştir. Öğretmenlerin ise %50.5’i ($n=50$), “Ders dışındaki müzikal etkinliklerim ile örnek olurum.” ifadesine tamamen katıldığını belirtirken %34.3’ü ($n=34$) katıldığını, %11.1’i ($n=11$) kısmen katıldığını, %2’si ($n=2$) az katıldığını, %2’si ise ($n=2$) hiç katılmadığını ifade etmiştir.

Tablo 33. Öğretmen On Yedinci Maddesine İlişkin Öğrenci ve Öğretmen Frekans ve Yüzdeleri

		Öğrenci		Öğretmen	
		<i>n</i>	%	<i>n</i>	%
33. Öğrencilerin performansını objektif değerlendiririm.	Hiç Katılmıyorum	64	8.0		
	Az Katılıyorum	55	6.9	1	1.0
	Kısmen Katılıyorum	107	13.4	2	2.0
	Çok Katılıyorum	153	19.2	14	14.1
	Tamamen Katılıyorum	419	52.5	82	82.8

Tablo 33’te görüldüğü üzere; “Öğrencilerin performansını objektif değerlendiririm.” ifadesine öğrencilerin %52.5’i ($n=419$) tamamen katıldığını, %19.2’si ($n=153$) çok katıldığını, %13.4’ü ($n=107$) kısmen katıldığını, %6.9’u ($n=55$) az katıldığını, %8’i ise ($n=64$) hiç katılmadığını ifade etmiştir. Öğretmenlerin ise %82.8’i ($n=82$), “Öğrencilerin performansını objektif değerlendiririm.” ifadesine tamamen katıldığını belirtirken %14.1’i ($n=14$) katıldığını, %2’si ($n=2$) kısmen katıldığını, %1’i ($n=1$) az katıldığını ifade etmiştir.

Araştırmanın 4. alt problemi, “Öğretmen ve öğrenci görüşlerine göre GSL’deki çalgı eğitimi uygulamaları öğrenci bakımından nasıldır?” şeklindedir. Bu bağlamda, katılımcılara yöneltilen soruya verilen cevaplar içerik analizi ile analiz edilmiş; sonuçlar Tablo 34-46’da verilmiştir.

Tablo 34. Öğrenci Birinci Maddesine İlişkin Öğrenci ve Öğretmen Frekans ve Yüzdeleri

		Öğrenci		Öğretmen	
		<i>n</i>	%	<i>n</i>	%
34. Öğrenciler, derse katılım için isteklidir.	Hiç Katılmıyorum	61	7.6	2	2.0
	Az Katılıyorum	33	4.1	13	13.1
	Kısmen Katılıyorum	124	15.5	33	33.3
	Çok Katılıyorum	157	19.7	39	39.4
	Tamamen Katılıyorum	423	53.0	12	12.1

Tablo 34'te görüldüğü üzere; “Öğrenciler, derse katılım için isteklidir.” ifadesine öğrencilerin %53’ü ($n=423$) tamamen katıldığını, %19.7’si ($n=157$) çok katıldığını, %15.5’i ($n=124$) kısmen katıldığını, %4.1’i ($n=33$) az katıldığını, %7.6’sı ise ($n=61$) hiç katılmadığını ifade etmiştir. Öğretmenlerin ise %12.1’i ($n=12$), “Öğrencilerin performansını objektif değerlendiririm.” ifadesine tamamen katıldığını belirtirken %39.4’ü ($n=39$) çok katıldığını, %33.3’ü ($n=33$) kısmen katıldığını, %13.1’i ($n=13$) az katıldığını, %2’si ise ($n=1$) öğrencilerin ders katılım için hiç istekli olmadığını ifade etmiştir.

Tablo 35. Öğrenci İkinci Maddesine İlişkin Öğrenci ve Öğretmen Frekans ve Yüzdeleri

		Öğrenci		Öğretmen	
		<i>n</i>	%	<i>n</i>	%
35. Öğrenciler, derste işlenen konuyu kolay algılayabilir	Hiç Katılmıyorum	23	2.9	4	4.0
	Az Katılıyorum	43	5.4	19	19.2
	Kısmen Katılıyorum	132	16.5	35	35.4
	Çok Katılıyorum	216	27.1	34	34.3
	Tamamen Katılıyorum	384	48.1	7	7.1

Tablo 35’te görüldüğü üzere; “Öğrenciler, derste işlenen konuyu kolay algılayabilir.” ifadesine öğrencilerin %48.1’i ($n=384$) tamamen katıldığını, %27.1’i ($n=216$) çok katıldığını, %16.5’i ($n=132$) kısmen katıldığını, %5.4’ü ($n=43$) az katıldığını, %2.9’u ise ($n=23$) hiç katılmadığını ifade etmiştir. Öğretmenlerin ise %7.1’i ($n=7$), “Öğrenciler, derste işlenen konuyu kolay algılayabilir.” ifadesine tamamen katıldığını belirtirken %34.3’ü ($n=34$) çok katıldığını, %35.4’ü ($n=35$) kısmen katıldığını, %19.2’si ($n=19$) az katıldığını, %4’ü ise ($n=4$) öğrencilerin derste işlenen konuyu kolay algılayamadıklarını ifade etmiştir.

Tablo 36. Öğrenci Üçüncü Maddesine İlişkin Öğrenci ve Öğretmen Frekans ve Yüzdeleri

		Öğrenci		Öğretmen	
		<i>n</i>	%	<i>n</i>	%
36. Öğrenciler, dersin gerektirdiği çalışmalar için nitelikli çalgıya sahiptir	Hiç Katılmıyorum	30	3.8	3	3.0
	Az Katılıyorum	42	5.3	26	26.3
	Kısmen Katılıyorum	100	12.5	41	41.4
	Çok Katılıyorum	157	19.7	21	21.2
	Tamamen Katılıyorum	469	58.8	7	7.1

Tablo 36’da görüldüğü üzere; “Öğrenciler, dersin gerektirdiği çalışmalar için nitelikli çalgıya sahiptir.” ifadesine öğrencilerin %58.8’i ($n=469$) tamamen katıldığını, %19.7’si ($n=157$) çok katıldığını, %12.5’i ($n=100$) kısmen katıldığını, %5.3’ü ($n=42$) az katıldığını, %3.8’i ise ($n=30$) hiç katılmadığını ifade etmiştir. Öğretmenlerin ise %7.1’i ($n=7$), “Öğrenciler, dersin gerektirdiği çalışmalar için nitelikli çalgıya sahiptir.” ifadesine tamamen katıldığını belirtirken %21.2’si ($n=21$) çok katıldığını, %41.4’ü ($n=41$) kısmen katıldığını, %26.3’ü ($n=26$) az katıldığını, %3’ü ise ($n=3$) öğrencilerin dersin gerektirdiği çalışmalar için nitelikli çalgıya hiç sahip olmadığını ifade etmiştir.

Tablo 37. Öğrenci Dördüncü Maddesine İlişkin Öğrenci ve Öğretmen Frekans ve Yüzdeleri

		Öğrenci		Öğretmen	
		n	%	n	%
37. Öğrencilerin müziksel işitme kazanımları dersin gerekleri için yeterlidir	Hiç Katılmıyorum	51	6.4	10	10.1
	Az Katılıyorum	46	5.8	21	21.2
	Kısmen Katılıyorum	129	16.2	42	42.4
	Çok Katılıyorum	176	22.1	21	21.2
	Tamamen Katılıyorum	396	49.6	5	5.1

Tablo 37’de görüldüğü üzere; “Öğrencilerin müziksel işitme kazanımları dersin gerekleri için yeterlidir.” ifadesine öğrencilerin %49.6’sı ($n=396$) tamamen katıldığını, %22.1’i ($n=176$) çok katıldığını, %16.2’si ($n=129$) kısmen katıldığını, %5.8’i ($n=46$) az katıldığını, %6.4’ü ise ($n=51$) hiç katılmadığını ifade etmiştir. Öğretmenlerin ise %5.1’i ($n=5$), “Öğrencilerin müziksel işitme kazanımları dersin gerekleri için yeterlidir.” ifadesine tamamen katıldığını belirtirken %21.2’si ($n=21$) çok katıldığını, %42.4’ü ($n=42$) kısmen katıldığını. %21.2’si ($n=21$) az katıldığını, %10.1’i ise ($n=10$) öğrencilerin dersin gerektirdiği çalışmalar için nitelikli çalgıya hiç sahip olmadığını ifade etmiştir.

Tablo 38. Öğrenci Beşinci Maddesine İlişkin Öğrenci ve Öğretmen Frekans ve Yüzdeleri

		Öğrenci		Öğretmen	
		n	%	n	%
38. Öğrenciler, derste işlenen konular için gerekli bilgi birikimine sahiptir	Hiç Katılmıyorum	24	3.0	3	3.0
	Az Katılıyorum	57	7.1	29	29.3
	Kısmen Katılıyorum	160	20.1	46	46.5
	Çok Katılıyorum	237	29.7	18	18.2
	Tamamen Katılıyorum	320	40.1	3	3.0

Tablo 38’de görüldüğü üzere; “Öğrenciler, derste işlenen konular için gerekli bilgi birikimine sahiptir.” ifadesine öğrencilerin %40.1’i ($n=320$) tamamen katıldığını, %29.7’si ($n=237$) çok katıldığını, %20.1’i ($n=160$) kısmen katıldığını, %7.1’i ($n=57$) az katıldığını, %3’ü ise ($n=24$) hiç katılmadığını ifade etmiştir. Öğretmenlerin ise %3’ü ($n=3$), “Öğrenciler, derste işlenen konular için gerekli bilgi birikimine sahiptir.” ifadesine tamamen katıldığını belirtirken %18.2’si ($n=18$) çok katıldığını, %46.5’i ($n=46$) kısmen katıldığını, %29.3’ü ($n=29$) az katıldığını, %3’ü ise ($n=10$) öğrencilerin derste işlenen konular için gerekli bilgi birikimine hiç sahip olmadığını ifade etmiştir.

Tablo 39. Öğrenci Altıncı Maddesine İlişkin Öğrenci ve Öğretmen Frekans ve Yüzdeleri

		Öğrenci		Öğretmen	
		n	%	n	%
39. Öğrenciler, derste işlenen konular için gerekli beceri birikimine sahiptir	Hiç Katılmıyorum	27	3.4	6	6.1
	Az Katılıyorum	39	4.9	21	21.2
	Kısmen Katılıyorum	151	18.9	53	53.5
	Çok Katılıyorum	221	27.7	13	13.1
	Tamamen Katılıyorum	360	45.1	6	6.1

Tablo 39’da görüldüğü üzere; “Öğrenciler, derste işlenen konular için gerekli beceri birikimine sahiptir.” ifadesine öğrencilerin %45.1’i ($n=360$) tamamen katıldığını, %27.7’si ($n=221$) çok katıldığını, %18.9’u ($n=151$) kısmen katıldığını, %4.9’u ($n=39$) az katıldığını, %3.4’ü ise ($n=27$) hiç katılmadığını ifade etmiştir. Öğretmenlerin ise %6’sı ($n=6$), “Öğrenciler, derste işlenen konular için gerekli beceri birikimine sahiptir.” ifadesine tamamen katıldığını belirtirken %13.1’i ($n=13$) çok katıldığını, %53.5’i ($n=53$) kısmen katıldığını, %21.2’si ($n=21$) az katıldığını, %6.1’i ise ($n=6$) öğrencilerin derste işlenen konular için gerekli beceri birikimine hiç sahip olmadığını ifade etmiştir.

Tablo 40. Öğrenci Yedinci Maddesine İlişkin Öğrenci ve Öğretmen Frekans ve Yüzdeleri

		Öğrenci		Öğretmen	
		<i>n</i>	%	<i>n</i>	%
40. Öğrenciler, dersi diğer kuramsal müzik derslerinde öğrendikleri bilgiler ile ilişkilendirebilir	Hiç Katılmıyorum	38	4,8	7	7,1
	Az Katılıyorum	47	5,9	22	22,2
	Kısmen Katılıyorum	149	18,7	43	43,4
	Çok Katılıyorum	192	24,1	21	21,2
	Tamamen Katılıyorum	372	46,6	6	6,1

Tablo 40’ta görüldüğü üzere; “Öğrenciler, dersi diğer kuramsal müzik derslerinde öğrendikleri bilgiler ile ilişkilendirebilir.” ifadesine öğrencilerin %46.6’sı ($n=372$) tamamen katıldığını, %24.1’i ($n=192$) çok katıldığını, %18.7’si ($n=149$) kısmen katıldığını, %5.9’u ($n=47$) az katıldığını, %4.8’i ise ($n=38$) hiç katılmadığını ifade etmiştir. Öğretmenlerin ise %6,1’i ($n=6$), “Öğrenciler, dersi diğer kuramsal müzik derslerinde öğrendikleri bilgiler ile ilişkilendirebilir.” ifadesine tamamen katıldığını belirtirken %21.2’si ($n=21$) çok katıldığını, %43.4’ü ($n=43$) kısmen katıldığını, %22.2’si ($n=22$) az katıldığını, %7.1’i ise ($n=7$) öğrencilerin derste işlenen konular için gerekli beceri birikimine hiç sahip olmadığını ifade etmiştir.

Tablo 41. Öğrenci Sekizinci Maddesine İlişkin Öğrenci ve Öğretmen Frekans ve Yüzdeleri

		Öğrenci		Öğretmen	
		<i>n</i>	%	<i>n</i>	%
41. Öğrenciler, dersin hedefleri konusunda bilgiye sahiptir.	Hiç Katılmıyorum	24	3,0	9	9,1
	Az Katılıyorum	49	6,1	17	17,2
	Kısmen Katılıyorum	118	14,8	37	37,4
	Çok Katılıyorum	188	23,6	27	27,3
	Tamamen Katılıyorum	419	52,5	9	9,1

Tablo 41’de görüldüğü üzere; “Öğrenciler, dersin hedefleri konusunda bilgiye sahiptir.” ifadesine öğrencilerin %52.5’i ($n=419$) tamamen katıldığını, %23.6’sı ($n=188$) çok katıldığını, %14.8’i ($n=118$) kısmen katıldığını, %6.1’i ($n=49$) az katıldığını, %3’ü ise ($n=24$) hiç katılmadığını ifade etmiştir. Öğretmenlerin ise %9,1’i ($n=9$), “Öğrenciler, dersin hedefleri konusunda bilgiye sahiptir.” ifadesine tamamen katıldığını belirtirken %27.3’si ($n=27$) çok

katıldığını, %37.4'ü ($n=37$) kısmen katıldığını, %17.2'si ($n=17$) az katıldığını, %9.1'i ise ($n=9$) dersin hedefleri konusunda hiç bilgiye sahip olmadığını ifade etmiştir.

Tablo 42. Öğrenci Dokuzuncu Maddesine İlişkin Öğrenci ve Öğretmen Frekans ve Yüzdeleri

		Öğrenci		Öğretmen	
		<i>n</i>	%	<i>n</i>	%
42. Öğrenciler, programın öngördüğü gelişmeleri gösterir	Hiç Katılmıyorum	26	3.3	7	7.1
	Az Katılıyorum	57	7.1	17	17.2
	Kısmen Katılıyorum	165	20.7	46	46.5
	Çok Katılıyorum	216	27.1	24	24.2
	Tamamen Katılıyorum	334	41.9	5	5.1

Tablo 42'de görüldüğü üzere; “Öğrenciler, programın öngördüğü gelişmeleri gösterir.” ifadesine öğrencilerin %41.9'u ($n=334$) tamamen katıldığını, %27.1'i ($n=216$) çok katıldığını, %20.7'si ($n=165$) kısmen katıldığını, %7.1'i ($n=57$) az katıldığını, %3.3'ü ise ($n=26$) hiç katılmadığını ifade etmiştir. Öğretmenlerin ise %5,1'i ($n=5$), “Öğrenciler, programın öngördüğü gelişmeleri gösterir.” ifadesine tamamen katıldığını belirtirken %24.2'si ($n=24$) çok katıldığını, %46.5'i ($n=46$) kısmen katıldığını, %17.2'si ($n=17$) az katıldığını, %7.1'i ise ($n=7$) öğrencilerin programın öngördüğü gelişmeleri hiç göstermediğini belirtmiştir.

Tablo 43. Öğrenci Onuncu Maddesine İlişkin Öğrenci ve Öğretmen Frekans ve Yüzdeleri

		Öğrenci		Öğretmen	
		<i>n</i>	%	<i>n</i>	%
43. Öğrenciler, ders için planlı ve programlı çalışır.	Hiç Katılmıyorum	54	6.8	8	8.1
	Az Katılıyorum	82	10.3	35	35.4
	Kısmen Katılıyorum	198	24.8	38	38.4
	Çok Katılıyorum	157	19.7	15	15.2
	Tamamen Katılıyorum	307	38.5	3	3.0

Tablo 43'te görüldüğü üzere; “Öğrenciler, ders için planlı ve programlı çalışır.” ifadesine öğrencilerin %38.5'i ($n=307$) tamamen katıldığını, %19.7'si ($n=157$) çok katıldığını, %24.8'i ($n=198$) kısmen katıldığını, %10.3'ü ($n=82$) az katıldığını, %6.8'i ise ($n=54$) hiç katılmadığını ifade etmiştir. Öğretmenlerin ise %3'ü ($n=3$), “Öğrenciler, ders için planlı ve programlı çalışır.” ifadesine tamamen katıldığını belirtirken %15.2'si ($n=15$) çok katıldığını, %38.4'ü ($n=38$) kısmen katıldığını, %35.4'ü ($n=35$) az katıldığını, %8.1'i ise ($n=8$) öğrencilerin ders için planlı ve programlı hiç çalışmadığını belirtmiştir.

Tablo 44. Öğrenci On Birinci Maddesine İlişkin Öğrenci ve Öğretmen Frekans ve Yüzdeleri

		Öğrenci		Öğretmen	
		<i>n</i>	%	<i>n</i>	%
44. Öğrenciler, ders için yeterli çalışmayı yapar	Hiç Katılmıyorum	44	5.5	11	11.1
	Az Katılıyorum	74	9.3	30	30.3
	Kısmen Katılıyorum	175	21.9	40	40.4
	Çok Katılıyorum	201	25.2	15	15.2
	Tamamen Katılıyorum	303	38.0	3	3.0

Tablo 44'te görüldüğü üzere; “Öğrenciler, ders için yeterli çalışmayı yapar.” ifadesine öğrencilerin %38'i ($n=303$) tamamen katıldığını, %25.2'si ($n=201$) çok katıldığını, %21.9'u ($n=175$) kısmen katıldığını, %9.3'ü ($n=74$) az katıldığını, %5.5'i ise ($n=44$) hiç katılmadığını ifade etmiştir. Öğretmenlerin ise %3'ü ($n=3$), “Öğrenciler, ders için yeterli çalışmayı yapar.” ifadesine tamamen katıldığını belirtirken %15.2'si ($n=15$) çok katıldığını, %40.4'ü ($n=40$) kısmen katıldığını, %30.3'ü ($n=30$) az katıldığını, %11.1'i ise ($n=11$) öğrencilerin ders için yeterli çalışmayı hiç yapmadığı belirtmiştir.

Tablo 45. Öğrenci On İkinci Maddesine İlişkin Öğrenci ve Öğretmen Frekans ve Yüzdeleri

		Öğrenci		Öğretmen	
		<i>n</i>	%	<i>n</i>	%
45. Öğrenciler, tatillerde çalışmalarını aksatmadan devam ederler.	Hiç Katılmıyorum	66	8.3	20	20.2
	Az Katılıyorum	105	13.2	31	31.3
	Kısmen Katılıyorum	185	23.2	37	37.4
	Çok Katılıyorum	163	20.4	8	8.1
	Tamamen Katılıyorum	279	35.0	3	3.0

Tablo 45'te görüldüğü üzere; “Öğrenciler, tatillerde çalışmalarını aksatmadan devam ederler.” ifadesine öğrencilerin %35'i ($n=279$) tamamen katıldığını, %20.4'ü ($n=163$) çok katıldığını, %23.2'si ($n=185$) kısmen katıldığını, %13.2'si ($n=105$) az katıldığını, %8.3'ü ise ($n=66$) hiç katılmadığını ifade etmiştir. Öğretmenlerin ise %3'ü ($n=3$), “Öğrenciler, tatillerde çalışmalarını aksatmadan devam ederler.” ifadesine tamamen katıldığını belirtirken %8.1'i ($n=8$) çok katıldığını, %37.4'ü ($n=37$) kısmen katıldığını, %31.3'ü ($n=31$) az katıldığını, %20.2'si ise ($n=20$) öğrencilerin tatillerde çalışmalarını hep aksattıklarını ifade etmiştir.

Tablo 46. Öğrenci On Üçüncü Maddesine İlişkin Öğrenci ve Öğretmen Frekans ve Yüzdeleri

		Öğrenci		Öğretmen	
		<i>n</i>	%	<i>n</i>	%
46. Öğrenciler, çalgısını ders dışı etkinliklerde kullanır	Hiç Katılmıyorum	99	12.4	2	2.0
	Az Katılıyorum	61	7.6	23	23.2
	Kısmen Katılıyorum	129	16.2	37	37.4
	Çok Katılıyorum	157	19.7	28	28.3
	Tamamen Katılıyorum	352	44.1	9	9.1

Tablo 46'da görüldüğü üzere; “Öğrenciler, çalgısını ders dışı etkinliklerde kullanır.” ifadesine öğrencilerin %44.1'i ($n=352$) tamamen katıldığını, %19.7'si ($n=157$) çok katıldığını, %16.2'si ($n=129$) kısmen katıldığını, %7.6'sı ($n=129$) az katıldığını, %12.4'ü ise ($n=99$) hiç katılmadığını ifade etmiştir. Öğretmenlerin ise %9.1'i ($n=9$), “Öğrenciler, çalgısını ders dışı etkinliklerde kullanır.” ifadesine tamamen katıldığını belirtirken %28.3'ü ($n=28$) çok katıldığını, %37.4'ü ($n=37$) kısmen katıldığını, %23.2'si ($n=23$) az katıldığını, %2'si ise ($n=2$) öğrencilerin çalgılarını ders dışı etkinliklerde hiç kullanmadıklarını ifade etmişlerdir.

Fiziki durum maddeleri ve toplam puanları ortalamalarında öğrenciler ve öğretmenler arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığını belirleyebilmek amacıyla bir dizi bağımsız örneklem için t-testi gerçekleştirilmiştir. Gerçekleştirilen bağımsız örneklem için t-testi sonuçları Tablo 47’de yer almaktadır.

Araştırmanın 5. alt problemi, “GSL’de görev yapmakta olan öğretmen ve öğrencilerin fiziki durum değerlendirmeleri anlamlı bir şekilde farklılaşmakta mıdır?” şeklindedir. Bu bağlamda, katılımcılara yöneltilen sorulara verilen cevaplar içerik analizi ile analiz edilmiş ve sonuçlar Tablo 47’de betimlenmiştir.

Tablo 47. Fiziksel Durum Maddelerine ve Toplam Puanlarına İlişkin Bağımsız Örneklem için-t testi Sonuçları

Fiziki Durum	Grup	N	\bar{x}	Standart Sapma	sd	t	p
1-Derslikler ders yapmaya uygundur.	Öğrenci	798	3.87	1.33	117.82	4.11	.001**
	Öğretmen	99	3.28	1.50			
2-Çalışma odaları çalgı çalışmaya uygundur.	Öğrenci	798	3.62	1.43	895	3.47	.001**
	Öğretmen	99	3.09	1.50			
3-Okuldaki çalışma odası sayısı yeterlidir.	Öğrenci	798	2.95	1.51	895	.85	.396
	Öğretmen	99	2.82	1.51			
4-Okuldaki çalgı odaları akademik amacına uygun kullanılmaktadır.	Öğrenci	798	3.23	1.35	895	.28	.781
	Öğretmen	99	3.19	1.34			
5-Derslerde eşlikli çalışma olanağı vardır.	Öğrenci	798	3.56	1.38	895	2.96	.003*
	Öğretmen	99	3.13	1.32			
6-Hafta sonu tatillerinde okulda çalışma olanağı vardır	Öğrenci	798	3.87	1.43	895	2.76	.006*
	Öğretmen	99	3.45	1.34			
7-Dönem sonu tatillerde okulda çalışma olanağı vardır.	Öğrenci	798	3.49	1.53	895	.31	.755
	Öğretmen	99	3.43	1.44			
8-Mesai saatleri dışında okulda çalışma olanağı vardır.	Öğrenci	798	3.72	1.44	895	1.88	.060
	Öğretmen	99	3.43	1.46			
9-Çalgı bakım-onarım yönünden okulda olanaklar vardır.	Öğrenci	798	2.63	1.51	138.36	3.43	.001
	Öğretmen	99	2.09	1.22			
10-Okuldaki kütüphanede nazari bilgi kaynakları vardır.	Öğrenci	798	2.76	1.49	136.38	3.43	.001
	Öğretmen	99	2.22	1.23			
Fiziki Durum Toplam	Öğrenci	798	33.72	9.30	895	3.61	.001
	Öğretmen	99	30.15	9.22			

Not: $p < .01^*$, $p < .001^{**}$.

Tablo 47’de görüldüğü gibi; fiziki durum değerlendirmesi birinci, ikinci, beşinci, altıncı, dokuzuncu, onuncu maddeleri ortalamalarında ve fiziki durum değerlendirmeleri ortalama toplam puanlarında öğrenci ve öğretmenler arasında anlamlı bir vardır. Öğrencilerin birinci, ikinci, beşinci, altıncı, dokuzuncu, onuncu maddeleri ortalamaları ve fiziki durum değerlendirmeleri ortalama toplam puanları öğretmenlerden anlamlı bir şekilde yüksektir.

Başka bir ifadeyle, öğrenciler öğretmenlerle kıyasladığında okullarının fiziki durumlarını daha iyi olarak değerlendirmektedir.

Program maddeleri ve toplam puanları ortalamalarında öğrenci ve öğretmen arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığını belirleyebilmek amacıyla bir dizi bağımsız örneklem için t-testi gerçekleştirilmiştir. Gerçekleştirilen bağımsız örneklem için-t testi sonuçları Tablo 48’de görülmektedir.

Araştırmanın 6. alt problemi, “GSL’de görev yapmakta olan öğretmen ve öğrencilerin program değerlendirmeleri anlamlı bir şekilde farklılaşmakta mıdır?” şeklindedir. Bu bağlamda katılımcılara yöneltilen soruya verilen cevaplar içerik analizi ile analiz edilmiş ve sonuçlar Tablo 48’de betimlenmiştir.

Tablo 48. Program Maddelerine ve Toplam Puanlarına İlişkin Bağımsız Örneklem için-t testi Sonuçları

Program	Grup	N	\bar{x}	Standart Sapma	sd	t	p																																																																				
1-Haftalık ders saati süre olarak çalışmaları sunmaya uygundur.	Öğrenci	798	3.09	1.51	134.33	7.71	.001**																																																																				
	Öğretmen	99	2.02	1.28				2-Dersin not ortalamasına etkisi, dersin gerektirdiği emeğe uygundur.	Öğrenci	798	3.49	1.36	895	7.39	.001**	Öğretmen	99	2.43	1.21	3-Ders saatinin en az iki öğrenci ile yapılması zorunluluğu benim fikrime uygundur.	Öğrenci	798	3.14	1.63	130.57	6.86	.001**	Öğretmen	99	2.06	1.46	4-Gerekli görüldüğünde öğrenci, öğretmen değişikliği yapabilmektedir.	Öğrenci	798	3.26	1.51	147.23	1.51	.134	Öğretmen	99	3.07	1.11	5-Dersin programı bireysel farklılıklara cevap verecek şekilde esnekler.	Öğrenci	798	3.29	1.31		2.600	.009*	Öğretmen	99	2.93	1.19	6-Dönem sonu değerlendirme sınavı komisyonla yapılması fikrime uygundur.	Öğrenci	798	3.50	1.48	135.65	-4.08	.001**	Öğretmen	99	4.05	1.23	Program Toplam	Öğrenci	798	19.77	5.73	895	5.29	.001**
2-Dersin not ortalamasına etkisi, dersin gerektirdiği emeğe uygundur.	Öğrenci	798	3.49	1.36	895	7.39	.001**																																																																				
	Öğretmen	99	2.43	1.21				3-Ders saatinin en az iki öğrenci ile yapılması zorunluluğu benim fikrime uygundur.	Öğrenci	798	3.14	1.63	130.57	6.86	.001**	Öğretmen	99	2.06	1.46	4-Gerekli görüldüğünde öğrenci, öğretmen değişikliği yapabilmektedir.	Öğrenci	798	3.26	1.51	147.23	1.51	.134	Öğretmen	99	3.07	1.11	5-Dersin programı bireysel farklılıklara cevap verecek şekilde esnekler.	Öğrenci	798	3.29	1.31		2.600	.009*	Öğretmen	99	2.93	1.19	6-Dönem sonu değerlendirme sınavı komisyonla yapılması fikrime uygundur.	Öğrenci	798	3.50	1.48	135.65	-4.08	.001**	Öğretmen	99	4.05	1.23	Program Toplam	Öğrenci	798	19.77	5.73	895	5.29	.001**	Öğretmen	99	16.57	5.23								
3-Ders saatinin en az iki öğrenci ile yapılması zorunluluğu benim fikrime uygundur.	Öğrenci	798	3.14	1.63	130.57	6.86	.001**																																																																				
	Öğretmen	99	2.06	1.46				4-Gerekli görüldüğünde öğrenci, öğretmen değişikliği yapabilmektedir.	Öğrenci	798	3.26	1.51	147.23	1.51	.134	Öğretmen	99	3.07	1.11	5-Dersin programı bireysel farklılıklara cevap verecek şekilde esnekler.	Öğrenci	798	3.29	1.31		2.600	.009*	Öğretmen	99	2.93	1.19	6-Dönem sonu değerlendirme sınavı komisyonla yapılması fikrime uygundur.	Öğrenci	798	3.50	1.48	135.65	-4.08	.001**	Öğretmen	99	4.05	1.23	Program Toplam	Öğrenci	798	19.77	5.73	895	5.29	.001**	Öğretmen	99	16.57	5.23																				
4-Gerekli görüldüğünde öğrenci, öğretmen değişikliği yapabilmektedir.	Öğrenci	798	3.26	1.51	147.23	1.51	.134																																																																				
	Öğretmen	99	3.07	1.11				5-Dersin programı bireysel farklılıklara cevap verecek şekilde esnekler.	Öğrenci	798	3.29	1.31		2.600	.009*	Öğretmen	99	2.93	1.19	6-Dönem sonu değerlendirme sınavı komisyonla yapılması fikrime uygundur.	Öğrenci	798	3.50	1.48	135.65	-4.08	.001**	Öğretmen	99	4.05	1.23	Program Toplam	Öğrenci	798	19.77	5.73	895	5.29	.001**	Öğretmen	99	16.57	5.23																																
5-Dersin programı bireysel farklılıklara cevap verecek şekilde esnekler.	Öğrenci	798	3.29	1.31		2.600	.009*																																																																				
	Öğretmen	99	2.93	1.19				6-Dönem sonu değerlendirme sınavı komisyonla yapılması fikrime uygundur.	Öğrenci	798	3.50	1.48	135.65	-4.08	.001**	Öğretmen	99	4.05	1.23	Program Toplam	Öğrenci	798	19.77	5.73	895	5.29	.001**	Öğretmen	99	16.57	5.23																																												
6-Dönem sonu değerlendirme sınavı komisyonla yapılması fikrime uygundur.	Öğrenci	798	3.50	1.48	135.65	-4.08	.001**																																																																				
	Öğretmen	99	4.05	1.23				Program Toplam	Öğrenci	798	19.77	5.73	895	5.29	.001**	Öğretmen	99	16.57	5.23																																																								
Program Toplam	Öğrenci	798	19.77	5.73	895	5.29	.001**																																																																				
	Öğretmen	99	16.57	5.23																																																																							

Not: $p < .01^*$, $p < .001^{**}$.

Tablo 48’de görüldüğü gibi program değerlendirmesi birinci, ikinci, üçüncü, beşinci, altıncı, maddeleri ortalamalarında ve ortalama toplam puanlarında öğrenci ve öğretmenler arasında anlamlı bir vardır. Öğrencilerin birinci, ikinci, üçüncü, beşinci, maddeleri ortalamaları ve program değerlendirmeleri ortalama toplam puanları öğretmenlerden anlamlı

bir şekilde yüksektir. Başka bir ifadeyle, öğrenciler öğretmenlerle kıyasladığında okullarının programını daha iyi olarak değerlendirmektedir. Ancak öğretmenlerin ise altıncı maddeye verdikleri cevapların ortalaması öğrencilerden anlamlı bir şekilde yüksektir.

Öğretmen maddeleri ve toplam puanları ortalamalarında öğrenci ve öğretmenler arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığını belirleyebilmek amacıyla bir dizi bağımsız örneklem için t-testi gerçekleştirilmiştir. Gerçekleştirilen bağımsız örneklem için t-testi sonuçları Tablo 49’da görülmektedir.

Araştırmanın 7. alt problemi, “GSL’de görev yapmakta olan öğretmen ve öğrencilerin öğretmen değerlendirmeleri anlamlı bir şekilde farklılaşmakta mıdır?” şeklindedir. Bu bağlamda katılımcılara yöneltilen soruya verilen cevaplar içerik analizi ile analiz edilmiş ve sonuçlar Tablo 49’da sunulmuştur.

Tablo 49. Öğretmen Maddelerine ve Toplam Puanlarına İlişkin Bağımsız Örneklem için-t testi Sonuçları

	Grup	N	\bar{x}	Standart Sapma	sd	t	p																																																																																																																																																																																																												
1-Derse zamanında başladım.	Öğrenci	798	4.09	1.20	324.08	-10.58	.001**																																																																																																																																																																																																												
	Öğretmen	99	4.74	.44				2-Dersi zamanında bitiririm.	Öğrenci	798	4.24	1.12	176.50	-4.94	.001**	Öğretmen	99	4.63	.66	3-Derse hazırlıklı gelirim.	Öğrenci	798	4.25	1.14	250.42	-6.96	.001**	Öğretmen	99	4.70	.50	4-Ders süresini öğrencilere eşit paylaştırım.	Öğrenci	798	4.02	1.30	165.33	-3.82	.001**	Öğretmen	99	4.38	.83	5-Ders zamanını verimli kullanırım.	Öğrenci	798	4.10	1.21	276.36	-8.48	.001**	Öğretmen	99	4.66	.50	6-Çeşitli öğretim yöntemlerini etkili olarak kullanırım.	Öğrenci	798	3.89	1.33	245.66	-8.44	.001**	Öğretmen	99	4.54	.59	7-Çalgıyla ilgili temel teknikleri öğrencilere aktarabilirim	Öğrenci	798	4.33	1.08	289.07	-8.72	.001**	Öğretmen	99	4.83	.43	8-Çalgıyla ilgili zengin kuramsal bilgiye sahibim.	Öğrenci	798	4.27	1.08	197.51	-3.70	.001**	Öğretmen	99	4.53	.58	9-Çalgıyla ilgili gelişmeleri derslerime yansıtırım.	Öğrenci	798	4.11	1.18	234.87	-7.36	.001**	Öğretmen	99	4.62	.55	10-Öğrencilerin seviyesine uygun etüt ve eser seçimi yaparım.	Öğrenci	798	4.28	1.15	360.84	-9.23	.001**	Öğretmen	99	4.81	.40	11-Öğrencilerin ders saati dışında çalışmalarını denetlerim.	Öğrenci	798	3.78	1.36	181.23	-6.34	.001**	Öğretmen	99	4.36	.79	12-Dersi kuramsal müzik dersleri ile ilişkilendiririm.	Öğrenci	798	3.89	1.24	181.84	-6.39	.001**	Öğretmen	99	4.43	.72	13-Öğretmen, festival ve yarışmalara katılmaları için cesaretlendirir.	Öğrenci	798	3.73	1.47	211.96	-7.15	.001**	Öğretmen	99	4.37	.74	14-Öğrencilere aldıkları eğitimi destekleyecek nitelikte müzikler dinlemelerini öneririm.	Öğrenci	798	3.79	1.38	342.82	-12.80	.001**	Öğretmen	99	4.68	.49	15-Konser vb. etkinlikler yapmak konusunda öğrencileri cesaretlendiririm.	Öğrenci	798	3.90	1.39	344.62	-10.98	.001**	Öğretmen	99	4.67	.49	16-Ders dışındaki müzikal etkinliklerim ile örnek olurum.	Öğrenci	798	3.81	1.39	163.77	-4.71	.001**	Öğretmen	99	4.29	.90	17-Öğrencilerin performansını objektif değerlendiririm.	Öğrenci	798	4.01	1.29	283.33	-11.17	.001**	Öğretmen	99	4.79	.52	Öğretmen Toplam	Öğrenci	798	68.48	15.34	331.08	-12.20	.001**		Öğretmen	99	78.01
2-Dersi zamanında bitiririm.	Öğrenci	798	4.24	1.12	176.50	-4.94	.001**																																																																																																																																																																																																												
	Öğretmen	99	4.63	.66				3-Derse hazırlıklı gelirim.	Öğrenci	798	4.25	1.14	250.42	-6.96	.001**	Öğretmen	99	4.70	.50	4-Ders süresini öğrencilere eşit paylaştırım.	Öğrenci	798	4.02	1.30	165.33	-3.82	.001**	Öğretmen	99	4.38	.83	5-Ders zamanını verimli kullanırım.	Öğrenci	798	4.10	1.21	276.36	-8.48	.001**	Öğretmen	99	4.66	.50	6-Çeşitli öğretim yöntemlerini etkili olarak kullanırım.	Öğrenci	798	3.89	1.33	245.66	-8.44	.001**	Öğretmen	99	4.54	.59	7-Çalgıyla ilgili temel teknikleri öğrencilere aktarabilirim	Öğrenci	798	4.33	1.08	289.07	-8.72	.001**	Öğretmen	99	4.83	.43	8-Çalgıyla ilgili zengin kuramsal bilgiye sahibim.	Öğrenci	798	4.27	1.08	197.51	-3.70	.001**	Öğretmen	99	4.53	.58	9-Çalgıyla ilgili gelişmeleri derslerime yansıtırım.	Öğrenci	798	4.11	1.18	234.87	-7.36	.001**	Öğretmen	99	4.62	.55	10-Öğrencilerin seviyesine uygun etüt ve eser seçimi yaparım.	Öğrenci	798	4.28	1.15	360.84	-9.23	.001**	Öğretmen	99	4.81	.40	11-Öğrencilerin ders saati dışında çalışmalarını denetlerim.	Öğrenci	798	3.78	1.36	181.23	-6.34	.001**	Öğretmen	99	4.36	.79	12-Dersi kuramsal müzik dersleri ile ilişkilendiririm.	Öğrenci	798	3.89	1.24	181.84	-6.39	.001**	Öğretmen	99	4.43	.72	13-Öğretmen, festival ve yarışmalara katılmaları için cesaretlendirir.	Öğrenci	798	3.73	1.47	211.96	-7.15	.001**	Öğretmen	99	4.37	.74	14-Öğrencilere aldıkları eğitimi destekleyecek nitelikte müzikler dinlemelerini öneririm.	Öğrenci	798	3.79	1.38	342.82	-12.80	.001**	Öğretmen	99	4.68	.49	15-Konser vb. etkinlikler yapmak konusunda öğrencileri cesaretlendiririm.	Öğrenci	798	3.90	1.39	344.62	-10.98	.001**	Öğretmen	99	4.67	.49	16-Ders dışındaki müzikal etkinliklerim ile örnek olurum.	Öğrenci	798	3.81	1.39	163.77	-4.71	.001**	Öğretmen	99	4.29	.90	17-Öğrencilerin performansını objektif değerlendiririm.	Öğrenci	798	4.01	1.29	283.33	-11.17	.001**	Öğretmen	99	4.79	.52	Öğretmen Toplam	Öğrenci	798	68.48	15.34	331.08	-12.20	.001**		Öğretmen	99	78.01	5.59											
3-Derse hazırlıklı gelirim.	Öğrenci	798	4.25	1.14	250.42	-6.96	.001**																																																																																																																																																																																																												
	Öğretmen	99	4.70	.50				4-Ders süresini öğrencilere eşit paylaştırım.	Öğrenci	798	4.02	1.30	165.33	-3.82	.001**	Öğretmen	99	4.38	.83	5-Ders zamanını verimli kullanırım.	Öğrenci	798	4.10	1.21	276.36	-8.48	.001**	Öğretmen	99	4.66	.50	6-Çeşitli öğretim yöntemlerini etkili olarak kullanırım.	Öğrenci	798	3.89	1.33	245.66	-8.44	.001**	Öğretmen	99	4.54	.59	7-Çalgıyla ilgili temel teknikleri öğrencilere aktarabilirim	Öğrenci	798	4.33	1.08	289.07	-8.72	.001**	Öğretmen	99	4.83	.43	8-Çalgıyla ilgili zengin kuramsal bilgiye sahibim.	Öğrenci	798	4.27	1.08	197.51	-3.70	.001**	Öğretmen	99	4.53	.58	9-Çalgıyla ilgili gelişmeleri derslerime yansıtırım.	Öğrenci	798	4.11	1.18	234.87	-7.36	.001**	Öğretmen	99	4.62	.55	10-Öğrencilerin seviyesine uygun etüt ve eser seçimi yaparım.	Öğrenci	798	4.28	1.15	360.84	-9.23	.001**	Öğretmen	99	4.81	.40	11-Öğrencilerin ders saati dışında çalışmalarını denetlerim.	Öğrenci	798	3.78	1.36	181.23	-6.34	.001**	Öğretmen	99	4.36	.79	12-Dersi kuramsal müzik dersleri ile ilişkilendiririm.	Öğrenci	798	3.89	1.24	181.84	-6.39	.001**	Öğretmen	99	4.43	.72	13-Öğretmen, festival ve yarışmalara katılmaları için cesaretlendirir.	Öğrenci	798	3.73	1.47	211.96	-7.15	.001**	Öğretmen	99	4.37	.74	14-Öğrencilere aldıkları eğitimi destekleyecek nitelikte müzikler dinlemelerini öneririm.	Öğrenci	798	3.79	1.38	342.82	-12.80	.001**	Öğretmen	99	4.68	.49	15-Konser vb. etkinlikler yapmak konusunda öğrencileri cesaretlendiririm.	Öğrenci	798	3.90	1.39	344.62	-10.98	.001**	Öğretmen	99	4.67	.49	16-Ders dışındaki müzikal etkinliklerim ile örnek olurum.	Öğrenci	798	3.81	1.39	163.77	-4.71	.001**	Öğretmen	99	4.29	.90	17-Öğrencilerin performansını objektif değerlendiririm.	Öğrenci	798	4.01	1.29	283.33	-11.17	.001**	Öğretmen	99	4.79	.52	Öğretmen Toplam	Öğrenci	798	68.48	15.34	331.08	-12.20	.001**		Öğretmen	99	78.01	5.59																							
4-Ders süresini öğrencilere eşit paylaştırım.	Öğrenci	798	4.02	1.30	165.33	-3.82	.001**																																																																																																																																																																																																												
	Öğretmen	99	4.38	.83				5-Ders zamanını verimli kullanırım.	Öğrenci	798	4.10	1.21	276.36	-8.48	.001**	Öğretmen	99	4.66	.50	6-Çeşitli öğretim yöntemlerini etkili olarak kullanırım.	Öğrenci	798	3.89	1.33	245.66	-8.44	.001**	Öğretmen	99	4.54	.59	7-Çalgıyla ilgili temel teknikleri öğrencilere aktarabilirim	Öğrenci	798	4.33	1.08	289.07	-8.72	.001**	Öğretmen	99	4.83	.43	8-Çalgıyla ilgili zengin kuramsal bilgiye sahibim.	Öğrenci	798	4.27	1.08	197.51	-3.70	.001**	Öğretmen	99	4.53	.58	9-Çalgıyla ilgili gelişmeleri derslerime yansıtırım.	Öğrenci	798	4.11	1.18	234.87	-7.36	.001**	Öğretmen	99	4.62	.55	10-Öğrencilerin seviyesine uygun etüt ve eser seçimi yaparım.	Öğrenci	798	4.28	1.15	360.84	-9.23	.001**	Öğretmen	99	4.81	.40	11-Öğrencilerin ders saati dışında çalışmalarını denetlerim.	Öğrenci	798	3.78	1.36	181.23	-6.34	.001**	Öğretmen	99	4.36	.79	12-Dersi kuramsal müzik dersleri ile ilişkilendiririm.	Öğrenci	798	3.89	1.24	181.84	-6.39	.001**	Öğretmen	99	4.43	.72	13-Öğretmen, festival ve yarışmalara katılmaları için cesaretlendirir.	Öğrenci	798	3.73	1.47	211.96	-7.15	.001**	Öğretmen	99	4.37	.74	14-Öğrencilere aldıkları eğitimi destekleyecek nitelikte müzikler dinlemelerini öneririm.	Öğrenci	798	3.79	1.38	342.82	-12.80	.001**	Öğretmen	99	4.68	.49	15-Konser vb. etkinlikler yapmak konusunda öğrencileri cesaretlendiririm.	Öğrenci	798	3.90	1.39	344.62	-10.98	.001**	Öğretmen	99	4.67	.49	16-Ders dışındaki müzikal etkinliklerim ile örnek olurum.	Öğrenci	798	3.81	1.39	163.77	-4.71	.001**	Öğretmen	99	4.29	.90	17-Öğrencilerin performansını objektif değerlendiririm.	Öğrenci	798	4.01	1.29	283.33	-11.17	.001**	Öğretmen	99	4.79	.52	Öğretmen Toplam	Öğrenci	798	68.48	15.34	331.08	-12.20	.001**		Öğretmen	99	78.01	5.59																																			
5-Ders zamanını verimli kullanırım.	Öğrenci	798	4.10	1.21	276.36	-8.48	.001**																																																																																																																																																																																																												
	Öğretmen	99	4.66	.50				6-Çeşitli öğretim yöntemlerini etkili olarak kullanırım.	Öğrenci	798	3.89	1.33	245.66	-8.44	.001**	Öğretmen	99	4.54	.59	7-Çalgıyla ilgili temel teknikleri öğrencilere aktarabilirim	Öğrenci	798	4.33	1.08	289.07	-8.72	.001**	Öğretmen	99	4.83	.43	8-Çalgıyla ilgili zengin kuramsal bilgiye sahibim.	Öğrenci	798	4.27	1.08	197.51	-3.70	.001**	Öğretmen	99	4.53	.58	9-Çalgıyla ilgili gelişmeleri derslerime yansıtırım.	Öğrenci	798	4.11	1.18	234.87	-7.36	.001**	Öğretmen	99	4.62	.55	10-Öğrencilerin seviyesine uygun etüt ve eser seçimi yaparım.	Öğrenci	798	4.28	1.15	360.84	-9.23	.001**	Öğretmen	99	4.81	.40	11-Öğrencilerin ders saati dışında çalışmalarını denetlerim.	Öğrenci	798	3.78	1.36	181.23	-6.34	.001**	Öğretmen	99	4.36	.79	12-Dersi kuramsal müzik dersleri ile ilişkilendiririm.	Öğrenci	798	3.89	1.24	181.84	-6.39	.001**	Öğretmen	99	4.43	.72	13-Öğretmen, festival ve yarışmalara katılmaları için cesaretlendirir.	Öğrenci	798	3.73	1.47	211.96	-7.15	.001**	Öğretmen	99	4.37	.74	14-Öğrencilere aldıkları eğitimi destekleyecek nitelikte müzikler dinlemelerini öneririm.	Öğrenci	798	3.79	1.38	342.82	-12.80	.001**	Öğretmen	99	4.68	.49	15-Konser vb. etkinlikler yapmak konusunda öğrencileri cesaretlendiririm.	Öğrenci	798	3.90	1.39	344.62	-10.98	.001**	Öğretmen	99	4.67	.49	16-Ders dışındaki müzikal etkinliklerim ile örnek olurum.	Öğrenci	798	3.81	1.39	163.77	-4.71	.001**	Öğretmen	99	4.29	.90	17-Öğrencilerin performansını objektif değerlendiririm.	Öğrenci	798	4.01	1.29	283.33	-11.17	.001**	Öğretmen	99	4.79	.52	Öğretmen Toplam	Öğrenci	798	68.48	15.34	331.08	-12.20	.001**		Öğretmen	99	78.01	5.59																																															
6-Çeşitli öğretim yöntemlerini etkili olarak kullanırım.	Öğrenci	798	3.89	1.33	245.66	-8.44	.001**																																																																																																																																																																																																												
	Öğretmen	99	4.54	.59				7-Çalgıyla ilgili temel teknikleri öğrencilere aktarabilirim	Öğrenci	798	4.33	1.08	289.07	-8.72	.001**	Öğretmen	99	4.83	.43	8-Çalgıyla ilgili zengin kuramsal bilgiye sahibim.	Öğrenci	798	4.27	1.08	197.51	-3.70	.001**	Öğretmen	99	4.53	.58	9-Çalgıyla ilgili gelişmeleri derslerime yansıtırım.	Öğrenci	798	4.11	1.18	234.87	-7.36	.001**	Öğretmen	99	4.62	.55	10-Öğrencilerin seviyesine uygun etüt ve eser seçimi yaparım.	Öğrenci	798	4.28	1.15	360.84	-9.23	.001**	Öğretmen	99	4.81	.40	11-Öğrencilerin ders saati dışında çalışmalarını denetlerim.	Öğrenci	798	3.78	1.36	181.23	-6.34	.001**	Öğretmen	99	4.36	.79	12-Dersi kuramsal müzik dersleri ile ilişkilendiririm.	Öğrenci	798	3.89	1.24	181.84	-6.39	.001**	Öğretmen	99	4.43	.72	13-Öğretmen, festival ve yarışmalara katılmaları için cesaretlendirir.	Öğrenci	798	3.73	1.47	211.96	-7.15	.001**	Öğretmen	99	4.37	.74	14-Öğrencilere aldıkları eğitimi destekleyecek nitelikte müzikler dinlemelerini öneririm.	Öğrenci	798	3.79	1.38	342.82	-12.80	.001**	Öğretmen	99	4.68	.49	15-Konser vb. etkinlikler yapmak konusunda öğrencileri cesaretlendiririm.	Öğrenci	798	3.90	1.39	344.62	-10.98	.001**	Öğretmen	99	4.67	.49	16-Ders dışındaki müzikal etkinliklerim ile örnek olurum.	Öğrenci	798	3.81	1.39	163.77	-4.71	.001**	Öğretmen	99	4.29	.90	17-Öğrencilerin performansını objektif değerlendiririm.	Öğrenci	798	4.01	1.29	283.33	-11.17	.001**	Öğretmen	99	4.79	.52	Öğretmen Toplam	Öğrenci	798	68.48	15.34	331.08	-12.20	.001**		Öğretmen	99	78.01	5.59																																																											
7-Çalgıyla ilgili temel teknikleri öğrencilere aktarabilirim	Öğrenci	798	4.33	1.08	289.07	-8.72	.001**																																																																																																																																																																																																												
	Öğretmen	99	4.83	.43				8-Çalgıyla ilgili zengin kuramsal bilgiye sahibim.	Öğrenci	798	4.27	1.08	197.51	-3.70	.001**	Öğretmen	99	4.53	.58	9-Çalgıyla ilgili gelişmeleri derslerime yansıtırım.	Öğrenci	798	4.11	1.18	234.87	-7.36	.001**	Öğretmen	99	4.62	.55	10-Öğrencilerin seviyesine uygun etüt ve eser seçimi yaparım.	Öğrenci	798	4.28	1.15	360.84	-9.23	.001**	Öğretmen	99	4.81	.40	11-Öğrencilerin ders saati dışında çalışmalarını denetlerim.	Öğrenci	798	3.78	1.36	181.23	-6.34	.001**	Öğretmen	99	4.36	.79	12-Dersi kuramsal müzik dersleri ile ilişkilendiririm.	Öğrenci	798	3.89	1.24	181.84	-6.39	.001**	Öğretmen	99	4.43	.72	13-Öğretmen, festival ve yarışmalara katılmaları için cesaretlendirir.	Öğrenci	798	3.73	1.47	211.96	-7.15	.001**	Öğretmen	99	4.37	.74	14-Öğrencilere aldıkları eğitimi destekleyecek nitelikte müzikler dinlemelerini öneririm.	Öğrenci	798	3.79	1.38	342.82	-12.80	.001**	Öğretmen	99	4.68	.49	15-Konser vb. etkinlikler yapmak konusunda öğrencileri cesaretlendiririm.	Öğrenci	798	3.90	1.39	344.62	-10.98	.001**	Öğretmen	99	4.67	.49	16-Ders dışındaki müzikal etkinliklerim ile örnek olurum.	Öğrenci	798	3.81	1.39	163.77	-4.71	.001**	Öğretmen	99	4.29	.90	17-Öğrencilerin performansını objektif değerlendiririm.	Öğrenci	798	4.01	1.29	283.33	-11.17	.001**	Öğretmen	99	4.79	.52	Öğretmen Toplam	Öğrenci	798	68.48	15.34	331.08	-12.20	.001**		Öğretmen	99	78.01	5.59																																																																							
8-Çalgıyla ilgili zengin kuramsal bilgiye sahibim.	Öğrenci	798	4.27	1.08	197.51	-3.70	.001**																																																																																																																																																																																																												
	Öğretmen	99	4.53	.58				9-Çalgıyla ilgili gelişmeleri derslerime yansıtırım.	Öğrenci	798	4.11	1.18	234.87	-7.36	.001**	Öğretmen	99	4.62	.55	10-Öğrencilerin seviyesine uygun etüt ve eser seçimi yaparım.	Öğrenci	798	4.28	1.15	360.84	-9.23	.001**	Öğretmen	99	4.81	.40	11-Öğrencilerin ders saati dışında çalışmalarını denetlerim.	Öğrenci	798	3.78	1.36	181.23	-6.34	.001**	Öğretmen	99	4.36	.79	12-Dersi kuramsal müzik dersleri ile ilişkilendiririm.	Öğrenci	798	3.89	1.24	181.84	-6.39	.001**	Öğretmen	99	4.43	.72	13-Öğretmen, festival ve yarışmalara katılmaları için cesaretlendirir.	Öğrenci	798	3.73	1.47	211.96	-7.15	.001**	Öğretmen	99	4.37	.74	14-Öğrencilere aldıkları eğitimi destekleyecek nitelikte müzikler dinlemelerini öneririm.	Öğrenci	798	3.79	1.38	342.82	-12.80	.001**	Öğretmen	99	4.68	.49	15-Konser vb. etkinlikler yapmak konusunda öğrencileri cesaretlendiririm.	Öğrenci	798	3.90	1.39	344.62	-10.98	.001**	Öğretmen	99	4.67	.49	16-Ders dışındaki müzikal etkinliklerim ile örnek olurum.	Öğrenci	798	3.81	1.39	163.77	-4.71	.001**	Öğretmen	99	4.29	.90	17-Öğrencilerin performansını objektif değerlendiririm.	Öğrenci	798	4.01	1.29	283.33	-11.17	.001**	Öğretmen	99	4.79	.52	Öğretmen Toplam	Öğrenci	798	68.48	15.34	331.08	-12.20	.001**		Öğretmen	99	78.01	5.59																																																																																			
9-Çalgıyla ilgili gelişmeleri derslerime yansıtırım.	Öğrenci	798	4.11	1.18	234.87	-7.36	.001**																																																																																																																																																																																																												
	Öğretmen	99	4.62	.55				10-Öğrencilerin seviyesine uygun etüt ve eser seçimi yaparım.	Öğrenci	798	4.28	1.15	360.84	-9.23	.001**	Öğretmen	99	4.81	.40	11-Öğrencilerin ders saati dışında çalışmalarını denetlerim.	Öğrenci	798	3.78	1.36	181.23	-6.34	.001**	Öğretmen	99	4.36	.79	12-Dersi kuramsal müzik dersleri ile ilişkilendiririm.	Öğrenci	798	3.89	1.24	181.84	-6.39	.001**	Öğretmen	99	4.43	.72	13-Öğretmen, festival ve yarışmalara katılmaları için cesaretlendirir.	Öğrenci	798	3.73	1.47	211.96	-7.15	.001**	Öğretmen	99	4.37	.74	14-Öğrencilere aldıkları eğitimi destekleyecek nitelikte müzikler dinlemelerini öneririm.	Öğrenci	798	3.79	1.38	342.82	-12.80	.001**	Öğretmen	99	4.68	.49	15-Konser vb. etkinlikler yapmak konusunda öğrencileri cesaretlendiririm.	Öğrenci	798	3.90	1.39	344.62	-10.98	.001**	Öğretmen	99	4.67	.49	16-Ders dışındaki müzikal etkinliklerim ile örnek olurum.	Öğrenci	798	3.81	1.39	163.77	-4.71	.001**	Öğretmen	99	4.29	.90	17-Öğrencilerin performansını objektif değerlendiririm.	Öğrenci	798	4.01	1.29	283.33	-11.17	.001**	Öğretmen	99	4.79	.52	Öğretmen Toplam	Öğrenci	798	68.48	15.34	331.08	-12.20	.001**		Öğretmen	99	78.01	5.59																																																																																															
10-Öğrencilerin seviyesine uygun etüt ve eser seçimi yaparım.	Öğrenci	798	4.28	1.15	360.84	-9.23	.001**																																																																																																																																																																																																												
	Öğretmen	99	4.81	.40				11-Öğrencilerin ders saati dışında çalışmalarını denetlerim.	Öğrenci	798	3.78	1.36	181.23	-6.34	.001**	Öğretmen	99	4.36	.79	12-Dersi kuramsal müzik dersleri ile ilişkilendiririm.	Öğrenci	798	3.89	1.24	181.84	-6.39	.001**	Öğretmen	99	4.43	.72	13-Öğretmen, festival ve yarışmalara katılmaları için cesaretlendirir.	Öğrenci	798	3.73	1.47	211.96	-7.15	.001**	Öğretmen	99	4.37	.74	14-Öğrencilere aldıkları eğitimi destekleyecek nitelikte müzikler dinlemelerini öneririm.	Öğrenci	798	3.79	1.38	342.82	-12.80	.001**	Öğretmen	99	4.68	.49	15-Konser vb. etkinlikler yapmak konusunda öğrencileri cesaretlendiririm.	Öğrenci	798	3.90	1.39	344.62	-10.98	.001**	Öğretmen	99	4.67	.49	16-Ders dışındaki müzikal etkinliklerim ile örnek olurum.	Öğrenci	798	3.81	1.39	163.77	-4.71	.001**	Öğretmen	99	4.29	.90	17-Öğrencilerin performansını objektif değerlendiririm.	Öğrenci	798	4.01	1.29	283.33	-11.17	.001**	Öğretmen	99	4.79	.52	Öğretmen Toplam	Öğrenci	798	68.48	15.34	331.08	-12.20	.001**		Öğretmen	99	78.01	5.59																																																																																																											
11-Öğrencilerin ders saati dışında çalışmalarını denetlerim.	Öğrenci	798	3.78	1.36	181.23	-6.34	.001**																																																																																																																																																																																																												
	Öğretmen	99	4.36	.79				12-Dersi kuramsal müzik dersleri ile ilişkilendiririm.	Öğrenci	798	3.89	1.24	181.84	-6.39	.001**	Öğretmen	99	4.43	.72	13-Öğretmen, festival ve yarışmalara katılmaları için cesaretlendirir.	Öğrenci	798	3.73	1.47	211.96	-7.15	.001**	Öğretmen	99	4.37	.74	14-Öğrencilere aldıkları eğitimi destekleyecek nitelikte müzikler dinlemelerini öneririm.	Öğrenci	798	3.79	1.38	342.82	-12.80	.001**	Öğretmen	99	4.68	.49	15-Konser vb. etkinlikler yapmak konusunda öğrencileri cesaretlendiririm.	Öğrenci	798	3.90	1.39	344.62	-10.98	.001**	Öğretmen	99	4.67	.49	16-Ders dışındaki müzikal etkinliklerim ile örnek olurum.	Öğrenci	798	3.81	1.39	163.77	-4.71	.001**	Öğretmen	99	4.29	.90	17-Öğrencilerin performansını objektif değerlendiririm.	Öğrenci	798	4.01	1.29	283.33	-11.17	.001**	Öğretmen	99	4.79	.52	Öğretmen Toplam	Öğrenci	798	68.48	15.34	331.08	-12.20	.001**		Öğretmen	99	78.01	5.59																																																																																																																							
12-Dersi kuramsal müzik dersleri ile ilişkilendiririm.	Öğrenci	798	3.89	1.24	181.84	-6.39	.001**																																																																																																																																																																																																												
	Öğretmen	99	4.43	.72				13-Öğretmen, festival ve yarışmalara katılmaları için cesaretlendirir.	Öğrenci	798	3.73	1.47	211.96	-7.15	.001**	Öğretmen	99	4.37	.74	14-Öğrencilere aldıkları eğitimi destekleyecek nitelikte müzikler dinlemelerini öneririm.	Öğrenci	798	3.79	1.38	342.82	-12.80	.001**	Öğretmen	99	4.68	.49	15-Konser vb. etkinlikler yapmak konusunda öğrencileri cesaretlendiririm.	Öğrenci	798	3.90	1.39	344.62	-10.98	.001**	Öğretmen	99	4.67	.49	16-Ders dışındaki müzikal etkinliklerim ile örnek olurum.	Öğrenci	798	3.81	1.39	163.77	-4.71	.001**	Öğretmen	99	4.29	.90	17-Öğrencilerin performansını objektif değerlendiririm.	Öğrenci	798	4.01	1.29	283.33	-11.17	.001**	Öğretmen	99	4.79	.52	Öğretmen Toplam	Öğrenci	798	68.48	15.34	331.08	-12.20	.001**		Öğretmen	99	78.01	5.59																																																																																																																																			
13-Öğretmen, festival ve yarışmalara katılmaları için cesaretlendirir.	Öğrenci	798	3.73	1.47	211.96	-7.15	.001**																																																																																																																																																																																																												
	Öğretmen	99	4.37	.74				14-Öğrencilere aldıkları eğitimi destekleyecek nitelikte müzikler dinlemelerini öneririm.	Öğrenci	798	3.79	1.38	342.82	-12.80	.001**	Öğretmen	99	4.68	.49	15-Konser vb. etkinlikler yapmak konusunda öğrencileri cesaretlendiririm.	Öğrenci	798	3.90	1.39	344.62	-10.98	.001**	Öğretmen	99	4.67	.49	16-Ders dışındaki müzikal etkinliklerim ile örnek olurum.	Öğrenci	798	3.81	1.39	163.77	-4.71	.001**	Öğretmen	99	4.29	.90	17-Öğrencilerin performansını objektif değerlendiririm.	Öğrenci	798	4.01	1.29	283.33	-11.17	.001**	Öğretmen	99	4.79	.52	Öğretmen Toplam	Öğrenci	798	68.48	15.34	331.08	-12.20	.001**		Öğretmen	99	78.01	5.59																																																																																																																																															
14-Öğrencilere aldıkları eğitimi destekleyecek nitelikte müzikler dinlemelerini öneririm.	Öğrenci	798	3.79	1.38	342.82	-12.80	.001**																																																																																																																																																																																																												
	Öğretmen	99	4.68	.49				15-Konser vb. etkinlikler yapmak konusunda öğrencileri cesaretlendiririm.	Öğrenci	798	3.90	1.39	344.62	-10.98	.001**	Öğretmen	99	4.67	.49	16-Ders dışındaki müzikal etkinliklerim ile örnek olurum.	Öğrenci	798	3.81	1.39	163.77	-4.71	.001**	Öğretmen	99	4.29	.90	17-Öğrencilerin performansını objektif değerlendiririm.	Öğrenci	798	4.01	1.29	283.33	-11.17	.001**	Öğretmen	99	4.79	.52	Öğretmen Toplam	Öğrenci	798	68.48	15.34	331.08	-12.20	.001**		Öğretmen	99	78.01	5.59																																																																																																																																																											
15-Konser vb. etkinlikler yapmak konusunda öğrencileri cesaretlendiririm.	Öğrenci	798	3.90	1.39	344.62	-10.98	.001**																																																																																																																																																																																																												
	Öğretmen	99	4.67	.49				16-Ders dışındaki müzikal etkinliklerim ile örnek olurum.	Öğrenci	798	3.81	1.39	163.77	-4.71	.001**	Öğretmen	99	4.29	.90	17-Öğrencilerin performansını objektif değerlendiririm.	Öğrenci	798	4.01	1.29	283.33	-11.17	.001**	Öğretmen	99	4.79	.52	Öğretmen Toplam	Öğrenci	798	68.48	15.34	331.08	-12.20	.001**		Öğretmen	99	78.01	5.59																																																																																																																																																																							
16-Ders dışındaki müzikal etkinliklerim ile örnek olurum.	Öğrenci	798	3.81	1.39	163.77	-4.71	.001**																																																																																																																																																																																																												
	Öğretmen	99	4.29	.90				17-Öğrencilerin performansını objektif değerlendiririm.	Öğrenci	798	4.01	1.29	283.33	-11.17	.001**	Öğretmen	99	4.79	.52	Öğretmen Toplam	Öğrenci	798	68.48	15.34	331.08	-12.20	.001**		Öğretmen	99	78.01	5.59																																																																																																																																																																																			
17-Öğrencilerin performansını objektif değerlendiririm.	Öğrenci	798	4.01	1.29	283.33	-11.17	.001**																																																																																																																																																																																																												
	Öğretmen	99	4.79	.52				Öğretmen Toplam	Öğrenci	798	68.48	15.34	331.08	-12.20	.001**		Öğretmen	99	78.01	5.59																																																																																																																																																																																															
Öğretmen Toplam	Öğrenci	798	68.48	15.34	331.08	-12.20	.001**																																																																																																																																																																																																												
	Öğretmen	99	78.01	5.59																																																																																																																																																																																																															

Not: $p < .001^{**}$.

Tablo 49’da görüldüğü gibi; öğretmenlik alt boyutunda yer alan tüm maddelerde ve öğretmenlik toplam puanlarında anlamlı bir farklılık vardır. Başka bir ifadeyle, öğretmenlerin öğretmenlik boyutlarındaki tüm maddelere katılma düzeyleri ve toplam puanları öğrencilerden anlamlı bir şekilde daha yüksektir.

Öğrenci maddeleri ve toplam puanları ortalamalarında öğrenci ve öğretmenler arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığını belirleyebilmek amacıyla bir dizi bağımsız örneklem için t-testi gerçekleştirilmiştir. Gerçekleştirilen bağımsız örneklem için-t testi sonuçları Tablo 50’de yer almaktadır.

Araştırmanın 8. alt problemi, “GSL’de görev yapmakta olan öğretmen ve öğrencilerin öğrenci değerlendirmeleri anlamlı bir şekilde farklılaşmakta mıdır?” şeklindedir. Bu bağlamda, katılımcılara yöneltilen soruya verilen cevaplar içerik analizi ile analiz edilmiş ve sonuçlar Tablo 50’de verilmiştir.

Tablo 50. Öğrenci Maddelerine ve Toplam Puanlarına İlişkin Bağımsız Örneklem için-t testi Sonuçları

	Grup	N	\bar{x}	Standart Sapma	sd	t	p																																																																																																																																																												
1-Öğrenciler, derse katılım için isteklidir.	Öğrenci	798	4.06	1.24	144.01	5.74	.001**																																																																																																																																																												
	Öğretmen	99	3.46	.94				2-Öğrenciler, derste işlenen konuyu kolay algılayabilir	Öğrenci	798	4.12	1.05	895	8.17	.001**	Öğretmen	99	3.21	.97	3-Öğrenciler, dersin gerektirdiği çalışmalar için nitelikli çalgıya sahiptir	Öğrenci	798	4.24	1.09	132.92	11.72	.001**	Öğretmen	99	3.44	.95	4-Öğrencilerin müziksel işleme kazanımları dersin gerekleri için yeterlidir.	Öğrenci	798	4.03	1.21	135.09	10.20	.001**	Öğretmen	99	2.90	1.02	5-Öğrenciler, derste işlenen konular için gerekli bilgi birikimine sahiptir.	Öğrenci	798	3.97	1.08	140.84	11.60	.001**	Öğretmen	99	2.89	.84	6-Öğrenciler, derste işlenen konular için gerekli beceri birikimine sahiptir.	Öğrenci	798	4.06	1.07	133.67	11.54	.001**	Öğretmen	99	2.92	.91	7-Öğrenciler, dersi diğer kuramsal müzik derslerinde öğrendikleri bilgiler ile ilişkilendirebilir.	Öğrenci	798	4.02	1.15	133.43	9.81	.001**	Öğretmen	99	2.97	.98	8-Öğrenciler, dersin hedefleri konusunda bilgiye sahiptir.	Öğrenci	798	4.16	1.08	895	9.25	.001**	Öğretmen	99	3.10	1.08	9-Öğrenciler, programın öngördüğü gelişmeleri gösterir.	Öğrenci	798	3.97	1.10	132.51	9.11	.001**	Öğretmen	99	3.03	.95	10-Öğrenciler, ders için planlı ve programlı çalışır.	Öğrenci	798	3.73	1.26	146.47	9.95	.001**	Öğretmen	99	2.70	.93	11-Öğrenciler, ders için yeterli çalışmayı yapar.	Öğrenci	798	3.81	1.20	138.37	10.62	.001**	Öğretmen	99	2.67	.97	12-Öğrenciler, tatillerde çalışmalarını aksatmadan devam ederler.	Öğrenci	798	3.61	1.30	142.81	10.68	.001**	Öğretmen	99	2.42	1.00	13-Öğrenciler, çalgısını ders dışı etkinliklerde kullanır.	Öğrenci	798	3.75	1.40	154.73	5.16	.001**	Öğretmen	99	3.19	.97	Öğrenci Toplam	Öğrenci	798	51.54	10.50	895	11.77	.001**		Öğretmen	99	38.52
2-Öğrenciler, derste işlenen konuyu kolay algılayabilir	Öğrenci	798	4.12	1.05	895	8.17	.001**																																																																																																																																																												
	Öğretmen	99	3.21	.97				3-Öğrenciler, dersin gerektirdiği çalışmalar için nitelikli çalgıya sahiptir	Öğrenci	798	4.24	1.09	132.92	11.72	.001**	Öğretmen	99	3.44	.95	4-Öğrencilerin müziksel işleme kazanımları dersin gerekleri için yeterlidir.	Öğrenci	798	4.03	1.21	135.09	10.20	.001**	Öğretmen	99	2.90	1.02	5-Öğrenciler, derste işlenen konular için gerekli bilgi birikimine sahiptir.	Öğrenci	798	3.97	1.08	140.84	11.60	.001**	Öğretmen	99	2.89	.84	6-Öğrenciler, derste işlenen konular için gerekli beceri birikimine sahiptir.	Öğrenci	798	4.06	1.07	133.67	11.54	.001**	Öğretmen	99	2.92	.91	7-Öğrenciler, dersi diğer kuramsal müzik derslerinde öğrendikleri bilgiler ile ilişkilendirebilir.	Öğrenci	798	4.02	1.15	133.43	9.81	.001**	Öğretmen	99	2.97	.98	8-Öğrenciler, dersin hedefleri konusunda bilgiye sahiptir.	Öğrenci	798	4.16	1.08	895	9.25	.001**	Öğretmen	99	3.10	1.08	9-Öğrenciler, programın öngördüğü gelişmeleri gösterir.	Öğrenci	798	3.97	1.10	132.51	9.11	.001**	Öğretmen	99	3.03	.95	10-Öğrenciler, ders için planlı ve programlı çalışır.	Öğrenci	798	3.73	1.26	146.47	9.95	.001**	Öğretmen	99	2.70	.93	11-Öğrenciler, ders için yeterli çalışmayı yapar.	Öğrenci	798	3.81	1.20	138.37	10.62	.001**	Öğretmen	99	2.67	.97	12-Öğrenciler, tatillerde çalışmalarını aksatmadan devam ederler.	Öğrenci	798	3.61	1.30	142.81	10.68	.001**	Öğretmen	99	2.42	1.00	13-Öğrenciler, çalgısını ders dışı etkinliklerde kullanır.	Öğrenci	798	3.75	1.40	154.73	5.16	.001**	Öğretmen	99	3.19	.97	Öğrenci Toplam	Öğrenci	798	51.54	10.50	895	11.77	.001**		Öğretmen	99	38.52	9.25											
3-Öğrenciler, dersin gerektirdiği çalışmalar için nitelikli çalgıya sahiptir	Öğrenci	798	4.24	1.09	132.92	11.72	.001**																																																																																																																																																												
	Öğretmen	99	3.44	.95				4-Öğrencilerin müziksel işleme kazanımları dersin gerekleri için yeterlidir.	Öğrenci	798	4.03	1.21	135.09	10.20	.001**	Öğretmen	99	2.90	1.02	5-Öğrenciler, derste işlenen konular için gerekli bilgi birikimine sahiptir.	Öğrenci	798	3.97	1.08	140.84	11.60	.001**	Öğretmen	99	2.89	.84	6-Öğrenciler, derste işlenen konular için gerekli beceri birikimine sahiptir.	Öğrenci	798	4.06	1.07	133.67	11.54	.001**	Öğretmen	99	2.92	.91	7-Öğrenciler, dersi diğer kuramsal müzik derslerinde öğrendikleri bilgiler ile ilişkilendirebilir.	Öğrenci	798	4.02	1.15	133.43	9.81	.001**	Öğretmen	99	2.97	.98	8-Öğrenciler, dersin hedefleri konusunda bilgiye sahiptir.	Öğrenci	798	4.16	1.08	895	9.25	.001**	Öğretmen	99	3.10	1.08	9-Öğrenciler, programın öngördüğü gelişmeleri gösterir.	Öğrenci	798	3.97	1.10	132.51	9.11	.001**	Öğretmen	99	3.03	.95	10-Öğrenciler, ders için planlı ve programlı çalışır.	Öğrenci	798	3.73	1.26	146.47	9.95	.001**	Öğretmen	99	2.70	.93	11-Öğrenciler, ders için yeterli çalışmayı yapar.	Öğrenci	798	3.81	1.20	138.37	10.62	.001**	Öğretmen	99	2.67	.97	12-Öğrenciler, tatillerde çalışmalarını aksatmadan devam ederler.	Öğrenci	798	3.61	1.30	142.81	10.68	.001**	Öğretmen	99	2.42	1.00	13-Öğrenciler, çalgısını ders dışı etkinliklerde kullanır.	Öğrenci	798	3.75	1.40	154.73	5.16	.001**	Öğretmen	99	3.19	.97	Öğrenci Toplam	Öğrenci	798	51.54	10.50	895	11.77	.001**		Öğretmen	99	38.52	9.25																							
4-Öğrencilerin müziksel işleme kazanımları dersin gerekleri için yeterlidir.	Öğrenci	798	4.03	1.21	135.09	10.20	.001**																																																																																																																																																												
	Öğretmen	99	2.90	1.02				5-Öğrenciler, derste işlenen konular için gerekli bilgi birikimine sahiptir.	Öğrenci	798	3.97	1.08	140.84	11.60	.001**	Öğretmen	99	2.89	.84	6-Öğrenciler, derste işlenen konular için gerekli beceri birikimine sahiptir.	Öğrenci	798	4.06	1.07	133.67	11.54	.001**	Öğretmen	99	2.92	.91	7-Öğrenciler, dersi diğer kuramsal müzik derslerinde öğrendikleri bilgiler ile ilişkilendirebilir.	Öğrenci	798	4.02	1.15	133.43	9.81	.001**	Öğretmen	99	2.97	.98	8-Öğrenciler, dersin hedefleri konusunda bilgiye sahiptir.	Öğrenci	798	4.16	1.08	895	9.25	.001**	Öğretmen	99	3.10	1.08	9-Öğrenciler, programın öngördüğü gelişmeleri gösterir.	Öğrenci	798	3.97	1.10	132.51	9.11	.001**	Öğretmen	99	3.03	.95	10-Öğrenciler, ders için planlı ve programlı çalışır.	Öğrenci	798	3.73	1.26	146.47	9.95	.001**	Öğretmen	99	2.70	.93	11-Öğrenciler, ders için yeterli çalışmayı yapar.	Öğrenci	798	3.81	1.20	138.37	10.62	.001**	Öğretmen	99	2.67	.97	12-Öğrenciler, tatillerde çalışmalarını aksatmadan devam ederler.	Öğrenci	798	3.61	1.30	142.81	10.68	.001**	Öğretmen	99	2.42	1.00	13-Öğrenciler, çalgısını ders dışı etkinliklerde kullanır.	Öğrenci	798	3.75	1.40	154.73	5.16	.001**	Öğretmen	99	3.19	.97	Öğrenci Toplam	Öğrenci	798	51.54	10.50	895	11.77	.001**		Öğretmen	99	38.52	9.25																																			
5-Öğrenciler, derste işlenen konular için gerekli bilgi birikimine sahiptir.	Öğrenci	798	3.97	1.08	140.84	11.60	.001**																																																																																																																																																												
	Öğretmen	99	2.89	.84				6-Öğrenciler, derste işlenen konular için gerekli beceri birikimine sahiptir.	Öğrenci	798	4.06	1.07	133.67	11.54	.001**	Öğretmen	99	2.92	.91	7-Öğrenciler, dersi diğer kuramsal müzik derslerinde öğrendikleri bilgiler ile ilişkilendirebilir.	Öğrenci	798	4.02	1.15	133.43	9.81	.001**	Öğretmen	99	2.97	.98	8-Öğrenciler, dersin hedefleri konusunda bilgiye sahiptir.	Öğrenci	798	4.16	1.08	895	9.25	.001**	Öğretmen	99	3.10	1.08	9-Öğrenciler, programın öngördüğü gelişmeleri gösterir.	Öğrenci	798	3.97	1.10	132.51	9.11	.001**	Öğretmen	99	3.03	.95	10-Öğrenciler, ders için planlı ve programlı çalışır.	Öğrenci	798	3.73	1.26	146.47	9.95	.001**	Öğretmen	99	2.70	.93	11-Öğrenciler, ders için yeterli çalışmayı yapar.	Öğrenci	798	3.81	1.20	138.37	10.62	.001**	Öğretmen	99	2.67	.97	12-Öğrenciler, tatillerde çalışmalarını aksatmadan devam ederler.	Öğrenci	798	3.61	1.30	142.81	10.68	.001**	Öğretmen	99	2.42	1.00	13-Öğrenciler, çalgısını ders dışı etkinliklerde kullanır.	Öğrenci	798	3.75	1.40	154.73	5.16	.001**	Öğretmen	99	3.19	.97	Öğrenci Toplam	Öğrenci	798	51.54	10.50	895	11.77	.001**		Öğretmen	99	38.52	9.25																																															
6-Öğrenciler, derste işlenen konular için gerekli beceri birikimine sahiptir.	Öğrenci	798	4.06	1.07	133.67	11.54	.001**																																																																																																																																																												
	Öğretmen	99	2.92	.91				7-Öğrenciler, dersi diğer kuramsal müzik derslerinde öğrendikleri bilgiler ile ilişkilendirebilir.	Öğrenci	798	4.02	1.15	133.43	9.81	.001**	Öğretmen	99	2.97	.98	8-Öğrenciler, dersin hedefleri konusunda bilgiye sahiptir.	Öğrenci	798	4.16	1.08	895	9.25	.001**	Öğretmen	99	3.10	1.08	9-Öğrenciler, programın öngördüğü gelişmeleri gösterir.	Öğrenci	798	3.97	1.10	132.51	9.11	.001**	Öğretmen	99	3.03	.95	10-Öğrenciler, ders için planlı ve programlı çalışır.	Öğrenci	798	3.73	1.26	146.47	9.95	.001**	Öğretmen	99	2.70	.93	11-Öğrenciler, ders için yeterli çalışmayı yapar.	Öğrenci	798	3.81	1.20	138.37	10.62	.001**	Öğretmen	99	2.67	.97	12-Öğrenciler, tatillerde çalışmalarını aksatmadan devam ederler.	Öğrenci	798	3.61	1.30	142.81	10.68	.001**	Öğretmen	99	2.42	1.00	13-Öğrenciler, çalgısını ders dışı etkinliklerde kullanır.	Öğrenci	798	3.75	1.40	154.73	5.16	.001**	Öğretmen	99	3.19	.97	Öğrenci Toplam	Öğrenci	798	51.54	10.50	895	11.77	.001**		Öğretmen	99	38.52	9.25																																																											
7-Öğrenciler, dersi diğer kuramsal müzik derslerinde öğrendikleri bilgiler ile ilişkilendirebilir.	Öğrenci	798	4.02	1.15	133.43	9.81	.001**																																																																																																																																																												
	Öğretmen	99	2.97	.98				8-Öğrenciler, dersin hedefleri konusunda bilgiye sahiptir.	Öğrenci	798	4.16	1.08	895	9.25	.001**	Öğretmen	99	3.10	1.08	9-Öğrenciler, programın öngördüğü gelişmeleri gösterir.	Öğrenci	798	3.97	1.10	132.51	9.11	.001**	Öğretmen	99	3.03	.95	10-Öğrenciler, ders için planlı ve programlı çalışır.	Öğrenci	798	3.73	1.26	146.47	9.95	.001**	Öğretmen	99	2.70	.93	11-Öğrenciler, ders için yeterli çalışmayı yapar.	Öğrenci	798	3.81	1.20	138.37	10.62	.001**	Öğretmen	99	2.67	.97	12-Öğrenciler, tatillerde çalışmalarını aksatmadan devam ederler.	Öğrenci	798	3.61	1.30	142.81	10.68	.001**	Öğretmen	99	2.42	1.00	13-Öğrenciler, çalgısını ders dışı etkinliklerde kullanır.	Öğrenci	798	3.75	1.40	154.73	5.16	.001**	Öğretmen	99	3.19	.97	Öğrenci Toplam	Öğrenci	798	51.54	10.50	895	11.77	.001**		Öğretmen	99	38.52	9.25																																																																							
8-Öğrenciler, dersin hedefleri konusunda bilgiye sahiptir.	Öğrenci	798	4.16	1.08	895	9.25	.001**																																																																																																																																																												
	Öğretmen	99	3.10	1.08				9-Öğrenciler, programın öngördüğü gelişmeleri gösterir.	Öğrenci	798	3.97	1.10	132.51	9.11	.001**	Öğretmen	99	3.03	.95	10-Öğrenciler, ders için planlı ve programlı çalışır.	Öğrenci	798	3.73	1.26	146.47	9.95	.001**	Öğretmen	99	2.70	.93	11-Öğrenciler, ders için yeterli çalışmayı yapar.	Öğrenci	798	3.81	1.20	138.37	10.62	.001**	Öğretmen	99	2.67	.97	12-Öğrenciler, tatillerde çalışmalarını aksatmadan devam ederler.	Öğrenci	798	3.61	1.30	142.81	10.68	.001**	Öğretmen	99	2.42	1.00	13-Öğrenciler, çalgısını ders dışı etkinliklerde kullanır.	Öğrenci	798	3.75	1.40	154.73	5.16	.001**	Öğretmen	99	3.19	.97	Öğrenci Toplam	Öğrenci	798	51.54	10.50	895	11.77	.001**		Öğretmen	99	38.52	9.25																																																																																			
9-Öğrenciler, programın öngördüğü gelişmeleri gösterir.	Öğrenci	798	3.97	1.10	132.51	9.11	.001**																																																																																																																																																												
	Öğretmen	99	3.03	.95				10-Öğrenciler, ders için planlı ve programlı çalışır.	Öğrenci	798	3.73	1.26	146.47	9.95	.001**	Öğretmen	99	2.70	.93	11-Öğrenciler, ders için yeterli çalışmayı yapar.	Öğrenci	798	3.81	1.20	138.37	10.62	.001**	Öğretmen	99	2.67	.97	12-Öğrenciler, tatillerde çalışmalarını aksatmadan devam ederler.	Öğrenci	798	3.61	1.30	142.81	10.68	.001**	Öğretmen	99	2.42	1.00	13-Öğrenciler, çalgısını ders dışı etkinliklerde kullanır.	Öğrenci	798	3.75	1.40	154.73	5.16	.001**	Öğretmen	99	3.19	.97	Öğrenci Toplam	Öğrenci	798	51.54	10.50	895	11.77	.001**		Öğretmen	99	38.52	9.25																																																																																															
10-Öğrenciler, ders için planlı ve programlı çalışır.	Öğrenci	798	3.73	1.26	146.47	9.95	.001**																																																																																																																																																												
	Öğretmen	99	2.70	.93				11-Öğrenciler, ders için yeterli çalışmayı yapar.	Öğrenci	798	3.81	1.20	138.37	10.62	.001**	Öğretmen	99	2.67	.97	12-Öğrenciler, tatillerde çalışmalarını aksatmadan devam ederler.	Öğrenci	798	3.61	1.30	142.81	10.68	.001**	Öğretmen	99	2.42	1.00	13-Öğrenciler, çalgısını ders dışı etkinliklerde kullanır.	Öğrenci	798	3.75	1.40	154.73	5.16	.001**	Öğretmen	99	3.19	.97	Öğrenci Toplam	Öğrenci	798	51.54	10.50	895	11.77	.001**		Öğretmen	99	38.52	9.25																																																																																																											
11-Öğrenciler, ders için yeterli çalışmayı yapar.	Öğrenci	798	3.81	1.20	138.37	10.62	.001**																																																																																																																																																												
	Öğretmen	99	2.67	.97				12-Öğrenciler, tatillerde çalışmalarını aksatmadan devam ederler.	Öğrenci	798	3.61	1.30	142.81	10.68	.001**	Öğretmen	99	2.42	1.00	13-Öğrenciler, çalgısını ders dışı etkinliklerde kullanır.	Öğrenci	798	3.75	1.40	154.73	5.16	.001**	Öğretmen	99	3.19	.97	Öğrenci Toplam	Öğrenci	798	51.54	10.50	895	11.77	.001**		Öğretmen	99	38.52	9.25																																																																																																																							
12-Öğrenciler, tatillerde çalışmalarını aksatmadan devam ederler.	Öğrenci	798	3.61	1.30	142.81	10.68	.001**																																																																																																																																																												
	Öğretmen	99	2.42	1.00				13-Öğrenciler, çalgısını ders dışı etkinliklerde kullanır.	Öğrenci	798	3.75	1.40	154.73	5.16	.001**	Öğretmen	99	3.19	.97	Öğrenci Toplam	Öğrenci	798	51.54	10.50	895	11.77	.001**		Öğretmen	99	38.52	9.25																																																																																																																																			
13-Öğrenciler, çalgısını ders dışı etkinliklerde kullanır.	Öğrenci	798	3.75	1.40	154.73	5.16	.001**																																																																																																																																																												
	Öğretmen	99	3.19	.97				Öğrenci Toplam	Öğrenci	798	51.54	10.50	895	11.77	.001**		Öğretmen	99	38.52	9.25																																																																																																																																															
Öğrenci Toplam	Öğrenci	798	51.54	10.50	895	11.77	.001**																																																																																																																																																												
	Öğretmen	99	38.52	9.25																																																																																																																																																															

Not: $p < .001^{**}$.

Tablo 50’de görüldüğü gibi, öğrencilik alt boyutunda yer alan tüm maddelerde ve öğrencilik toplam puanlarında anlamlı bir farklılık vardır. Başka bir ifadeyle, öğretmenlerin öğretmenlik boyutlarındaki tüm maddelere katılma düzeyleri ve toplam puanları öğrencilerden anlamlı bir şekilde daha yüksektir.

BÖLÜM V

TARTIŞMA

Türkiye’de orta öğretim düzeyinde mesleki eğitim vermekte olan GSL, ilgili yüksek öğretim kurumlarına büyük oranda öğrenci kaynağı sağlamaktadır. Son yıllarda niceliği artmış olan GSL, işleyişte her kuruluş gibi çeşitli gelişim dönüşüm ya da bu yolda engel teşkil edebilecek sorunlarla karşılaşabilmektedir. Önemli olan zamanında tanılama araştırmalarını yaparak bunları değerlendirebilmektir. Araştırmacılar, kendi ilgi ve uzmanlık alanlarına göre öncelikli araştırmaları sınırlandırarak yürütmektedir. Bu araştırma, GSL’deki çalgı eğitimi; fiziki durum, program, öğrenci ve öğretmen bağlamında sorgulayarak değerlendirmektedir. Çalışmadan elde edilen bulgular, ilgili literatür çerçevesinde yorumlanarak tartışılmıştır.

Fiziki durum; iç ve dış binanın, eğitim ve öğretimin verimli yapılmasına uygunluğunu belirtmektedir. Bu çalışmada; öğretmen ve öğrenci görüşlerine dayalı bulgulardan hareketle, odaların ders yapmaya ve çalgı çalışmaya uygun olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Öğrenci ve öğretmenlerin; çalışma odalarında nota sehpası, ayna vb. malzemelerin yeterli, ısı ve yalıtımın uygun olduğuna dair ifadelerle katılım oranları, fiziki şartların uygunluğunu göstermektedir. Literatürde, GSL ve müzik bölümlerini içeren çalışma gruplarının fiziki şartlarla ilgili görüşlerinin alındığı çalışma sonuçları genellikle kötümserdir.

Yiğit (2014), araştırmasında fiziki ortamın yetersiz olduğu ve GSL binalarının bu liselere uygun planlanarak yapılmadığını ifade etmiştir. Okuldaki çalgı çalışma odası sayısının yeterliliğine öğrencilerin tamamen katıldıkları; öğretmenlerin ise hiç katılmadıkları görülmektedir. Elde edilen sonuçlar, Çimen (2004)’in araştırmadaki bulgularla benzerlik göstermiş, piyano ve çalışma odalarının ve diğer fiziki koşulların yetersiz olduğu tespit edilmiştir. Okuldaki çalışma odalarının bir kısmının öğretmen odası bir kısmının piyano odası bir kısmının çalgı çalışma odası olarak kullanılması, binaların amacına uygun yapılmaması bu yetersizliği ortaya çıkarmaktadır. Ayrıca, GSL ilk açıldığında öğrenci kontenjanı 24 iken sonraki yıllar sayı 30’a yükseltilmiş, bu kontenjan artışı sürecinde çalışma ortamı aynı kalmıştır. Çalışma odalarının yetersizliğine yol açan sebeplerden birinin bu durum olduğu düşünülmektedir. Yiğit (2014), Özay (2013), Apaydınlı ve Çiçek (2016), Özgün (2006), Mumcu (2002) ve Parasız (2001)’in yaptığı araştırmalarda benzer sonuçlar görülmektedir. Umuzdaş (2006) araştırmasında, müdür ve müdür yardımcılarının okullardaki araç ve gereçleri yetersiz bulduklarını belirtmiştir. Umuzdaş (2012), ilköğretim düzeyinde yaptığı başka bir çalışmada da benzer sonuca ulaşmıştır. Üniversite örnekleminde yapılan Jelen (2013)’in araştırmasında, Türkiye’nin en köklü kurumlarından biri olan Gazi Üniversitesi

Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nda fiziki şartların yetersizliği ile ilgili sonuçlara ulaşılmıştır. Burada da sonucun; öğrenci, öğretmen sayısı ile oda oranı nedeniyle oluştuğu düşünülmektedir.

Öğrenciler, okuldaki çalgı odalarının kısmen dersin hedef ve kazanımlarına uygun kullanıldığını düşünürken öğretmenlerin daha yüksek düzeyde amacına uygun oda kullanımına dair görüşleri dikkat çekmektedir. Öğretmenlerin ders dışında çalışma odalarındaki çalışmaları her zaman gözlemlene imkânı olmadığı düşünülmektedir. Bu durumda, odaların kullanıcısı olan öğrencilerin görüşlerine göre, akademik çalışmalarını yapmaları için bulunan çalışma odalarını ders gerekliliği harici kullanabildikleri anlaşılmaktadır. Bir bakımdan fiziki şartlara da bağlı olan eşlikli çalışmalar, çalgı eğitimi için oldukça geliştiricidir.

Özay (2013), derslerde eşlik çalışmalarının yapılabilmesi için öğretmenlerin odalarında piyano bulunması ve yeterli sayıda piyano eşlikçisi görevlendirilmesi önerilerini getirmiştir. Jelen'in (2013) araştırmasına göre, fakültelerdeki piyano ders programındaki içerik değişikliğinde öğrencilerin eşlik yapabilme becerisini artırmaya yönelik değişikliklere ihtiyaç duyulmaktadır. Bu değişiklikler ders öğretmeni doğaçlama ya da deşifre eşlik becerisini geliştirerek dersin daha etkili geçmesi sağlanabilir. Yıldırım Orhan (2006) araştırmasına göre; öğretmenin derste çalgısını kullanarak öğrenciye eşlik etmesi, öğrencinin çalışması için verdiği etüd ve eserleri çalgısıyla çalması, öğrencinin çalgısına olan ilgi ve motivasyonu olumlu yönde etkilediği ortaya konmuştur. Kaleli (2017)'ye göre; piyano eşlikli çalgı eğitimi öğrencinin melodik, armonik, ve ritmik tüm aksaklıklarına çözüm bulmada büyük katkı sağladığı belirtilmiştir. Bununla birlikte okullardaki fiziki durum yetersizliği, kadrolu koro editör olmaması, bilgisayar destekli eşlik imkânlarının yeterli olmaması gibi eksiklerin eşlikli çalışmaları olumsuz etkilediği belirtilmiştir. Kardeş (2018)'in araştırmasında, öğretmenlerin lisans eğitiminde eşlik yapabilmeye yönelik armoni-kontrpuan-eşlik, piyano eğitimi derslerine yeterince çalışmadıkları, öğretim elemanlarının öğrencilere yeterince yönlendiremediği sonuçlarına ulaşılmıştır. Baş (2007)'in araştırmasında; Tokat, Sivas ve Ankara keman eğitimcilerinin öğrencilerin etüd ve eserlerine uygun gördükleri zaman eşlik ettikleri, Ankara GSL keman eğitimcilerinin bu konuda diğer iki okula göre daha aktif olduğu ortaya çıkmıştır. Araştırmaların sonuçlarına bakıldığında; derslerde eşlik kullanmanın çalgı eğitiminin geliştirilmesi, öğrenci motivasyonu, müzikalitesinin artması, ritmik sorunların çözümlenmesi, öğrencinin çalgısına olan ilgi ve sevgisinin artmasına sağladığı görülmektedir. Bu çalışmada; "Öğrenciler derslerde eşlikli çalışma olanağı vardır." ifadesine tamamen

katılırken öğretmenlerin kısmen katıldıkları görülüyor. Fiziki şartlar maddesinde olduğu gibi öğretmen ve öğrenci arasında durumla ilgili algısal farklar bulunmaktadır.

Öğrenci ve öğretmenlerin hafta sonu tatillerinde, dönem sonu tatillerinde ve mesai saatleri dışında okulda çalışma olanağı olduğuna ilişkin maddeye tamamen katıldıkları görülmektedir. Buna göre okuldaki çalışma olanağı tatillerinde de devam etmektedir. Bu da evinde piyanoya sahip olmayan, evlerinin fiziksel yapısı çalgı çalışmaya uygun olmayan, kendilerine ait odası olmayan öğrenciler ya da öğretmenler için büyük imkân sağlamaktadır. Dönem sonu gibi uzun tatillerde okulların çalışma imkânı sağlaması, öğrencinin çalgı eğitiminin kalıcı olması ve performans gelişimi açısından önemli bir olanaktır. Bu sayede yıl boyunca çalışan öğrencinin dönem sonu tatillerinde var olan seviyesini yeni dönemin başına kadar en az aynı seviyede tutmasına olanak sağlar. Çalgı eğitimi başarısında en önemli etken, düzenli ve disiplinli bir çalışmadır. Bu bağlamda, öğretmen ve öğrencinin çalışma olanağının sadece hafta içi ve mesai saati ile sınırlandırılmaması, öğrenci ve öğretmenin ders hazırlıklarını istedikleri anda ve fiziki şartları uygun ortamlarda yapma olanağı memnuniyet vericidir. Ancak Soytok (2012)'un farklı bir kuruluştaki yürüttüğü araştırmasında, bu çalışmanın sonucun tersi olarak ders saatleri dışında okulda çalışma imkânının olmadığı sonucuna varmıştır. Özyay (2013) ise binaların mesai saatleri dışında da açık kalma sürelerinin uzatılması gerekliliğini vurgulamıştır.

Bu çalışmada, öğrenci ve öğretmenlerin çalgı bakım-onarım yönünden okuldaki olanakları yetersiz buldukları anlaşılmaktadır. İhtiyaç hâlinde çalgıların bakım ve onarım hizmeti okul dışından ücretli olarak karşılanmaktadır. Benzer bir sonuç da Karaaslan (2017)'in araştırmasında görülmektedir. Çalgı bakım ve onarım dersinin daha nitelikli yürütülebilmesi için okullarda uygun ortamların sağlanmasının gereği vurgulanmaktadır. Özyay (2013), uygun ortam sağlanmasına yönelik bir öneri olarak; her çalgı grubuna yönelik lütiye istihdamından söz eder. Böyle bir uygulamanın gerçekleşebildiği görülmemekle birlikte hizmet içi eğitimle bu konuda yetenekli ve ilgili öğretmenlerin desteklenmesiyle fayda sağlanabilir.

Öğrenci ve öğretmenlerin okuldaki nota kitaplarının yeterliliğine hiç katılmadıkları görülmektedir. Çağa uygun, yenilikçi, düşünen, sorgulayan gençler yetiştirmek isteniyorsa çevreyi kitaplarla donatmak zaruridir. Her eğitim kurumunun genel kültürden özel alana kadar içerikle oluşturulmuş küçük ya da büyük kütüphanesi olması, öğrenci ve öğretmenlerin okula ve hayata bakış açısını etkileyebilecektir. Ortaöğretim düzeyinde meslek eğitimi veren GSL'nin en büyük ihtiyaçlarından biri ortak kullanıma açık, özellikle nota kitaplarının çokça

bulunduğu bir kitaplıktır. Bu çalışma sonucuyla görüldüğü gibi, kütüphanesiz sanat okullarının tespiti her bölgede yapılmıştır. GSL’de branş öğretmenleri dersliklerinde kendilerine ait bir kitaplığa sahiptirler ve öğrencilerine fotokopi ile çoğaltarak kullanma imkânı sağlayabilmektedirler. Ancak bu durum, etik bir sorun olmanın yanı sıra notaların düzensiz ve özensiz kullanımına neden olabilmektedir. Bu nedenle kütüphanelerin niceliği ve niteliğini artırma konusu, yönetim işbirliğiyle araştırılmalı ve uygulamaya konulmalıdır.

Bu araştırmada diğer bir boyut olarak program ele alınmıştır. Öğrenciler çalgı eğitimi için ders süresini tamamen yeterli bulmaktayken öğretmenlerin bu süreyi yetersiz bulduğu görülmektedir. Yiğit (2014), Özay (2013), Soytok (2012), Özyörük (2006), Mumcu (2002) ve Parasız (2001) araştırmalarında çalgı ders sürelerinin yetersiz olduğu sonucuna ulaşmıştır. Literatür bulguları ve bu çalışmadaki öğretmen verileri örtüşerek çalgı dersi sürelerinin hedeflere ulaşma bakımından yetersiz olduğunu göstermektedir. Bu konudaki öğrenci görüş farklılığının, genel olarak öğrencilerin çalgı dersine ilişkin tutumlarından kaynaklanabileceği düşünülmektedir. Ders sürelerinin 40 dakika olması ve en az iki öğrenci ile yapılma zorunluluğu öğretmenlerin süre yetersizliği nedeniyle olumsuzluklar yaşamalarına sebep olmaktadır. Bir başka çalışmada da çalgı eğitimi dersi 9. sınıflarda 1 saat, 10, 11 ve 12. sınıflarda 2 saattir. Çalgı eğitimi derslerinin en az iki öğrenci ile yapılması zorunluluğu varken bir de kalabalık okullarda bu sayı çok daha fazla olmaktadır. Bu durum, öğrenci başına düşen sürenin 10, 20 dakika gibi çok kısa bir süreye sıkışmasına neden olmaktadır. Bu kadar kısa bir süre içerisinde dersin gerekliliklerini yerine yetirmenin pek de mümkün olmadığı düşünülmektedir (Soğukçam, 2007). 2016 yılında kademeli olarak uygulanmaya başlanan yeni programda çalgı eğitimi ve piyano ders saatleri daha azaltılmıştır. Bu durumun ileride çalgı eğitimi için başka problemlere sebep oluşturabileceği düşünülmektedir.

“Dersin not ortalamasına etkisi, dersin gerektirdiği emeğe uygundur.” maddesine öğrencilerin tamamen katıldığı, öğretmenlerin ise daha düşük düzeyde katıldıkları görülmektedir. Öğretmenler, çalgı eğitimini, çalışma sürecini içeren ön hazırlık dönemiyle birlikte değerlendirirken ortalamayı düşük düzeyde etkilediğini belirtmektedir. Öğrenciler ise çalgı eğitimi sürecinin, etüt ya da eseri ders için çalışıp derste sergileyerek sonlandırmak olduğunu düşünebilmektedirler. Maddeye cevaben tamamen katılmaları öğrencilerin çalgı eğitimi sürecini tam olarak anlamlandıramadıklarını düşündürmektedir.

Bir ders saatinin en az iki öğrenci ile yapılması zorunluluğuna öğrenciler kayıtsız kalırken öğretmenler bu durumu bir sorun olarak nitelendirmektedir. Literatürdeki çalışmalar, çalgı derslerinin bir öğrenci ve bir öğretmen ile yapılmasının faydalı olacağına dikkat çeker.

Soytok (2012), GSL çalgı derslerinin en büyük sorunlarından birinin derslerin birebir yürütülememesi olduğunu vurgulamıştır. Yiğit (2014) de aynı şekilde, dersin yönetmelik gereği iki öğrenci ile yürütüldüğü yine derslerin 3, 4, 5 kişilik gruplarla işlendiği için verimli olmadığını ifade etmiştir. Haftalık ders süresini, dersin not ortalamasına etkisini yeterli bulan öğrencilerin ders saatinin en az iki öğrenci ile yapılması zorunluluğuna da olumlu baktıkları, çalgı derslerine yeterli zamanı ayırmayan öğrencilerin bu yönde cevap verdikleri düşünülmektedir. Soğukçam (2007)'ın araştırmasında, bazı okullarda öğretmenler çalgı eğitimi dersinde 1-5 öğrenciyle ders yaparken bazı okullarda öğrenci sayısının 11-15'e ulaştığı tespit edilmiştir.

Bu araştırmanın öğrenci verilerine dayalı bulgularına göre; öğrenci, gerekli görüldüğünde çalgı eğitimi yürütmekte olduğu öğretmen ile değişiklik yaparak farklı bir öğretmenle çalışmayı sürdürebilmektedir. Bu değişiklik, öğrencinin var olan çalgı dersi başarısı ve gerekçesi ile değerlendirilerek uygulanabilmekte; ancak zaruri olmadıkça olağan biçimde devam edilebilmektedir.

Çalgı dersi programının ise bireysel farklılıklara göre uyarlanabilmesi kısmen gerçekleşebilmektedir. Öğrencilerin öğrenme stratejileri ve hızları, beceri düzeyleri veya fiziksel engelleri konusunda bireysel farklılıklar bulunması olasıdır. Bu nedenle öğretmen, bireyselleşmiş öğretim sağlama ihtiyacı içindedir. Çalgı eğitiminin “bireysel çalgı eğitimi” adı altında da isimlendirilebilmesi bu yapıdan kaynaklanır. Ortaya çıkan bu bulgular kendi önerilerini sarmal olarak ortaya koyar. Diğer bir deyişle; çalgı dersleri, öğrencinin bireysel farklılıklarına göre yürütmek isteniyor ise ders bireysel olarak yapılmalıdır. Özyörük (2006) bu ihtiyacı, bu bulgu ve öneriyi destekler şekilde yükseköğretim düzeyindeki çalgı eğitimi için de vurgulamıştır.

Çalgı eğitiminde uzun yıllardır tartışılan konulardan biri de çalgı eğitiminde ölçme ve değerlendirmenin komisyon ile yapılmasıdır. Bu çalışmada kullanılan anket maddelerinden biri de bununla ilgilidir. Öğrenci ve öğretmenlerden alınan yanıtlara göre dönem sonundaki çalgı sınavları komisyonla yapılmaktadır. Umuzdaş (2013)'a göre komisyonla çalgı sınavı yapmanın, geçerli ve güvenilir ölçme durumlarının komisyonca sağlanması konusunda uygun şartların sağlanamayabileceğinden dezavantajları bulunabilmektedir. Avantaj olarak ise öğrenim çıktılarının komisyonca denetlenmesi ve öğrencinin sınav performans deneyim ve durumluluk kaygı yönetimi becerisi sağlanması yönünde yaşantı edinmesi düşünülebilir.

Komisyonla yapılan sınavların, hazırlık süreci nedeniyle öğrenci ve öğretmenleri daha disiplinli, programlı bir çalışmaya yönelttiği görüşü yaygındır. Özyörük (2006)'ün

çalışmasında ölçme-değerlendirmelerde öğretmenlerin, öğrencilerin bireysel gelişme düzeyini ölçüt almaları gerektiği saptanmıştır. Bu durumda mutlak ölçme yaklaşımının çalgı eğitimi için benimsenmesinde yarar görülmektedir. Ayrıca Özay (2013) araştırmasında, sınavlar için ortak ölçütlerin belirlenmesi ve ana dalı kapsayan tüm öğretmenlerin sınav kurulunda yer alması gerekliliğine ulaşmıştır. Umuzdaş (2007) araştırmasında, öğrencilerin komisyon tarafından yapılacak olan değerlendirmenin başarılarını engelleyeceği kaygısını taşıdıkları ve sınavdaki heyecanlarının komisyon tarafından hesaba katılmadığı sonucuna ulaşmıştır. Ayrıca Umuzdaş (2010) çalışmasında, ürün ve sürecin beraber değerlendirilmesi gerektiği sonucuna ulaşmış; bu deneysel çalışma ile öğrencilerin belirli aralıklarla değerlendirilip eğitim sürecinde oluşan hataları daha çabuk bertaraf etmiş ve düzenli bir çalışma sistemi kurmuştur.

Çalgı eğitiminin en önemli ögesi öğretmendir. Çünkü çalgıda bir tür usta çırak mekanizması işler. Öğretmenin benimsediği tutum ve uygulamalar tüm çalgı eğitimi sürecini etkileyebilir.

GSL’de öğretmenlerin çalgı derslerine başlangıç ve bitiş zamanlamasına yönelik hassasiyetleri, bu araştırmanın verileri ile ortaya konulmuştur. Ders sürelerinin teneffüslerle belirgin olması ve bir sonraki dersin aksama riskinin olmaması sebebi ile aksamaların yaşanmadığı düşünülmektedir. Ancak ders süresi, belirlenen hedef için yeterli olmasa bile öğretmen, zaman yönetimi becerisi ile uygulamayı mikromize edebilir ya da bölebilir. Bu tür mecburiyetler öğrenme çıktısını olumsuz etkileyebilse de kısa vadede bu tür çözümler üretilebilir. Mumcu (2002) araştırmasında, benzer şekilde öğretmen sayısının yetersizliği ve zaman sınırlılığından dolayı programdaki konuların belirlenen zamanda işlenemediğini belirtmiştir. Bu araştırma da ders saati yetersizliğinin, zaman sınırlılığının dersin gerekliliklerini yerine getirmede engel niteliği taşıyabildiğini göstermektedir.

Çalışma bulgularından hareketle öğrenci ve öğretmenlerin çalgı derslerine çoğunlukla hazırlıklı geldikleri anlaşılmaktadır. Parasız (2001)’ın Yükseköğretim düzeyinde yaptığı bir çalışmada ise, öğrencilerin çalgı çalışmaya yeterli zaman ayırmadığı sonucuna ulaşmıştır. Öğretmenin öğrencinin düzeyine göre dersi planlaması, öğrencinin de derse hazırlıklı gelmesi, ders başarısını ve kalitesini artırdığı düşünülmektedir. Yaşa bağlı olarak farklı ihtiyaçlar ve algılar olabildiği gibi çalgı eğitimi düzenli ve sistemli çalışma ile olumlu sonuçlar alınabilecek bir etkinliktir.

Öğretmenin ders süresini öğrencilere eşit paylaştığı görüşüne, öğrenci ve öğretmenlerin tamamen katıldıkları görülmektedir. Dersin en az iki öğrenci ile işleme zorunluluğu süreyi eşit ve yeterli kullanma açısından öğretmenleri zorladığı düşünülmektedir.

Müezzinoğlu (2008) da araştırmasında benzer bulgulara ulaşmıştır. Araştırmalarda görüldüğü üzere öğretmenlerin süre bakımından adil ders ortamı sağladıklarını ortaya koyulmaktadır.

Çalgı derslerinde öğretim yöntemlerinin büyük ölçüde etkili olarak kullanıldığı anlaşılmaktadır. Bireysel farklılıklar göz önüne alındığında öğretmenlerin farklı öğretim yöntemlerini kullanmasının ihtiyaç olduğu düşünülmektedir. Özen (2004); Suzuki, Kodaly, Orff, Carabo-Cone ve Dalcroze yöntemlerinin en sık kullanılan çalgı öğretim yöntemleri olduğundan bahseder. Müezzinoğlu (2008) da çalışmasında benzer şekilde farklı öğretim yöntemlerinin işe koşulduğunu bulgusunu desteklemektedir.

“Çalgıyla ilgili temel teknikleri öğrencilere aktarabilirim.” ifadesine öğrenci ve öğretmenlerin tamamen katıldıkları görülmektedir. Çalgısına hâkim öğretmenin özgüveni, pratik çözümler sunması ve yönlendirmelerinin etkili olacağı; bu özelliklerin öğretmende var olması, öğrenci-öğretmen ilişkisini olumlu yönde etkileyeceği düşünülmektedir. Turhan (2010) ve Turhal (2010), benzer bulgulara ulaşarak bu maddeye ilişkin bulguyu desteklemektedir. Umuzdaş (2006), yöneticilerin öğretmenlerin niteliğini yetersiz buldukları sonucuna ulaşmıştır.

“Çalgıyla ilgili zengin kuramsal bilgiye sahibim, çalgıyla ilgili gelişmeleri derslerime yansıtırım.” ifadesine öğrenci ve öğretmenlerin tamamen katıldıkları görülmektedir. Bu bulgu, öğrencilerin okulda ihtiyacı olan kuramsal bilgileri almakta ve çalgısıyla ilgili gelişmeleri takip edebilmekte olduğunu göstermektedir.

“Öğrencilerin seviyesine uygun etüt ve eser seçimi yaparım.” ifadesine öğrenci ve öğretmenlerin çoğunlukla katıldıkları görülmektedir. Öğretmenlerin çoğunluğunun bireysel farklılıklara ve seviyeye uygun eser ve etütler verdikleri görülmektedir. Özmenteş (2013)’in araştırması da bu bulguyu destekler niteliktedir. Seviyesine uygun olmayan eser ve etütleri çalmaya zorlanan öğrenci; gerekli teknik donanımına sahip olmaması sebebiyle zorlanacağı, bu zorlanmanın çalgıya olan olumlu tutumlarını tam tersi yönde etkileyeceği, öğrencinin çalgı başarısını ve öğretmenine olan inancını zedeleyeceği düşünülmektedir. Verimli bir çalgı eğitiminin işlevli disiplin gerektirdiği ve öğretmenlerin bunu korumasının çalgı eğitimi başarısını üst seviyelere yükselteceği düşünülmektedir.

“Öğrencilerin ders saati dışında çalışmalarını denetlerim.” ifadesine öğrenci ve öğretmenlerin katıldıkları görülmektedir. Öğrencilerin iç denetim dışında çalışmalarının öğretmenlerince denetlenmesi çalgıdaki başarılarını artırabilir. Özay (2013) ve Soytok (2012) araştırmalarında, mesai saati dışında binalardaki çalışma imkânının kısıtlı olduğu sonucuna

varmıştır. Bu sonuca göre; eğitim-öğretimin sürdüğü saatlerde öğretmen ders yapmakta olması, mesai dışındaki saatlerde de çalışma imkânının kısıtlı olması, öğretmenin öğrenci çalışmalarını takip etmesini zorlaştırmaktadır. Buna rağmen araştırmanın bulgusu, bu zorluğun aşılabildiğini işaret etmektedir.

Çalgı dersi uygulamalı bir derstir. Bu araştırmanın ilgili bulgusuna göre, çalgı dersinin kuramsal müzik dersleri ile ilişkilendirilerek yürütülebildiği anlaşılmaktadır. Öğretmenin ders esnasında etüt ve eserleri teorik açıdan da incelediği ve öğrenciye bu bilgileri aktardığı sonucuna varılmıştır. Çalgı çalışma sürecinde teorik ve amaçsal çözümler, deşifre ve performans başarısını artırabilir.

“Öğretmen, festival ve yarışmalara katılmaları için cesaretlendirir.” ifadesine öğrenci ve öğretmenlerin büyük ölçüde katıldıkları görülmektedir. Yıldırım Orhan (2006) araştırmasında, öğretmenlerin çalgısını aktif olarak etkinliklerde kullanması öğrenci motivasyonunu olumlu yönde eklediği sonucuna ulaşmıştır. Soytok (2012), öğrencilerin performanslarını sergileyecekleri etkinliklerin az olduğunu belirtmiştir.

“Öğrencilere aldıkları eğitimi destekleyecek nitelikte müzikler dinlemelerini öneririm.” ifadesine öğrenci ve öğretmenlerin büyük ölçüde katıldıkları görülmektedir. Öğretmenlerin önereceği nitelikli müzikler, beğeni eşliğini yükselteceği gibi çalgı başarısını ve çalışma isteğini artıracakları düşünülmektedir. Sadece öğretmen değil aile, sosyal çevre ve öğrencinin öz geçmişi de müzik beğenisini etkileyen faktörlerdir. Aladağ (2014)’ın araştırmasına göre; ailenin dinlediği müzik tarzı, yaşadığı çevrenin beklentisi öğrencinin müziğe olan bakış açısını oldukça etkilemektedir. “Konser vb. etkinlikler yapmak konusunda öğrencileri cesaretlendiririm.” ifadesine öğrenci ve öğretmenlerin büyük ölçüde katıldıkları görülmektedir. Öğretmenlerin başarılı öğrencileri solo, orkestra konserleri yapmak konusunda cesaretlendirdikleri düşünülmektedir. Yıldırım Orhan (2006) araştırmasında; öğretmenlerin çalgı-piyano derslerinde, konser ve çeşitli etkinliklerde çalgılarını kullanmalarının öğrenci motivasyonuna olumlu yönde etkileri ortaya konmuştur. “Ders dışındaki müzikal etkinliklerim ile örnek olurum.” ifadesine öğrenci ve öğretmenlerin büyük ölçüde katıldıkları görülmektedir. Öğretmenlerin öğrencilerin iç motivasyonun sağlamlasının en etkili yollarından biri çalgısını ders içi ve dışında kullanması olduğu ortaya konmuştur. “Öğrencilerin performansını objektif değerlendiririm.” ifadesine öğrenci ve öğretmenlerin katıldıkları görülmektedir. Öğrenciler öğretmenleri tarafından ders içi performans, ders dışı çalgıya ayırdıkları zaman, devam-devamsızlık gibi konularda değerlendirilmektedir.

Çalgı eğitiminin öznesi öğrencidir. Uygulamayı aktif olarak yapacak olan öğrencinin derse ilişkin tutumu, algısı, davranışları birbirini etkileyerek ürünün yönünü belirleyebilir. Bu çalışmanın bulgularına göre öğrenciler, derse katılım için çoğunlukla isteklidir. Bu motivasyonla öğrenciler, derste işlenen konuyu kolay algılayabildiklerini belirtmektedirler.

Öğretmenlerin ise kısmen katıldıkları bu görüş; öğretmenlerin, mevcut duruma ilişkin önceki yıllardaki öğrenci profili ile karşılaştırma yapmalarından kaynaklanabilmektedir. Özel yetenek sınavlarına başvuru sayısının düşmesi ile nitelikli öğrencilere ulaşmak, daha sınırlı kabiliyete sahip öğrencilerle müfredata uygun düzeyde öğrenci yetiştirmek ve öğrenciyi istenilen düzeye getirmek güçleşmiştir. İlköğretim okullarında çalışan müzik öğretmenleriyle iletişime geçmek ve okul tanıtımları ile bu sayının arttırılacağı düşünülmektedir. Umuzdaş (2006) yöneticilerin okula öğrenci bulmakta zorluk yaşadıklarını, bulunan öğrencilerin ise beklentiyi yeterince karşılamadığını; Aksu (2014) da araştırmasıyla GSL özel yetenek sınavlarına öğrenci başvurularının düştüğü bulgusunu desteklemektedir. Bu durum, özel yetenekli öğrencilere ulaşma imkânını kısıtlaması nedeni ile genel akademik başarının hedeflenen düzeye ulaşmasına engel teşkil edebilmektedir.

“Öğrenciler, dersin gerektirdiği çalışmalar için nitelikli çalgıya sahiptir.” ifadesine öğrencilerin tamamen katıldıkları, öğretmenlerin ise kısmen katıldıkları görülmektedir. Öğrencilerin yarısından fazlasının çalgılarının niteliğini yeterli görmesine karşılık öğretmenlerin aynı görüşte olmadıkları görülmektedir. Soytok (2012) araştırmasında, bu maddeyi desteklemiş öğrencilerin yetersiz çalgılara sahip olduğu sonucuna ulaşmıştır.

Çalgı eğitimi birçok alana göre daha maliyetlidir. Çalgıların ücretlendirmesi, niteliği ile doğru orantılıdır. Belirli aralıklarla bakım gerektirir. Çalgı özelliğine göre tel, yay vb. aksesuar maliyeti eklenir. Öğrenci çalgı seçme ve satın alma konusunda öğretmenine kıyasla nispeten deneyimsiz olduğundan yeterlik algısı öğretmenine göre farklı olabilmektedir.

“Öğrencilerin müziksel işitme kazanımları dersin gerekleri için yeterlidir.” ifadesine öğrencilerin tamamen katıldıkları, öğretmenlerin ise kısmen katıldıkları görülmektedir. Müziksel işitme ve çalgı dersinin ilişkisi üzerine Uyan (2013), Umuzdaş ve Umuzdaş (2012), Ece ve Kaplan (2008)’in yaptıkları araştırmalarda, işitme sınavı ile öğrencilerin çalgı sınavı arasında paralellik olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

“Öğrenciler, derste işlenen konular için gerekli bilgi birikimine sahiptir.” ifadesine öğrencilerin tamamen katıldıkları, öğretmenlerin ise kısmen katıldıkları görülmektedir. Öğrencilerin bilgi yetersizlikleri ve yanlış öğrenmeleri bir sonraki düzeyde zorlanmalarına

sebepe olabilmektedir. Bu araştırmada da görüldüğü gibi ğretmen ve öğrencilerin aynı maddeye ilişkin görüşleri farklıdır. O hlde öğrencilere öz yeterlikleriyle ilgili gerçekçi geri bildirim verilmeli ve gerekli yakın gelecekte planları yapılmalıdır. Bilişsel yeterlik konusunun yanı sıra öğrencinin beceri ile ilgili öz inancı, farkındalık oluşturularak sorgulanmalıdır. Zira araştırma bulgularına göre öğrenciler, derste işlenen konular için gerekli beceri birikimine sahip olduklarını düşünürken öğretmenlerin bir kısmının öğrencilerin hazır bulunuş düzeyini yeni öğrenmeler için yeterli bulmadığı düşünülmektedir. Bu durum anket maddelerinde de sorgulanan bir olguya dayanabilmektedir. Öğrenciler, dersin hedefleri konusunda bilgiye sahip olduklarını düşünseler dahi öğretmenlerine göre bu her zaman geçerli değildir. Dersin hedefini bilmek ona ulaşmayı abuklaştırabilir. Bu anlamda, geribildirim gerekli yerlerde mutlaka gerçekleştirilmesi gereği ne çıkmaktadır.

Çalgı eğitimin temelinde yer alan kuramsal müzik dersleri muhteleviyatının işe koşulması da bir diğer gerekliliktir. Bu çalışmaya göre, öğretmenlerin bu konudaki beklentileri öğrencilerinkinden daha yüksektir. Öğretmenler, ğrencilerinin kuramsal bilgilerinin eksik olduğunu ve diğer derslere aktarmakta yetersiz olduklarını düşünmektedirler. Kuram ve uygulama ilişkisi işlevinin öğrencilere anlaşılır Şekilde aktarılması önemli görülmektedir.

Yukarıdaki birçok maddeden hareketle öğrencilerin farkındalık düzeyinin beklenenden düşük olduğu, böylece zgven düzeylerinin beklenenden yüksek olduğu sonucuna varılabilir. Buradaki kıyaslama ğretmen beklentisine göre yapılmaktadır. Zira maddelere verilen yanıtlarda ğretmen ve öğrencilerin aynı olguya bakış açıları farklıdır. Bahsedilen tüm maddeler homojen bir biçimde ğrenci öznesiyle ilgilidir. Anketin devamında da yer alan; "ğrenciler, ders için planlı ve programlı çalışır ve programın öngördüğü gelişmeleri gösterir." gibi beklentiler öğretmenlerce her zaman karşılanamamaktadır. Oysa ğrenciler beklentileri karşılayabildikleri inancındadır.

Öğretmenlerin algı öğrenme sürecinin planlı ve programlı yürütülmesi gerektiğini bildikleri için öğrencilerin çalışmalarını yetersiz buldukları düşünülmektedir. Öğrenciler ise genellikle çalgı eğitimi ile ilgili uzun vadeli düşünsel beceriler edinememiş olabilirler. Arıcı (2019)'nın araştırmasında, öğrencilerin bireysel çalgılarına ayırdıkları zaman arttıkça sürekli optimal performans duygu durumlarının da arttığı ortaya konmuştur. Bu durum, öğrencinin çalgısı ile geçirdiği zamanı artırmasına ve çalgı eğitimine daha istekle zaman ayırmasına katkı sağlayacaktır. Böylece ğrenciler, tatillerde çalışmalarını aksatmadan devam ettirirler.

Öğrenciler, genellikle kültür derslerinin de yoğun olduğu bir programa sahip oldukları çalgılarını ya da ders dışı etkinliklerden çalgı çalışmaya yeterli zaman bulamadıklarını zaman zaman ifade edebilmektedir. Çalgı eğitimi verilen okulların bahar döneminde öğrencilerin, çalgısını ders dışı etkinliklerde kullanabildikleri görülmektedir. Duruer (2017)'e göre bireysel çalgının okul performans sınavları dışında da aktif kullanılması, öğrenciye performans deneyimi kazandırarak çalgıyı öğrenme sürecinin niteliğini artırabilecektir. Buna göre ders dışı etkinlikler, gönüllülük esasına dayandığında ve zaman yönetimini bozmayacak nitelikte olduğunda olumlu bir eğitsel araç olarak kullanılabilir. Ders dışı etkinlikler zamanlama ve sınırlılık bakımından önceden planlanamaz ise eğitsel açıdan işlevsiz hâle dönüşebilir. Bazı öğrenciler de başarısızlıklarını bu etkinliklere yükleyebilir.

BÖLÜM VI

SONUÇ ve ÖNERİLER

Araştırma sonuçlarına göre; “Fiziki Durum” yönünden en önemli sorunlar; odaların sayısının yeterli bulunmadığı, öğrencilerin okuldaki çalgı odalarını dersin hedef ve kazanımlarına uygun kullanmadıkları, öğrenci ve öğretmenlerin çalgı bakım-onarım yönünden okuldaki imkânları yetersiz buldukları ve okul kütüphanelerindeki nota kitaplarının yetersiz oluşudur. “Program” yönünden öğretmenlerin ders saatini yetersiz bulduğu, dersin not ortalamasına etkisinin yetersiz olduğu, ders saatinin en az iki öğrenci ile yapılmasına hiç katılmadıkları, öğretmen ve öğrencilerin dersin programının bireysel farklılıklara cevap verdiği kısmen katıldıkları söylenebilir.

Öğretmenin öğrencilerin derste işlenen konuları kısmen algılayabildiği, öğrencilerin sahip olduğu çalgıları ve ders için gerekli olan müziksel işleme kazanımlarını yetersiz bulduğu sonucu çıkarılabilir.

Öğrencilerin öğretmene göre derste işlenen konular için gerekli bilgi birikimine kısmen sahip oldukları, dersi diğer kuramsal müzik derslerinde öğrendikleri bilgileri kısmen ilişkilendirebildikleri, dersin hedefleri konusunda bilgiye kısmen sahip oldukları, programın öngördüğü gelişmeleri kısmen gösterdikleri, ders için kısmen planlı ve programlı çalıştıkları, tatillerde çalışmalarını kısmen aksattıkları, çalgısını ders dışı etkinliklerde kısmen kullandıkları ortaya konmuştur. Bu sorunların ivedilikle çözümlenip kalitenin artırılması yönünde iyileştirmelerin yapılması önceliğini korumaktadır.

Bu bakımdan mevcut sorunlara çözüm niteliğinde olan şu öneriler ortaya konulabilir:

GSL'nin ortak bir proje ile öğretmen ve öğrenci ihtiyacını karşılayacak sayıda, ısı ve yalıtıma sahip odaların, toplu dersler için planlanmış geniş sınıfların, çalgı-bakım dersinin verimli geçmesini sağlayacak bir atölyenin bulunduğu binalar sağlanabilir.

Kütüphanelerdeki kaynak eksiklikleri bir proje ile ya da okullara verilen ödeneklerden her sene bir miktar ayrılarak tamamlanabilir.

“Program” sonuçlarına göre çalgı eğitimi için ayrılan ders saati tüm sınıflarda 2 saate yükseltilebilir; çalgı derslerini en az iki öğrenci ile yapma zorunluluğu kaldırılabilir; programların gözden geçirilerek bireysel farklılıkları gözeten yeni bir program yapılabilir.

“Öğretmen”, öğrencilerin eksik olduğunu düşündüğü eksiklikleri tamamlamak için ders dışı kurs ve egzersiz yapabilir; müziksel işitme dersi öğretmeniyle iletişime geçebilir ve ortak bir plan geliştirerek ders içindeki eksikliklerini gidermeye çalışabilir.

Maddi yetersizlik yaşayan öğrenciler için okullarda zimmetli çalgılar bulundurabilir ve sene başlarında yaşanan zaman kaybı önlenerek eğitim öğretimin aksaması önlenir; ayrıca destekleme projeleriyle ihtiyaç sahibi öğrenciler için kaynak sağlanabilir.

Dönem sonu tatillerinde, okullardaki çalışma olanakları çoğaltılarak evinde çalgı çalışma ortamı ve çalgısı olmayan öğrencinin yeni eğitim-öğretime kaldıkları yerden devam etmesi sağlanabilir.

Öğrenci, öğretmeni her yönüyle örnek almaktadır. Bu nedenle öğretmen, öğrencinin motivasyonunu artıracak etkinlikleri çoğaltabilir; onlara örnek olacağı etkinliklere kendisi de katılarak öğrencilerine örnek olabilir.

Öğretmen, öğrencinin başarıma isteğini yok etmemek için öğrenciye sevgi ve şefkatle yaklaşabilir; dersin hedefleri ve gelecek meslek hayatında ihtiyaç duyacağı donanımlardan bahsedebilir ve çok çalışmanın önemini vurgulayabilir; bu nedenlerden dolayı yapması gerekenleri anlatarak iyi bir rehber olabilir.

Nitelikli bir eğitim için düzenli aralıklarla sorgulamalar, araştırmalar yapılmalı ve bunlardan elde edilen bulgular da işe koyulmalıdır. GSL’den mezun öğrencilerin yükseköğretime öğrenci kaynağı olduğu düşünüldüğünde; GSL için yapılan her toplantı, araştırma, uygulama, değerlendirme, iyileştirmenin yani tanılama, araştırma ve geliştirme yönündeki her adımın lisans eğitimini de olumlu etkileyebileceği göz önünde bulundurulmalıdır.

KAYNAKÇA

- Aksu, C. (2014). Güzel sanatlar liseleri müzik bölümlerine başvuran öğrenci sayılarının incelenmesi: karamsar bir tablo. *İdil Sanat ve Dil Dergisi*, 3(13), 87-100.
- Aladağ, G. (2014). *Bingöl ve Sivas Anadolu Güzel Sanatlar öğrencilerinin öz geçmişlerinin müzik eğitime etkisi*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Cumhuriyet Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sivas.
- Apaydınlı, K. ve Çiçek, V. (2016). Güzel sanatlar liselerinde piyano eğitiminde karşılaşılan sorunlar ve çözüm önerileri (Karadeniz Bölgesi örneği). *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 20(4), 1471-1491.
- Arıncı, G. (2019). *Mesleki müzik eğitimi alan öğrencilerin çalgıya yönelik benlik algıları ile sürekli optimal performans duygu durumları arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Samsun.
- Baş, H. (2007). *Sivas ve Tokat Anadolu Güzel Sanatlar Liselerindeki keman öğrencilerinde uygulanan keman başlangıç yöntemlerinden Ankara Anadolu Güzel Sanatlar Lisesinde uygulanan keman başlangıç yöntemleriyle karşılaştırılması*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sivas.
- Baştepe, İ. (2009). Etkili okulun eğitim-öğretim süreci ve ortamı boyutlarının nitelikleri. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 8(29), 76-83.
- Benderlier, E. (2010). *Güzel Sanatlar ve Spor Liseleri son sınıf öğrencilerinin üniversite sınavlarına yönelik kaygılarının değerlendirilmesi*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü, Bursa.
- Büyükkayıkçı, G. E. (2004). *Türkiye'deki eğitim fakülteleri güzel sanatlar eğitimi bölümleri müzik eğitimi anabilim dalları yaylı çalgı öğrencilerinin günlük bireysel çalışma yöntemleri*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E. K., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2017). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Çelikkaya, H. (2009). *Eğitim bilimlerine giriş-eğitimcilik ve öğretmenlik*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

- Çilden, Ş. (2003, 30-31 Ekim). *Çalgı eğitiminde nitelik sorunu*. Cumhuriyetimizin 80. Yılında Müzik Sempozyumu'nda sunuldu, Malatya.
- Çilden, Ş. (2006, 26-28 Nisan). *Müzik öğretmeni yetiştirme sürecinde çalgı eğitiminin nitelik sorunlarının irdelenmesi*. Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu'nda sunuldu, Denizli.
- Çilden, Ş. ve Ercan, N. (2004, 7-10 Nisan). *Eğitim fakülteleri güzel sanatlar eğitimi müzik bölümü müzik öğretmenliği anabilim dallarında ve AGS liseleri müzik bölümlerinde yapılmakta olan çalgı eğitimindeki nitelik sorunları*. 1924-2004 Musiki Muallim Mektebinden Günümüze Müzik Öğretmeni Yetiştirme Sempozyumu'nda sunuldu, Isparta.
- Çimen, G. (2004, 7-10 Nisan). *Musiki Muallim Mektebi'nden günümüze öğretmen yetiştiren kurumlarda piyano eğitimi*. 1924-2004 Musiki Muallim Mektebinden Günümüze Müzik Öğretmeni Yetiştirme Sempozyumu'nda sunuldu, Isparta.
- Duruer, G. A. (2017). *Performans deneyiminin çalgı eğitimindeki işlevi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Ece S. ve Kaplan S. (2008). Müziksel algılama (işitme, okuma, yazma) ses ve çalgı yeteneği arasındaki ilişkilerin farklı değişkenler açısından incelenmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 16(1), 285-296.
- Ertürk, S. (1972). *Eğitimde program geliştirme*. Ankara: Yelken Yayınevi.
- George, D. ve Mallery, P. (2016). *IBM SPSS statistics 23 step by step: A simple guide and reference*. New York: Routledge.
- Güzel Sanatlar ve Spor Liselerinin haftalık ders çizelgeleri değişti. (2016). http://www.egitimveegitim.com/mebden_haberler/1990-guzel_sanatlar_ve_spor_liselerinin_haftalik_ders_cizelgeleri_degisti.html adresinden erişilmiştir.
- Hinton, P. R., Mc Murray, I. ve Brownlow, C. (2014). *SPSS explained*. New York: Routledge.
- Jelen, B. (2013). Türkiye'de müzik öğretmeni yetiştirme sürecinde piyano eğitiminde karşılaşılan sorunlar. *Rast Müzikoloji Dergisi*, 1(1), 258-285.
- Kaleli, N. (2017). *Müzik eğitimi anabilim dalı bireysel çalgı Keman öğrencilerinin piyano eşlikli çalışma durumlarının öğrenci ve öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesi*.

- Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Karaaslan, K. (2017). *Güzel Sanatlar Lisesi müzik bölümü çalgı bakım ve onarım dersi öğretim programının kazanımları hakkında öğretmen ve öğrenci görüşleri*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Kardeş, B. (2018). *Müzik eğitiminde kullanılan şarkıların eşliklenmesine yönelik materyal geliştirme ve kullanılabilirliği*. Yayımlanmamış doktora tezi. Uludağ Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bursa.
- Konakçı, N. (2010). *Eğitim fakültesi güzel sanatlar eğitimi bölümü müzik eğitimi anabilim dalı öğrencilerinin bireysel çalgı eğitimine yönelik tutumlarının incelenmesi*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Kubanç, Y. (2014). Okul öncesi eğitim kurumlarının fiziki durumunun incelenmesi. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 7(31), 675-688.
- Mumcu, M. D. (2002). *Anadolu güzel sanatlar liselerinde uygulanan piyano eğitiminin program öğretmen, öğrenci ve çalışma ortamı değişkenlerine göre değerlendirilmesi*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.
- Müezzinoğlu, M. (2008). *Müzik öğretmeni adaylarının mesleki yeterlilikler açısından öğretim elemanlarını değerlendirmeleri*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Özay, Ö. (2013). *Müzik öğretmeni yetiştirme sürecinde çalgı eğitiminin sorunları. (Gazi Üniversitesi örneği)*. Yayımlanmamış doktora tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Özen, N. (2004). Çalgı eğitiminde yararlanılan müzik eğitimi yöntemleri. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 24(2), 57-63.
- Özgün, Ö. (2006). *Türkiye'deki Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Müzik Bölümlerinde viyolonsel eğitimine yönelik öğretmen ve öğrenci görüşleri*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Özgür, Ü. ve Aydoğan, S. (1999). *Müziksel işitme okuma*. Ankara: Sözkese Matbaası.

- Özmenteş, S. (2004). *Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi Müzik Bölümü öğrencilerinin çalgı çalışma sürecinde karşılaştıkları sorunlar ve çözüm önerileri*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Özmenteş, S. (2013). Çalgı eğitiminde öğrenci motivasyonu ve performans. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 2(2), 320-331.
- Özyörük, E. (2006). *Müzik öğretmeni yetiştiren yüksek öğretim kurumlarında uygulanmakta olan bireysel çalgı eğitimi (gitar) dersi öğretim programlarına ilişkin öğretim elemanlarının görüşü*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Parasız, G. (2001). *Türkiye’de Eğitim Fakülteleri Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümlerinde öğretim elemanı ve öğrenci görüşlerine göre ana çalgı keman eğitiminde karşılaşılan sorunların incelenmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.
- Resmi Gazete, (2006). Sayı: 26378, Web: <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2006/12/20061216-11.htm> adresinden alınmıştır.
- Resmi Gazete (2009). Sayı: 27260, Web: <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2009/06/20090616-7.htm> adresinden alınmıştır.
- Soğukçam, B. (2007). *Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde klarnet eğitiminde karşılaşılan sorunlar ve çözüm önerileri*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Edirne.
- Soytok, S. (2012). *Güzel Sanatlar ve Spor Liselerindeki flüt eğitiminin öğretmen ve öğrenci görüşlerine göre değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Sönmez, V. (2005). *Eğitim felsefesi*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Sümbüllü, M. K. (2013). *Kuruluşundan günümüze kadar Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri öğretim sürecinin ve mesleki müzik eğitimine katkılarının farklı değişkenler açısından incelenmesi (Erzurum Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi örneği)*. Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.
- Tarman, S. (2006). *Müzik eğitiminin temelleri*. Ankara: Müzik Eğitimi Yayınları.

- Topalak, Ş. (2008). Güzel sanatlar lisesi çalgı eğitimi/öğretiminde karşılaşılan sorunların incelenmesi. *Sanat Eğitimi Dergisi*, 1(2), 114-129.
- Töreyn, A. M. (2008). *Ses eğitimi*. Ankara: Evrensel Müzik Evi Yayınları.
- Turhal, E. (2010). *Çalgı eğitiminde öğretmen-öğrenci iletişiminin "transaksiyonel analiz ego durumları" açısından incelenmesi: Bir Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi örneği*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.
- Turhan, Z. (2010). *Bireysel çalgı derslerinde öğretmen öğrenci iletişiminin incelenmesi (Gazi Eğitim Fakültesi örneği)*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Uçan, A. (1996). *İnsan ve müzik, insan ve sanat eğitimi*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Uçan, A. (2001). *Yirmi birinci yüzyılın başında Türkiye’de müzik eğitimine genel bakış*. *SDÜ Burdur Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2(2), 176-205.
- Uçan, A. (2005). *Müzik eğitimi*. Ankara: Evrensel Müzik Evi Yayınları.
- Umuzdaş, M. S. (2007). *Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Programı piyano öğrencilerinin vize ile final süreci arasındaki kaygı düzeylerinin başarı düzeylerine göre incelenmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Umuzdaş, M. S. (2010). *Piyano eğitiminde süreç ve ürün değerlendirilmesinin öğrencilerin erişti düzeylerine etkisi*. Yayınlanmamış doktora tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Umuzdaş, S. (2006). *Anadolu güzel sanatlar lisesi yöneticilerinin okul yönetiminde karşılaştıkları sorunlar*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tokat.
- Umuzdaş, S. (2012). Müzik öğretmenlerinin ilköğretim müzik dersi işleyişine yönelik görüşleri. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9(1), 56-73.
- Umuzdaş, S. (2013). Kütüphane otomasyonu. Serpil Umuzdaş’a ait 2012-2013 Güz Yarıyılı ders notları (12 sayfa, teksir). Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Tokat.

- Umuzdaş S. ve Umuzdaş M. S. (2012). Müzik Öğretmenliği Lisans Öğrencilerinin alan derslerindeki akademik başarılarının ilişkisel incelenmesi. *The Journal of Academic Social Science Studies*. 5(7), 725-733.
- Uyan, M. O. (2013). Müzik teorisi ve işitme eğitimi ile bireysel çalgı eğitimi başarıları arasındaki ilişkiler. *Sanat Eğitimi Dergisi*, 1(1), 53-68.
- Yıldırım Orhan, Ş. (2006). Anadolu güzel sanatlar liseleri çalgı eğitiminde motivasyon. *Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20, 130-136.
- Yiğit, B. V. (2014). *Güzel Sanatlar Lisesi Bireysel Ses Eğitimi Dersi Öğretim Programının uygulamasında karşılaşılan sorunların öğretmen görüşleri ile incelenmesi*. Yayımlanmamış doktora tezi. Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Yockey, R. D. (2011). *SPSS demystified: a step-by-step guide to successful data analysis*. Boston: Prentice Hall.

EKLER

Ek-1: Öğrenci Anketi

Ek-2: Öğretmen Anketi

Ek-3: Yazarın Öz Geçmişi

Ek 1. Öğrenci Anketi

DEĞERLİ ÖĞRENCİLER,

Bu anket formu;

“Güzel Sanatlar Lisesi Müzik Bölümü öğrenci ve öğretmenlerinin çalgı eğitimine yönelik tespitleri” adlı araştırmaya veri sağlamak amacı ile düzenlenmiştir. Lütfen Fiziki Durum, Program, Öğretim Elemanı ve Öğrenci başlıkları altında bulunan ifadeleri; *Bireysel Çalgı* ve *Piyano* dersleri ile ilgili olarak **avrı avrı** değerlendiriniz. Size uygun durumu ilgili kısımlardaki rakamların üzerine (X) koyarak işaretleyiniz. Rakamların ifadeleri şöyledir:

(5) Tamamen Katılıyorum

(4) Çok Katılıyorum

(3) Kısmen Katılıyorum

(2) Az Katılıyorum

(1) Hiç Katılmıyorum

Vereceğiniz bilgiler yalnızca bu çalışma için kullanılacaktır. Kişisel bilgileriniz gizli tutulacaktır. Katkılarınız için teşekkür ederim.

Araştırmacı

Elif ÖZMUMCU

Kişisel Bilgiler

Cinsiyetiniz: K () E ()

Çalgınız:

Sınıfınız:

Çalgı Öğretim Elemanınız: () Kurum Personeli () Kurum Dışı Ücretli

Piyano Öğretim Elemanınız: () Kurum Personeli () Kurum Dışı Ücretli

Mezuniyet Sonrasında; () Müzik öğretmeni olmak istiyorum.
 () Akademisyen olmak istiyorum.
 () Müzikle ilgili farklı bir alanda çalışmak istiyorum.
 () Alan dışı çalışmak istiyorum.
 () Diğer.....

(5) Tamamen Katılıyorum, (4) Çok Katılıyorum, (3) Kısmen Katılıyorum, (2) Az Katılıyorum, (1) Hiç Katılmıyorum

Fiziki Durum	Bireysel Çalgı Dersi	Piyano Dersi
1-Derslikler ders yapmaya uygundur.	(5) (4) (3) (2) (1)	(5) (4) (3) (2) (1)
2-Çalışma odaları çalgı çalışmaya uygundur.	(5) (4) (3) (2) (1)	(5) (4) (3) (2) (1)
3-Okuldaki çalışma odası sayısı yeterlidir.	(5) (4) (3) (2) (1)	(5) (4) (3) (2) (1)
4-Okuldaki çalgı odaları akademik amacına uygun kullanılmaktadır.	(5) (4) (3) (2) (1)	(5) (4) (3) (2) (1)
5-Derslerde eşlikli çalışmalar yapma olanağı vardır.	(5) (4) (3) (2) (1)	(5) (4) (3) (2) (1)
6-Hafta sonu tatillerinde okulda çalışma olanağı vardır.	(5) (4) (3) (2) (1)	(5) (4) (3) (2) (1)
7-Dönem sonu tatillerde okulda çalışma olanağı vardır.	(5) (4) (3) (2) (1)	(5) (4) (3) (2) (1)
8-Mesai saatleri dışında okulda çalışma olanağı vardır.	(5) (4) (3) (2) (1)	(5) (4) (3) (2) (1)
9-Çalgı bakım-onarım yönünden okulda olanaklar vardır.	(5) (4) (3) (2) (1)	(5) (4) (3) (2) (1)
10-Okuldaki kütüphanede nazari bilgi kaynakları vardır.	(5) (4) (3) (2) (1)	(5) (4) (3) (2) (1)
Program		
1-Haftalık ders saati süre olarak çalışmalarını sunmaya uygundur.	(5) (4) (3) (2) (1)	(5) (4) (3) (2) (1)
2-Dersin not ortalamasına etkisi, dersin gerektirdiği emeğe uygundur.	(5) (4) (3) (2) (1)	(5) (4) (3) (2) (1)
3-Ders saatinin en az iki öğrenci ile yapılması zorunluluğu benim fikrime uygundur.	(5) (4) (3) (2) (1)	(5) (4) (3) (2) (1)
4-Gerekli görüldüğünde öğrenci, öğretmen değişikliği yapabilmektedir.	(5) (4) (3) (2) (1)	(5) (4) (3) (2) (1)
5-Dersin programı bireysel farklılıklara cevap verecek şekilde esnekler.	(5) (4) (3) (2) (1)	(5) (4) (3) (2) (1)
6-Dönem sonu değerlendirme sınavı komisyonla yapılması fikrime uygundur.	(5) (4) (3) (2) (1)	(5) (4) (3) (2) (1)
Öğretmen		
1-Öğretmen, derse zamanında başlar.	(5) (4) (3) (2) (1)	(5) (4) (3) (2) (1)
2- Öğretmen, derse zamanında bitirir.	(5) (4) (3) (2) (1)	(5) (4) (3) (2) (1)
3- Öğretmen, derse hazırlıklı gelir.	(5) (4) (3) (2) (1)	(5) (4) (3) (2) (1)
4-Öğretmen, ders süresini öğrencilere eşit paylaştırır.	(5) (4) (3) (2) (1)	(5) (4) (3) (2) (1)
5-Öğretmen, ders zamanını verimli kullanır.	(5) (4) (3) (2) (1)	(5) (4) (3) (2) (1)
6-Öğretmen, çeşitli öğretim yöntemlerini etkili olarak kullanır.	(5) (4) (3) (2) (1)	(5) (4) (3) (2) (1)

(5) Tamamen Katılıyorum (4) Çok Katılıyorum (3) Kısmen Katılıyorum (2) Az Katılıyorum (1) Hiç Katılmıyorum

	Bireysel Çalgı Dersi	Piyano Dersi
7-Öğretmen, çalgısıyla ilgili temel teknikleri öğrencilere aktarabilir.	(5) (4) (3) (2) (1)	(5) (4) (3) (2) (1)
8-Öğretmen, çalgısıyla ilgili zengin kuramsal bilgiye sahiptir.	(5) (4) (3) (2) (1)	(5) (4) (3) (2) (1)
9-Öğretmen, çalgısıyla ilgili gelişmeleri derslerine yansıtır.	(5) (4) (3) (2) (1)	(5) (4) (3) (2) (1)
10-Öğretmen, öğrencilerin seviyesine uygun etüt ve eser seçimi yapar.	(5) (4) (3) (2) (1)	(5) (4) (3) (2) (1)
11-Öğretmen, öğrencilerin ders saati dışında çalışmalarını denetler.	(5) (4) (3) (2) (1)	(5) (4) (3) (2) (1)
12-Öğretmen, dersi kuramsal müzik dersleri ile ilişkilendirir.	(5) (4) (3) (2) (1)	(5) (4) (3) (2) (1)
13-Öğretmen, festival ve yarışmalara katılmaları için cesaretlendirir.	(5) (4) (3) (2) (1)	(5) (4) (3) (2) (1)
14-Öğretmen, öğrencilerin müzikal beğeni eğitimi için dinlenecek müzikler önerir.	(5) (4) (3) (2) (1)	(5) (4) (3) (2) (1)
15-Öğretmen, konser vb. etkinlikler yapmak konusunda öğrencileri cesaretlendirir.	(5) (4) (3) (2) (1)	(5) (4) (3) (2) (1)
16-Öğretmen, ders dışındaki müzikal etkinlikleri ile örnek olur.	(5) (4) (3) (2) (1)	(5) (4) (3) (2) (1)
17-Öğretmen, öğrencilerin performansını objektif değerlendirir.	(5) (4) (3) (2) (1)	(5) (4) (3) (2) (1)
Öğrenci		
1-Derse katılım için istekliyim.	(5) (4) (3) (2) (1)	(5) (4) (3) (2) (1)
2-Derste işlenen konuyu kolay algılayabilirim.	(5) (4) (3) (2) (1)	(5) (4) (3) (2) (1)
3-Dersin gerektirdiği çalışmalar için nitelikli çalgıya sahibim.	(5) (4) (3) (2) (1)	(5) (4) (3) (2) (1)
4-Müziksel işitme kazanımlarım dersin gerekleri için yeterlidir.	(5) (4) (3) (2) (1)	(5) (4) (3) (2) (1)
5-Derste işlenen konular için gerekli bilgi birikimine sahibim.	(5) (4) (3) (2) (1)	(5) (4) (3) (2) (1)
6-Derste işlenen konular için gerekli beceri birikimine sahibim.	(5) (4) (3) (2) (1)	(5) (4) (3) (2) (1)
7-Dersi, diğer kuramsal müzik derslerinde öğrendiğim bilgiler ile ilişkilendirebilirim.	(5) (4) (3) (2) (1)	(5) (4) (3) (2) (1)
8-Dersin hedefleri konusunda bilgiye sahibim.	(5) (4) (3) (2) (1)	(5) (4) (3) (2) (1)
9-Programın öngördüğü gelişmeleri gösterebiliyorum.	(5) (4) (3) (2) (1)	(5) (4) (3) (2) (1)
10-Ders için planlı ve programlı çalışırım.	(5) (4) (3) (2) (1)	(5) (4) (3) (2) (1)
11-Ders için yeterli çalışmayı yaparım.	(5) (4) (3) (2) (1)	(5) (4) (3) (2) (1)
12-Tatillerde çalışmalarımı aksatmadan devam ederim.	(5) (4) (3) (2) (1)	(5) (4) (3) (2) (1)
13-Çalgıyı ders dışı etkinliklerde kullanırım.	(5) (4) (3) (2) (1)	(5) (4) (3) (2) (1)

Ek 2. Öğretmen Anketi

DEĞERLİ ÇALGI ÖĞRETMENİ,

Bu anket formu;

‘Güzel Sanatlar Lisesi Müzik Bölümü öğrenci ve öğretmenlerinin çalgı eğitimine yönelik tespitleri’ adlı araştırmaya veri sağlamak amacı ile düzenlenmiştir. Lütfen Fiziki Durum, Program, Öğretim Elemanı ve Öğrenci başlıkları altında bulunan ifadeleri dersinize yönelik olarak değerlendiriniz. Size uygun cevabı parantez içindeki rakamların üzerine aşağıdaki sıralamaya göre, belirlenen sütunlarda (X) koyarak işaretleyiniz. Rakamların ifadeleri şöyledir:

(5) Tamamen Katılıyorum

(4) Çok Katılıyorum

(3) Kısmen Katılıyorum

(2) Az Katılıyorum

(1) Hiç Katılmıyorum

Vereceğiniz bilgiler yalnızca bu çalışma için kullanılacaktır. Kişisel bilgileriniz gizli tutulacaktır. Katılarınız için teşekkür ederim.

Araştırmacı

Elif ÖZMUMCU

Kişisel Bilgiler

Cinsiyetiniz: K () E ()

Çalgınız:

Girmekte Olduğunuz Dersler:

Görevlendirilme Şekliniz: () Kurum Personeli () Kurum Dışı Ücretli

Meslekteki Hizmet Süreniz: ()1-5 yıl ()6-10 yıl ()11-15 yıl ()16-20 ()20 yıl ve üzeri

(5)Tamamen Katılıyorum, (4)Çok Katılıyorum, (3)Kısmen Katılıyorum, (2)Az Katılıyorum, (1)Hiç Katılmıyorum

Fiziki Durum	
1-Derslikler ders yapmaya uygundur.	(5) (4) (3) (2) (1)
2-Çalışma odaları çalgı çalışmaya uygundur.	(5) (4) (3) (2) (1)
3-Okuldaki çalışma odası sayısı yeterlidir.	(5) (4) (3) (2) (1)
4-Okuldaki çalgı odaları akademik amacına uygun kullanılmaktadır.	(5) (4) (3) (2) (1)
5-Derslerde eşlikli çalışmalar yapma olanağı vardır.	(5) (4) (3) (2) (1)
6-Haftasonu tatillerinde okulda çalışma olanağı vardır.	(5) (4) (3) (2) (1)
7-Dönem sonu tatillerde okulda çalışma olanağı vardır.	(5) (4) (3) (2) (1)
8-Mesai saatleri dışında okulda çalışma olanağı vardır.	(5) (4) (3) (2) (1)
9-Çalgı bakım-onarım yönünden okuldaki olanaklar vardır.	(5) (4) (3) (2) (1)
10-Okuldaki kütüphanede nota kitapları vardır.	(5) (4) (3) (2) (1)
11-Okuldaki kütüphanede nazari bilgi kaynakları vardır.	(5) (4) (3) (2) (1)
Program	
1-Haftalık ders saati süre olarak çalışmalarını sunmaya uygundur.	(5) (4) (3) (2) (1)
2-Dersin not ortalamasına etkisi, dersin gerektirdiği emeğe uygundur.	(5) (4) (3) (2) (1)
3-Ders saatinin en az iki öğrenci ile yapılması zorunluluğu benim fikrime uygundur.	(5) (4) (3) (2) (1)
4-Gerekli görüldüğünde öğrenci, öğretmen değişikliği yapabilmektedir.	(5) (4) (3) (2) (1)
5-Dersin programı bireysel farklılıklara cevap verecek şekilde esnektir.	(5) (4) (3) (2) (1)
6-Dönem sonu değerlendirme sınavı komisyonla yapılması fikrime uygundur.	(5) (4) (3) (2) (1)
Öğretmen	
1-Derse zamanında başlarım.	(5) (4) (3) (2) (1)
2-Dersi zamanında bitiririm.	(5) (4) (3) (2) (1)
3-Derse hazırlıklı gelirim.	(5) (4) (3) (2) (1)
4-Ders süresini öğrencilere eşit paylaştırırım.	(5) (4) (3) (2) (1)
5-Ders zamanımı verimli kullanırım.	(5) (4) (3) (2) (1)
6-Çeşitli öğretim yöntemlerini etkili olarak kullanırım.	(5) (4) (3) (2) (1)
7-Çalgıyla ilgili temel teknikleri öğrencilere aktarabilirim.	(5) (4) (3) (2) (1)

(5)Tamamen Katılıyorum, (4)Çok Katılıyorum, (3)Kısmen Katılıyorum, (2)Az Katılıyorum, (1)Hiç Katılmıyorum

8-Çalgıyla ilgili zengin kuramsal bilgiye sahibim.	(5) (4) (3) (2) (1)
9-Çalgıyla ilgili gelişmeleri derslerime yansıtırım.	(5) (4) (3) (2) (1)
10-Öğrencilerin seviyesine uygun etüt ve eser seçimi yaparım.	(5) (4) (3) (2) (1)
11-Öğrencilerin ders saati dışında çalışmalarını denetlerim.	(5) (4) (3) (2) (1)
12-Dersi kuramsal müzik dersleri ile ilişkilendiririm.	(5) (4) (3) (2) (1)
13-Öğretmen, festival ve yarışmalara katılmaları için cesaretlendirir.	(5) (4) (3) (2) (1)
14-Öğrencilere aldıkları eğitimi destekleyecek nitelikte müzikler dinlemelerini öneririm.	(5) (4) (3) (2) (1)
15-Konser vb. etkinlikler yapmak konusunda öğrencileri cesaretlendiririm.	(5) (4) (3) (2) (1)
16-Ders dışındaki müzikal etkinliklerim ile örnek olurum.	(5) (4) (3) (2) (1)
17-Öğrencilerin performansını objektif değerlendiririm.	(5) (4) (3) (2) (1)
Öğrenci	
1-Öğrenciler, derse katılım için isteklidir.	(5) (4) (3) (2) (1)
2-Öğrenciler, derste işlenen konuyu kolay algılayabilir.	(5) (4) (3) (2) (1)
3-Öğrenciler, dersin gerektirdiği çalışmalar için nitelikli çalgıya sahiptir.	(5) (4) (3) (2) (1)
4-Öğrencilerin müziksel işitme kazanımları dersin gerekleri için yeterlidir.	(5) (4) (3) (2) (1)
5-Öğrenciler, derste işlenen konular için gerekli bilgi birikimine sahiptir.	(5) (4) (3) (2) (1)
6-Öğrenciler, derste işlenen konular için gerekli beceri birikimine sahiptir.	(5) (4) (3) (2) (1)
7-Öğrenciler, dersi diğer kuramsal müzik derslerinde öğrendikleri bilgiler ile ilişkilendirebilir.	(5) (4) (3) (2) (1)
8-Öğrenciler, dersin hedefleri konusunda bilgiye sahiptir.	(5) (4) (3) (2) (1)
9-Öğrenciler, programın öngördüğü gelişmeleri gösterir.	(5) (4) (3) (2) (1)
10-Öğrenciler ders için planlı ve programlı çalışır.	(5) (4) (3) (2) (1)
11-Öğrenciler, ders için yeterli çalışmayı yapar.	(5) (4) (3) (2) (1)
12-Öğrenciler, tatillerde çalışmalarını aksatmadan devam ederler.	(5) (4) (3) (2) (1)
13-Öğrenciler, çalgısını ders dışı etkinliklerde kullanır.	(5) (4) (3) (2) (1)

Ek 3. Özgeçmiş

Adı Soyadı	Elif ÖZMUMCU
Kişisel Bilgiler	Uyruğu: T.C. Doğum Tarihi ve Yeri: 23.07.1982 / Çorum
İletişim Bilgileri	Tel.: 0 505 548 89 79 E-posta: elifkayikci19@gmail.com
Öğrenim Bilgileri	Lise: 1996-2000 Ankara Güzel Sanatlar Lisesi Lisans: 2000-2004 Gazi Üniversitesi Güzel Sanatlar Eğitimi Müzik Öğretmenliği Programı
İş Deneyimi	2006-2009: Milli Eğitim Bakanlığı Amasya Suluova Milli Eğitim Müdürlüğü Bolat İlköğretim Okulu Müzik Öğretmeni 2009-2010: Milli Eğitim Bakanlığı Amasya Milli Eğitim Müdürlüğü Amasya Güzel Sanatlar Lisesi 2010-2013: Milli Eğitim Bakanlığı Çorum Milli Eğitim Müdürlüğü Çorum Güzel Sanatlar Lisesi 2013-halen: Milli Eğitim Bakanlığı Amasya Milli Eğitim Müdürlüğü Amasya Güzel Sanatlar Lisesi